YENİLENMİŞ 10. BASKI

KAR GETİREN PATENT STRATEJİLERİ

PATENT'LE KAZAN!

Av. ALİ ÇAVUŞOĞLU

10 YILDA 1 MİLYON PATENT
TÜRKİYE PATENT HAREKETİ
PATENT HAREKATINI DESTEKLİYORUM

Kâr Getiren Patent Stratejileri

PATENT'LE KAZAN!

KATKILARIYLA

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU

7. BASKI
MART 2018 İstanbul

GRAFİK/TASARIM
Ali BÖLÜKBAŞI
Fikren Zikren Media

BASKI ve CİLT
İhlas Gazetecilik A.Ş.
+90 212 454 3000

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Adres Patent Yönetim Kurulu Üyesi
Marka ve Patent Vekili

ÖZGEÇMİŞ

Profesyonel Tecrübe: Birçok gazete ve dergide yayımlanmış makale ve inceleme yazıları bulunan Ali Çavuşoğlu, yerli ve yabancı müvekkillere Marka, Patent, Endüstriyel Tasarım ve Coğrafi İşaret konularında tescil ve takip işlemlerinin yanı sıra hukuki danışmanlık yapmaktadır. Halen Adres Patent şirketinin Yönetim Kurulu Üyeliğini sürdürmektedir.

Daha önce 2002 yılında yayınladığı "Patent ve Marka Rehberi" isimli kitabından sonra okuyucularının karşısına PATENTLE KAZANMAK! isimli kitabıyla çıktı.

Uzmanlık: 1997 yılında Türk Patent ve Marka Kurumu'nun düzenlediği Marka ve Patent Vekilliği sınavını kazanarak, 'Marka ve Patent Vekilliği' unvanını almıştır. 2000 yılından itibaren de 'Avrupa Patent Vekilliği' unvanını almaya hak kazanmıştır.

Nitelikler: MUSİAD, LASİAD, ASİAD VE MESİAD İş Adamı Derneklerine üye olan Av. Ali ÇAVUŞOĞLU, patent bilincinin yerleştirilmesiyle ilgili konularda seminerler vermektedir.

Eğitim: 1995 yılında İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi'nden mezun olan Çavuşoğlu, 1996 yılında Türkiye Barolar Birliği'nce verilen Avukatlık Ruhsatnamesini almıştır.

İletişim Bilgileri:
E-mail: ali.cavusoglu@adrespatent.com
TEL: (0 212) 347 89 89

İçindekiler

Giriş 5

Buluş Nedir? Patent Nedir? 6

Buluşların Patentle Korunması İçin Hangi Şartlar Gereklidir? 8

Patentle Korunmayan Konular Nelerdir? 10

Buluş Olduğu Halde Patentle Korunmayan Buluşlar Nelerdir? 11

Yazılımlara Patent Alınabilir mi? 12

Patentlerin Önemi Nedir? 13

Buluşları Patent İle Korumanın Avantajları Nedir? 14

Türkiye'de Kaç Çeşit Buluş Tescil Sistemi Vardır? 16

Patent Başvurusu Nasıl Hazırlanır, Nelere Dikkat Etmek Gerekir? Patent Vekiliyle Çalışmak Zorunlu Mudur? 17

Patentin Yıllık Ücretler Ne Zaman Ödenir? Ödenmezse Ne Olur? 19

Patent Tescili İşlem Süreçleri 20

Patent Sahibi Patenti Kullanmak Zorunda mıdır? 21

Rüçhan Hakkı Nedir? 22

Faydalı Model Nedir? 23

Faydalı Model Korumasının Yararları 24

Faydalı Model Korumasının Şartları 25

Faydalı Model Belgesi ile Korunamayacak Buluşlar ve Konular Faydalı Model ve Patent Belgesi Arasında Ne Tür Farklar Vardır? 26

Faydalı Model Patent Belgesine Dönüştürülebilir Mi? 27

Faydalı Model Tescili İşlem Süreçleri 28

Patentlerin Ticarileştirilmesi 29

Patent Veritabanlarından Kobiler Nasıl Yararlanır? 30

Patent Araştırmaları 32

Patentlerin Fuar Görevi 33

Teknolojik Hibe 34
Patent Bir Teknolojik İstihbarat Aracıdır! 36
Toyota Hikayesi 39
Yeni Ürün Geliştirmede Trend Belirleme 40
Hitachi Şirketi'Nin Patent Stratejisi 43
Genel Patent Stratejileri 45
Patent Stratejilerinde Triz Sisteminin Kullanımı 48
Trizden Nasıl FaydaLanılır? 50
Triz Yöntemiyle İlgili Bilgi Alınabilecek Bazı Web Adresleri. 51
Ustanın Bilgi Hazinesi: Kara Kaplı Defter 51
İstatistiklerle Türkiye'de Patent Koruması 54
Üniversitelerimiz Patent Fakiri! 61
İstatistiklerle Dünya'da Patent Koruması 64
Patent Sahibinin Hakları 69
Patent Fabrikası Metodolojisi 75
Patent ve Tasarımlarla İlgili Tavsiyeler 79
Patentle İlgili Yayınlanmış Makale Ve Röportajlarımdan Bazı Örnekler
Hükümetin Patent Politikası 81
Şirketlerde Fikri ve Sınai Mülkiyet Stratejileri 83
Buluş Yaparak Daha Çok Para Kazanmak İster misiniz? 85
Rekabet Stratejisinde Patentin Yeri 88
Patent Seferberliği Başlatmalıyız 97
Patentler Ekonominin Sigortasıdır 99
Patent Teşvik Sistemi 108
Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun 112
Patentle İlgili Web Adresleri 121
Teknolojik Yenilikte Bir Türkiye Rüyası: 10 Yılda 1 Milyon Patent! 123
1.1.1 Patent Hedefine Ulaşırken Kimlere Ne Görev Düşüyor?
ve Bu Sayıya Nasıl Ulaşacağız? 121
Kurumsal Patent Hizmetlerimizle; Rakiplerinize Fark Atın! 126
AR-GE Destekleri ve Patent Sayısı Arasındaki Dengesizlik Nasıl Giderilebilir? 127

GİRİŞ

Bu kitabı yayınlamaktaki amacımız nedir?

Yapılan bir araştırmaya göre Amerikalılar 1.000.000 patente 1911 yılında ulaşmışlar. 2009 yılı itibariyle 8.000.000 adet patent tescili vermişler. 2022 yılından ise 10.000.000 patent ulaşmayı hedefliyorlar. Bu arada Ülkemizin (o tarihte Osmanlı İmparatorluğu) dünyada patent kanununu kabul eden ilk ülkeler arasında olduğunun bilinmesin- de fayda var.

Ülkemizde ise henüz 1.000.000. patente ne zaman ulaşmamız gerektiğiyle ilgili hiçbir hedef bulunmuyor. Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı Sn. Prof. Dr. Habip ASAN 2023 yılında yılda 50.000 adet patente ulaşacak alt yapı çalışmalarının yapıldığını belirtmişti. Asan şöyle demişti; "TÜRKPATENT'in 2023 yılı vizyonu olarak Türkiye'yi yıllık 50 bin patent başvurusunun yapıldığı ülke olarak düşünüyorum. Cumhuriyet tarihinde ilk kez patent başvuru sayısı 10 binin üzerine çıktı. Türkiye'de potansiyel var, hedefimizi rahatlıkla yakalayabiliriz. Bunu çok rahat bir şekilde gerçekleşebileceğimizi düşünüyorum" Sn. Asan'ın görüşüne katılıyoruz ülkemizde bu potansiyel var, ancak gerçekten de ilerisi için hedefler koymamız gerekiyor.

Her mühendisin yılda en az bir buluş, geliştirme yapmasını sağlayacak şekilde çalışmalar yapılması gerekiyor. Ülkemizde çeşitli mühendislik dallarından mezun yüz binlerce mühendisimiz, (2009 yılı itibariyle Türkiye'deki mühendis sayısının yaklaşık 700.000 olduğu tah-

min ediliyor) on binlerce üst düzey teknik bilgiye sahip akademisyenimiz bulunmaktadır. Önemli olan bu insan potansiyelini harekete geçirecek çalışmalar yapmak, teknik bilgi sahibi insanları motive etmek, gerisi gelecek ve o zaman ülkemizde buluş sayıları hak ettiği yere ulaşacaktır. Bunun için Türkiye Patent Harekatının başlaması lazım. Bu kitabımızı Türkiye'de Patent Harekatının başlaması ve bu harekatın hız kazanmasında yol gösterici katkıda bulunmasını hedefliyoruz. Dileğimiz Türkiye'mizin 1.000.000 patente ulaşmasında küçük de olsa bir payımız olursa bu kitap hedefine ulaşmış olacaktır.

AMERİKA PATENT SAYILARI		
PATENT NUMARASI	YIL	
1	1852	
1.000.000	1911	
2.000.000	1935	
3.000.000	1961	
4.000.000	1975	
5.000.000	1991	
6.000.000	1999	
8.000.000	2009	
10.000.000	2022	HEDEFLERİ

Buluş nedir? Patent nedir?

Buluş, tarım dahil sanayideki herhangi bir teknik problemin çözümüdür. Buluşlar bir ürüne veya yönteme ilişkin olabilir. Buluşlar olmasaydı sanayi gelişmezdi, insan hayatı kolaylaşmazdı. Günümüzde insanlar için, sanayi için, bilim için sorun olan konuların çözümü buluşla sonuçlanmaktadır.

Bir buluş için buluş sahibine devlet tarafından verilen bir patent, buluş sahibinin izni olmadan başkalarının buluşu üretmesini, kullanması-

nı veya satmasını belirli bir süre boyunca engelleme hakkı vermektedir.

Eğer buluşlara patent verilmeseydi ne olurdu? sorusunu sormak gerekiyor. Kanaatimizce buluşlar patentle korunmasaydı, bir buluş çıktıktan sonra yıllarca aynı ürünü kullanıyor olacak, kaliteli ürünler piyasaya çıkamayacak ve sanayi gelişemeyecek ve bilimsel araştırmalar gelişmeyecekti. Çünkü verilen patent belgesinin sayesinde bütün buluşların teknik içeriği yayınlanmaktadır. Patentlerin yayınlanması sayesinde araştırmacılar, bilim insanları, sanayiciler patentlerin içeriğini incelemekte, bu incelemenin neticesinde incelemeyi yapanlar daha iyisini nasıl yaparım? Sorusunu sorarak, tekniği daima bir ileri safhaya götürmeye çalışmaktadırlar.

Patentli bir buluş; alınıp, satılabilen, kiraya verilebilen diğer mallar gibi buluş sahibinin mülkiyeti haline gelir. Patentler alındıkları ülkeler için hak sahipliği doğurur.

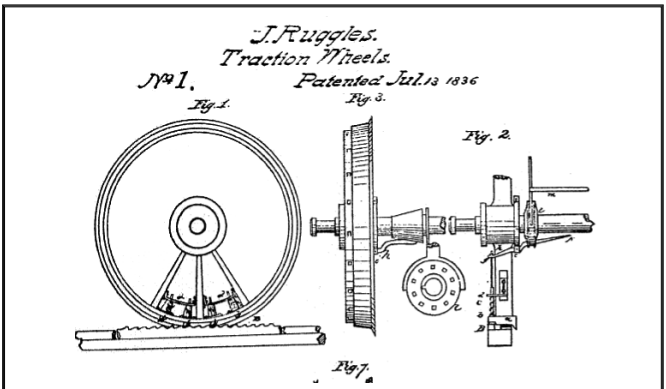

1836 yılında verilen 1 numaralı "çekiş tekerlekleri" konulu Amerikan patentinin resmi.

Türkiye'de alınmış bir patent, sadece Türkiye içinde hak sağlamaktadır ve patentli ürünleri başkalarının Türkiye'ye ithal etmesi durumunda, hak sahibine ithalatı durdurma hakkı verir.

Buluşların Patentle korunması için hangi şartlar gereklidir?

Bir buluşun patent belgesiyle korunabilmesi için en önemli şart buluşun YENİ OLMASIDIR. Yenilik, patent başvurusu yapılmadan önce, buluşun başkaları tarafından dünyanın herhangi bir yerinde yazılı sözlü ya da uygulanarak açıklanmamış olması demektir. Örneğin buluşun konusu bir üniversitede daha önce doktora tezi olarak yazılmış ise buluş yeni değildir.

Bir buluşun patentle korunabilmesi için gerekli ikinci şart; Tekniğin Bilinen Durumunun Aşılması (Teknik Basamak) şartıdır. Konuda uzman bir kişinin kolayca düşünüp uygulamaya koyamayacağı şartını taşıyan buluşlar, tekniğin bilinen durumunu aşmış demektir.

Üçüncü şart ise Sanayiye uygulanabilirliktir; Yani buluş teorik olmak yerine pratiğe uygulanabilir özellik taşıması demektir. Buluşun konusu sanayide seri olarak üretilebilir olmalıdır. Bu üç kriteri taşı- yan buluşlar patent ile korunurlar.

Buluşun patentle korunabilmesi şartları aşağıdaki örnekle çok sade bir şekilde anlaşılmaktadır.

Yıl 1980: Televizyonlar üzerindeki düğmeler ile açılıp, kapatılıyor ve ayar yapılıyor.

Bu dönemde bulunan uzaktan kumanda:

1) Yenilik: Dünyada buluştan önce televizyonlarda kumanda var mı? Cevap: yok ise buluş yenidir.
2) Sanayiye uygulanabilirlik: Buluş seri olarak üretilebiliyor mu? Üretilebiliyorsa bu özelliği de sağlıyor demektir.
3) Teknik Basamak: Televizyon konusundaki orta seviyede bilgi

ve deneyime sahip bir uzman mevcut bilgilerinde kumanda yok ise basamak içeriyordur. 1980 yılında televizyon ile ilgili bir uzman manuel kumandayı ve manuel kumandanın detaylarını biliyordur. Uzaktan kumanda ile ilgili hiçbir bilgi beyninde yoktur. Bu durumda televizyon kumandası teknik basamak içeriyor diyebiliriz.

(Örnekleme için Makine Müh. Salim ŞENTÜRK'e teşekkürler)

Tahmini 100 yılı aşkın bir süre önce bir şahıs uçabilen bir araç yapmayı düşünüyor. Bu kişi, fikri için patent başvurusunda bulunmuyor. Ancak WRIGHT BROTHERS isimli firma bir aracın nasıl uçabileceğini hesaplıyor ve buluşunu tescilliyor. Düşündüğünüz bir buluşunuza hemen patent alın! Yoksa geç kalabilirsiniz!

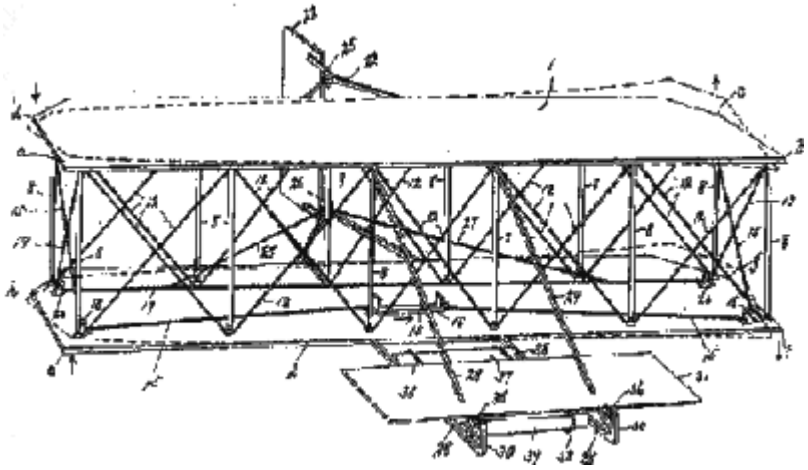

Patentle korunmayan konular nelerdir?

Aşağıda sayılanlar buluş niteliğinde olmadıkları için patent kapsamı dışında kalır ve bunlar için koruma talep edilmesi halinde patent verilmez.

a- Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları; (Bu tür ürünler ve eserler Telif hakları kapsamında Kültür Bakanlığı Telif Haklar Genel Müdürlüğü'nce korunmaktadır.)

b- Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar; (Bu tür ürünler ve eserler Telif hakları kapsamında Kültür Bakanlığı Telif Haklar Genel Müdürlüğü'nce korunmaktadır.)

c- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları; (Bu tür ürünler ve eserler Telif hakları kapsamında Kültür Bakanlığı Telif Haklar Genel Müdürlüğü'nce korunmaktadır.)

d- Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.

e- Bilgisayar programları.

Thomas Edison'a ait 223,898 No'lu "ısınma yolu ile ışık yakan bir elektrik lambası" ibareli patenti 27.01.1880 yılında yayına çıkmıştır. Bu buluş muhtemelen tarihteki en ünlü buluştur.

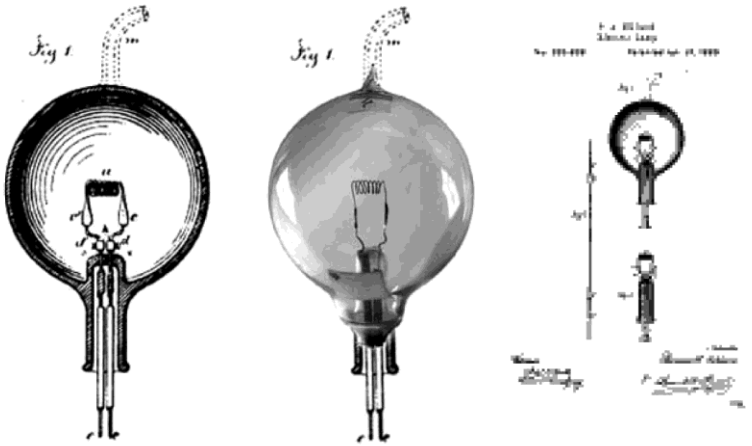

Buluş olduğu halde patentle korunmayan buluşlar nelerdir?

Aşağıda belirtilen buluşlar patent verilerek korunmaz:

a) Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar.

b) Mikrobiyolojik işlemler veya bu işlemler sonucu elde edilen ürünler hariç olmak üzere, bitki çeşitleri veya hayvan ırkları ile bitki veya hayvan üretimine yönelik esas olarak biyolojik işlemler.

c) İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemleri ile cerrahi yöntemler dâhil tüm tedavi yöntemleri.

ç) Oluşumunun ve gelişiminin çeşitli aşamalarında insan bedeni ve bir gen dizisi veya kısmi gen dizisi de dâhil olmak üzere insan bedeninin öğelerinden birinin sadece keşfi.

d) İnsan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınai ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar.

Yazılımlara patent alınabilir mi?

Bilgisayar programları, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 82.c) Maddesi uyarınca, buluş niteliğinde olmadığı için patent verilemeyecek konular arasında belirtilmektedir. Doğrudan bilgisayar üzerinde çalıştırılan yazılımlar için patent verilmemektedir. Bu tür yazılımlar ise Kültür Bakanlığı'na bağlı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nce tescil edilerek koruma altına alınmakta ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre korunmaktadır. Ancak bir makine ile birlikte kullanımı ile doğurduğu sonuçlar, ileri bir teknik etki sağlıyorsa, bilgisayar programı ile birlikte çalışan makine için patent alınması mümkündür. (Örneğin bir hastane otomasyon sistemi, bir tekstil makinesinin çalışmasını sağlayan bir yazılıma makine ile birlikte patent alınabilir.)

Yazılımla birlikte alınan patentlere örnekler;

- Televizyonlarda Program Hatırlatmak İçin Bir Yöntem
- Havadan Yazılım Güncelleme İçin Bir Yöntem
- Kanal Taramaya İlişkin Bir Yöntem
- Sözcük Tabanlı Arama Yöntemi
- Merkezi Şifreleme Sistemi Ve Yüksek Şifreleme Akışı Olan Yöntem
- İletişim Ağlarının Simülasyonu İçin Usul Ve Sistem, Bunun İçin Obje Ve Bilgisayar Programı Ürünü
- Multimedya mesajlaşma servisi (MMS) mesajlarını işlemek ve/veya değerlendirmek için usul, cihaz ve yazılım programı

- Bir ayakkabı üretme ve satma yönteminde fabrika satışı ve çoklu müşteri seçimi sunmak üzere sistem.

Patentlerin Önemi Nedir?

- Patentlerin öneminin başında buluş sahiplerine verdiği tekel hakkıyla sanayinin ve teknolojinin önünü açması gelmektedir.

- Patent dosyaları teknoloji için en önemli bilimsel kaynakların başında gelmektedir. Üniversitelerde yapılan ve patentle korunmayan bilimsel araştırmalar üniversite arşivlerinde araştırmacıların kendilerini bulmasını beklerken, milyonlarca patent dosyası günümüzde teknik bir kaynak olarak internet ortamında araştırmacıların kolayca ulaşabileceği bilimsel kaynak haline gelmiştir. Patent literatürü başka hiç bir yerden erişemeyeceğiniz teknik bilginin en geniş tek vücududur. Küresel olarak, 40 milyon patent yayınlanmakta ve her yıl ortalama 1,5 milyon yeni patent dosyalanmaktadır. Dünyadaki teknik bilginin %80'i patent dosyalarında mevcuttur.

- Patentler şirketler için fuar görevi görür.

- Patentler teknolojik bir istihbarat aracıdır.

- Patentler bir buluşun tüm detaylarını açıkça verir: açıklamalar, çizimler, şemalar, kimyasal yapılar, genetik zincirler. Bu nedenle bilimin ve sanayinin gelişmesi için bilgi sağlar.

- Bilimin ve teknolojilerin gelişmesinin teşvik edilmesi patent sisteminin ana hedefidir; bu gaye için mucitlerin patent verilerek (tekel hakkı sağlanarak) ödüllendirilmesi ikincil bir hedeftir ve sadece birinci gayeye ulaşmak için bir araçtır.

- Patentler kişisel değil, toplumsal fayda için verilirler ve sınırlı süre tekel hakkı verilmesi, sonunda herkese serbestçe açık olan bilgi havuzuna katılacak olan yeniliklerin gizlenmemesini teşvik içindir.

n Patentlerin amacı yeni keşif ve icatları tahrik ederek ve cesaretlendirerek toplumun refahını artırmaktır.

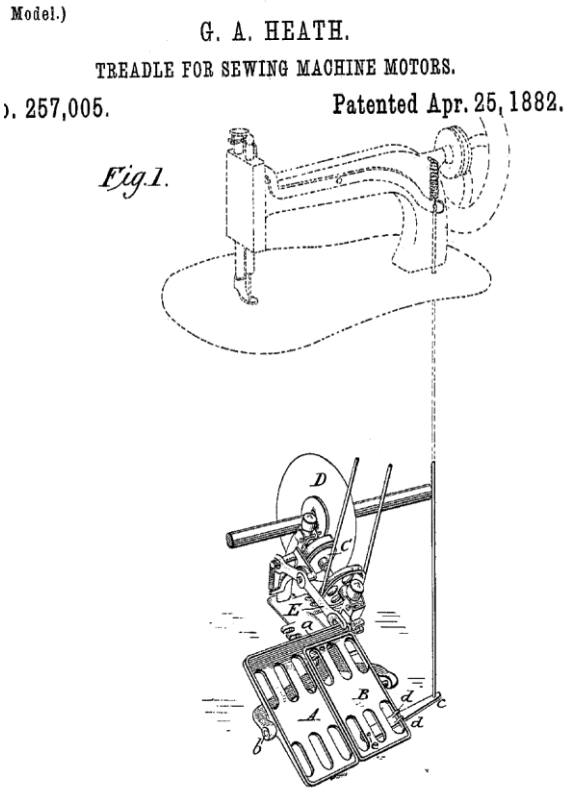
Model.)

G. A. HEATH.

TREADLE FOR SEWING MACHINE MOTORS.

). 257,005. Patented Apr. 25, 1882.

Fig.1.

Buluşları patent ile korumanın avantajları nedir?

Buluşlar için patent belgesi almak zorunlu değildir, ancak gereklidir. Buluşunuzu patent belgesi ile korumaz iseniz, korumasız olan buluşunuzu siz piyasada ürününüzü tanıtıp para kazanmaya başlamadan, taklitleri piyasada dolaşmaya başlar ve dolayısıyla buluş için harcadığınız paralar, günler belki de aylarca verdiğiniz emeğiniz

boşa gidebilir. Dolayısıyla buluş için harcanan para ve emeğin boşa gitmemesi için buluşunuzu piyasaya sunmadan önce patent başvurusu yapmanız size çok şey kazandıracaktır. Yapılan bir buluş için patent belgesi olmadan da üretim yapılabilir. Ancak, patent belgesiyle korunan bir buluş, buluş sahibinin izni olmadan başkaları tarafından üretilemez, satılamaz, ithalatı-ihracatı yapılamaz.

Patentli bir ürün hakkında patent sahibinden izin alınmadan yapılan üretimler, ithalatlar, ihracatlar ve diğer ticari faaliyetler için cezai yaptırımlar vardır.

Patent Belgesi, patent sahibine aşağıda belirtilen avantajları sağlar

Özel haklar: Patentler, sadece patent sahibine özel olan , başvuru tarihinden itibaren 20 yıl boyunca buluşun kullanımı, üretilmesi ve satılması ile ilgili haklar sağlar.

Pazarda güçlü yer: Elde edilen bu özel haklarla, başkalarının buluşunuzu ticari anlamda kullanmasını engelleyebilir, rekabet gücünüzü artırarak pazarda ön sıralarda yer alan bir konuma erişebilirsiniz.

Yatırımların kâra dönüşmesi: Gelişmiş ürünler üretmek için ciddi miktarda zaman ve para yatırımı yapılmaktadır. Patent koruması ile sağlanan özel haklar sayesinde, yatırımlarınız için yapılan harcamalarınızı kara dönüştürebilirsiniz.

Buluş için lisans ve devir anlaşması yapabilme fırsatı: Buluşunuzu kendiniz üretmek istemiyorsanız, başka bir firmayla lisans ya da devir anlaşması yaparak gelir elde edebilirsiniz.

Şirketiniz için pozitif imaj: Patent sayınızın çok olması, iş ortaklarınız ve yatırımcılar açısından, firmanızın yüksek seviyede uzmanlığa sahip olduğu ve teknolojik kapasitesinin bir göstergesi olarak

algılanacak, ve şirketinizin pazar değerinin yükselmesini sağlayacaktır.

Şirket Değerinin Yükselmesi: Patent sayınızın çok olması şirketinize değer biçilmesinde de hesaba katılacaktır. Portföyünüzde bulunan bütün patentler şirketinizin değerinin hesaplanması tek tek değerlemesi yapılacak ve şirket aktifinize eklenecektir. Patent Sayınızın çok olması aynı zamanda marka değerinin yükselmesinde de etkili olacaktır.

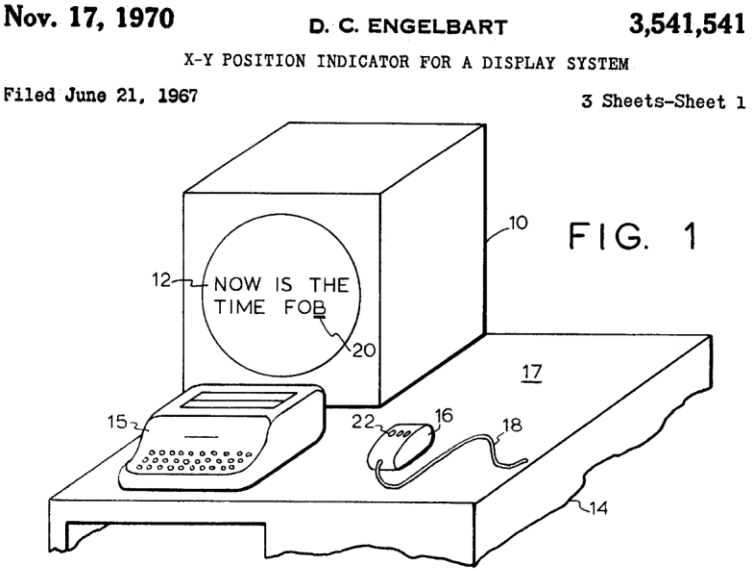

Türkiye'de kaç çeşit buluş tescil sistemi vardır?

Türkiye'de 2 çeşit buluş tescil sistemi uygulanmaktadır.

1- Patent Sistemi
2- Faydalı Model Sistemi

Patent Sisteminde; işlemler daha uzun sürmekte,

ancak patent, başvurusunun patentlenebilirlik kriterlerine sahip olup olmadığını gösteren bir inceleme raporuna dayanarak verildiği için daha sağlam ve daha uzun bir koruma elde edilmektedir. Patentler 20 yıl korunmaktadır.

Mülga 551 Sayılı KHK'da incelemesiz Patent Sistemi de bulunmaktaydı. Bunun sebebi, ülkemizde mali kaynakları kısıtlı olan buluş sahiplerine süratli, ancak süresi nispeten kısıtlı, 7 yıllık bir koruma sağlanmaktı. Ancak Sınai Mülkiyet Kanunu incelemesiz patent sistemini kaldırırken Kanundan önce başvurusu yapılıp işlemleri devam eden başvurular için incelemesiz sistem tercihine olanak sağlamaktadır. İncelemesiz patent, gerekli şartlar yerine getirilmek ve incelenmek şartıyla incelemeli patente dönüştürülebilmektedir.

Aşağıdaki sayfalarda ayrıntılı olarak açıklanacak olan; Patent ile aynı nitelikte hakları ve korumayı sağlayan faydalı modelin ise koruma süresi 10 yıldır. Faydalı model sistemind inceleme işlemleri bulunmamaktadır.

Patent lisansı için yanınızda vekiliniz olmadan asla pazarlığa girişmeyin. Vekiliniz size gerekli yasal zemini ve yardımı sağlar. Lisans görüşmelerinizi yaparken yanınızda bir vekil bulundurmanız, anlaşma yapmanız veya anlaşma bozmanız şeklinde sonuçlanabilir. Aynı zamanda da ne kadar profesyonel olduğunuzu gösterir.

Patent başvurusu nasıl hazırlanır, nelere dikkat etmek gerekir? Patent Vekiliyle çalışmak zorunlu mudur?

Patent başvurusunun mutlaka konusunda uzman bir mühendis ve patent vekili danışmanlığında hazırlanmasında fayda vardır. Bir şirketin veya şahsın belki de geleceğini kurtaracak, şirketleri rakiplerine fark attıracak bir patent dosyasının hazırlanmasında yapılacak küçük bir yanlışlık bile ileride patent haklarının kısıtlanmasına veya patent ihlalinin

kolaylaşmasına veya bazen de patent dosyasının geçersiz sayılmasına yol açabilir. Binlerce bazen milyonlarca lira kazanç sağlayacak ve durumuna göre 10 yıl veya 20 yıl sektöründe tekel hakkı sağlayacak bir hakkın korunması için birkaç bin lirayı çok görmeden patent dosyasını konusunda uzman patent mühendisi ve patent vekillerine hazırlatılması çok önemlidir.

Patent dosyasının hazırlanması teknik ve hukuki bilgi gerektirir ve aynı zamanda patent dosyasının kendine özgü formatları bulunmaktadır. Bu nedenle patent dosyasının hazırlanması ve tescilinin takibi için patent vekiliyle çalışma zorunluluğu bulunmasa da patent tescilinin önemi bakımından ve dosyanın hazırlanması ve tescil prosedürünün (yaklaşık 3 yıl) uzunluğu ve karmaşık yapısından dolayı patent vekili ile çalışılması çok faydalıdır.

Patent Vekilini Seçerken Nelere Dikkat Etmelisiniz?

Seçeceğiniz patent vekili mutlaka mühendis olmalıdır. Sizin buluşunuzla ilgili bir konuda mühendis olması sizin için daha iyi olur.

Patent vekilinize daha önce kaç dosya hazırladığını sorun? Bu konuda kaç yıllık tecrübesi var?

Patent mevzuatına ne kadar hakim? Sorular sorarak aldığınız cevaplardan tatmin olmaya çalışın. Sadece teknik bilgi yeterli değildir. Aynı zamanda patent vekilinin patent mevzuatına, prosedürlerine, uygulamalarına hakim olması gereklidir.

Patent vekilinin aynı zamanda hukuki bilgi birikimi var mı, sektörünüzdeki patentleri analiz edebiliyor mu? , rakip analizi yapabiliyor mu?

Bir patent vekilini ucuz işlem yapıyor diye seçmeyin. Çünkü yaptığınız masrafın karşılığını almalısınız. Bundan ötürü güvenebileceğiniz ve kendinizi rahat hissettiğiniz bir patent vekili seçmeye özen gösterin. Buluşunuzun geleceğini riske atmayın.

Patentin Yıllık ücretler ne zaman ödenir? Ödenmezse ne olur?

Yıllık ücretler, Enstitünün bildirimine gerek olmaksızın patentin koruma süresi boyunca her yıl vadesinde (başvuru tarihine tekabül eden ay ve günde) peşin olarak TÜRKPATENT'in hesabına ödenmeli ve banka dekontu aslı kuruma gönderilmelidir. Yıllık ücretlerin, belirtilen vadede ödenmemesi halinde, bu ücretler, ücret listesinde belirtilen ek bir ücretin ilavesi ile vadeyi takip eden altı ay içinde, gecikmeli olarak ödenebilir. Bu süre içinde de yıllık ücretlerin ödenmemesi halinde patent hakkı, bu ücretin son ödeme tarihi itibariyle, sona erecektir.

Patent tescil işlemi devam ederken ve tescil belgesi aldıktan sonraki en önemli takip edilmesi gereken işlem yıllık sicil ücretlerinin ödenmesidir. Bu ücretlerin düzenli takip edilmesi için mesleği bu işlemleri takip etmek olan ve bilgisayar programlarıyla yıllık ücretleri takip edip zamanından size bildirecek ve zamanında patent ofisine ödemesini yapacak bir patent vekiliyle sözleşme yaparak takip edilmesini önemle tavsiye ederiz. Yıllarca emek vererek ve belki de yüz binlerce lira harcayarak meydana getirdiğiniz , tescil ettirdiğiniz patentinizi birkaç yüz liralık yıllık harcını ödemeyerek yürürlükten kalkmasına ve kamuya mal olmasına sebep olabilir ve belki de şirketinizin yıllarca tek başına üretimini yaparak size kazanç sağlayacak bir gelirden mahrum kalabilirsiniz.

PATENTİNİZİN SİGORTASI SAYILAN YILLIK ÜCRETLERİNİZİ TAKİP ETMEYİ İHMAL ETMEYİN.

PATENT TESCİLİ İŞLEM SÜREÇLERİ

(www. turkpatent.gov.tr)

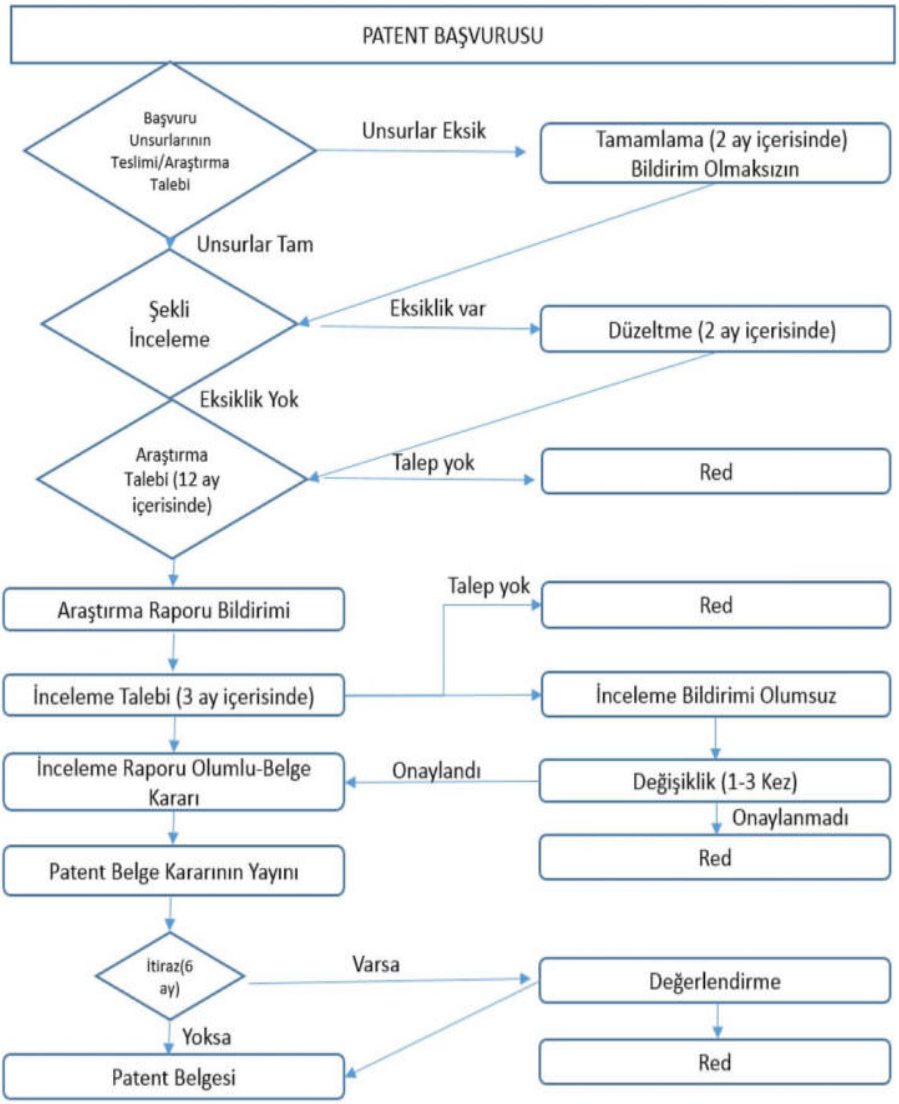

Orijinalinde temizlik bileşimi olarak geliştirilen bir ürün sonraları neredeyse bütün çocukların oynadığı bir oyuncak haline gelmiştir. Bugün bu ürünün tam formülü ve üretim süreci ticari bir sır olarak saklanmaktadır. "Play Doh" adı verilen ve dünyada bütün çocukların oynadığı bu ürünü bağımsız bir buluşçu yaratmıştır.

Patent Sahibi Patenti kullanmak zorunda mıdır?

Patent sahibi veya yetkili kıldığı kişi, patentle korunan buluşu kullanmak zorundadır.

Kullanma zorunluluğu patentin verildiğine ilişkin ilanın ilgili bültende yayınlandığı tarihten itibaren üç yıl içinde gerçekleştirilir.

Kullanmanın değerlendirilmesinde pazar şartları göz önünde tutulur.

Patent sahibi veya yetkili kıldığı kişi, kurum nezdinde buluşu kullanmakta olduğunu resmi bir belge ile kanıtlar.

Kullanım belgesi; sanayi odaları, ticaret odaları veya esnaf odaları gibi patent sahibinin bağlı olduğu meslek örgütleri tarafından düzenlenebilir.

Kullanım belgesi, buluşun kullanıldığı sınai işletmedeki üretimin incelenmesi sonucunda verilir. Belge, patent konusu buluşun satışa sunulduğunu veya uygulandığını teyit eder. Belge, ilgili merci tarafından buna ilişkin başvurunun yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde düzenlenir. Belgede, patentle korunan buluşun fiilen kullanılmakta olduğu konusundaki bilgiler bulunur.

Kullanım belgesi Patent Sicili'ne kayıt edilir.

Sahibi tarafından kullanılmayan patentler için ilgili herkes (lisans bedelini ödemek şartıyla) zorunlu lisans talebinde bulunabilir.

Buluşçu Shari Fitzpatrick çikolata kaplı çileklerini herkesin gördüğü gibi çikolata için bir alternatif olarak görmedi. Bunun yerine o çikolata kaplı çileklere çiçeklerin bir alternatifi olarak baktı. Bu bakış açılarının birbirinden ne kadar farklı olduğunu göstermektedir. Onun lezzetli çilekleri öncelikle çikolatalardan çok daha yüksek bir satış fiyatına ulaşmıştır. Bir düzine çikolata gülleri bir kutu çikolatadan çok daha pahalıydı. Ayrıca rakipleri çiçekçilerdi. Rekabetin düşük olduğu bir piyasada bu tür bir yaratıcılık buluşçunun eşsiz bir pozisyona ulaşmasını sağladı. (Ülkemizde de bonny food isimli firma "lezzet çiçekleri" sloganı ile çikolatakaplıçiçekler yapmaktadır.)

Rüçhan hakkı nedir?

Eğer buluşun birden fazla ülkede korunması istenirse, ilk patent başvurusunun herhangi bir ülkede yapılması tarihinden itibaren 12 aylık bir süre içinde aynı buluş için başka bir ülkede başvuru yapma konusunda bir haktan yararlanılabilir, buna rüçhan hakkı denir. Rüçhan hakkı öncelik hakkı anlamına gelir. İlk defa başvuru yapacaklar için rüçhan hakkı söz konusu değildir. Daha önce yapılmış başvurular için rüçhan(öncelik) hakkı söz konusudur. Bir başvuru sahibinin herhangi bir ülkede yaptığı başvurunun tarihi ile bu başvurusuna dayanarak daha sonra yaptığı başvurunun tarihi arasında üçüncü kişilerce buluş konusuna benzer bir konu için patent başvurusu yapılırsa, o başvuru karşıt doküman olarak gösterilemez.

Başvuru sahibi, yararlanmak istediği rüçhan hakkını başvuru ile birlikte veya başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde talep eder. Bununla ilgili rüçhan hakkı belgesini, patent başvurusu tarihinden itibaren üç ay içerisinde

vermediği takdirde rüçhan hakkından yararlanma talebi yapılmamış sayılır. Yabancı ülkelerde patent verilmesi için yapılan bir başvurunun farklı ülkelerde yapılmış olmasına bakılmaksızın birden çok rüçhan hakkı talebinde bulunulabilir.

Rüçhan hakkını bir örnekle açıklayalım; Ali bey patentini Türkiye'de 01.01.2010 tarihinde başvursun. Almanya'da ikamet eden bir Alman vatandaşı ise aynı konuda Almanya'da 01.07.2010 tarihinde Alman patent ofisine başvuruda bulunsun. Ali bey, Türkiye'deki patent başvurusuna dayanarak ve rüçhanlı olduğunu belirterek Almanya'da 01.09.2010 tarihinde (Alman vatandaşından 2 ay sonra) başvuru yapsa bile , başvurusu rüçhanlı olduğu Alman vatandaşından 2 ay sonra başvuru yapmasına rağmen patentin sahibi olur ve Almanya'da Alman vatandaşının başvurusu ret edilir.

21. YÜZYIL PATENT STRATEJİSİ

1. Bir Patent Felsefesi Oluşturun
2. Sektörünüzü Analiz Edin
3. Teknolojinizi Patentleyin
4. Patent Haklarınızı En Geniş Şekilde Koruyun
5. Patent Stratejinizi Koruyun.

Faydalı Model Nedir?

Faydalı Model Kavramı; Türkiye'de ve dünyada yeni olan, sanayiye uygulanabilen (ancak tekniğin bilinen durumunu aşma şartının aranmadığı) buluşların sahiplerine 10 yıl süre ile bu buluş konusu ürünü üretme ve pazarlama hakkının verilmesidir.

Faydalı Modeller, belirli teknik alanlarda küçük ve orta ölçekli sanayicilerin "geliştirdikleri küçük buluşlarını" korumak amacıyla verilen bir belge olduğu kabul edilmektedir.

Faydalı Model Korumasının Yararları:

Faydalı Model belgesinin verilmesi, hem zaman hem de masraf açısından daha elverişlidir.

Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin gerçekleştirdiği yeniliklerin rakiplerce hemen hemen aynısının yapılarak taklit edilmesi tehlikesi mevcuttur. Küçük ve orta büyüklükteki bu işletmelerin mütevazi de olsa, bu buluşlarını faydalı model belgesi vererek korumak, onların ekonomik varlıklarının devamına hizmet edecektir.

Faydalı Model koruması, tecavüz fiillerine karşı patent korumasına oranla daha çabuk ve seri bir işlev görecek şekilde düzenlenmiştir. Üretimi artıran, basitleştiren, kalitesini yükselten, üretim usul ve uygulamasını değiştirerek, çevre kirliliğini azaltan küçük mütevazı buluşların da teknik gelişime çok önemli katkıları olduğundan Faydalı Model belgesiyle, korunması benimsenmiştir.

Yo-yo, bez bebekten sonra dünyanın en eski ikinci oyuncağıdır. Eski Yunan yo-yoları pişmiş topraktan yapılmaktaydı. Yine bu oyuncakların resimlerine Mısırlıların tapınaklarında da rastlanmıştır. Napolyon ve Wellington Dükü gibi savaşçılar bile yo-yo tutkunlarından kaçınmaktaydılar. Modern yo-yo 1920'lerde "Flores Yo-Yo Şirketi" adıyla kurulan firma sayesinde şekillenmiştir. Donald f. Duncan isimli bir girişimci Kaliforniya'da bir iş gezisindeyken Flores'i yo-yo oyuncağı ile oynarken görür ve 1 yıl sonra Flores'ten firmayı satın alır. Böylece bu eşsiz oyuncağı elde eder ve ismini "yo-yo" koyar. Kısa bir süre sonra Duncan yo-yo için kayan ipi icat eder.

Faydalı Model Korumasının Şartları:

Bir buluşun Faydalı Model belgesi verilerek korunabilmesi için aşağıdaki nitelikleri taşıması gereklidir.

Yenilik: Buluş başvuru tarihinden önce, Türkiye içinde veya dünyada herkesin ulaşabileceği şekilde yazılı olarak veya bir başka yolla açıklanmış, yöresel veya ülke çapında kullanılmış ise YENİ DEĞİLDİR.

Sanayiye uygulanabilir olma: Buluş , tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte olmalıdır.

BİR BULUŞUN FAYDALI MODEL OLMASI İÇİN TAŞIMASI GEREKEN ÖZELLİKLERİN ÖRNEK İLE ANLATIMI

Bardak bulunduktan sonra su bardağı, çay bardağı, fincan, güğüm, maşrafa, vb. ürünler geliştirilmiş olsun.

Yıl 1990 olsun. İnce belli çay bardaklarında çay içerken elinizin yandığını; elinizin yanmayacağı kadar ısıda çayı içmek istediğinizde de çay ılık olacağından lezzet alamadığınızı tespit ettiniz. Bunu çözmek için çay bardaklarını kulplu olarak üretmek istediniz. Fikri haklar bağlamında da buluşunuzu başkaları taklit etmemesi için koruma altına almak istediniz. Hangi koruma türüne baş vuracağınızı tespit etmek istersek :

1) Yenilik: O tarihte dünyanın herhangi bir yerinde ince belli çay bardaklarına kulp takılmamışsa buluş yenidir.
2) Sanayiye uygulanabilirlik: Bulduğunuz kulplu bardak sanayiye uyarlanabilir ve seri olarak üretilebilir mi ? Seri olarak üretilebilirse bu şartı da buluşunuz sağlıyor demektir.
3) Teknik basamak: Buluş alanında orta seviyede bilgi ve kabiliyet-

te bir uzman mevcut bilgilerinden kulplu bardağı çıkarabilir mi ? Su ve sıvı maddelerle ilgili kaplarda uzman olan bir kişi kulp mantığını fincanda, maşrapada, ibrikte gördüğünü, dolayısıyla kulpun bir basamak içermediğini belirtecektir. İnce belli bardağa kulp takılması olayında ''teknik basamak'' olmadığından faydalı modelle tescillenebilir. Dolayısıyla teknik basamak içermeyen ama o ana kadar dünyada olmayan en küçük geliştirmeleriniz dahi faydalı modelle korunur.

Yukarıda sayılan iki özelliği (yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik) sağlayan her türlü buluş (en küçüğü dahil) faydalı modelle korunabilmektedir.

(Örnekleme için Makine Müh. Salim ŞENTÜRK'e teşekkürler)

FAYDALI MODEL BELGESİ İLE KORUNAMAYACAK BULUŞLAR VE KONULAR:

Usuller ve usuller sonucu elde edilen ürünler ile kimyasal maddeler hakkında faydalı model belgesi verilmez. Usuller ve kimyasal maddeler ancak patent belgesiyle korunabilir.

FAYDALI MODEL VE PATENT BELGESİ ARASINDA NE TÜR FARKLAR VARDIR?

Faydalı model belgesinde, tekniğin bilinen durumunun aşılması kriteri aranmazken; Patent belgesi için tekniği bilinen durumunun aşılması şartı aranmaktadır. Faydalı Modelin koruma süresi 10 yıl, Patentin Koruma süresi 20 yıldır. Faydalı model belgesinde yenilik incelemesi yapılmadan ve araştırma işlemiyle yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik şartı aranır ve taşıyorsa belge verilir. Patentte ise Türk Patent ve Marka Kurumu belirlenen

uluslararası patent veri tabanına sahip araştırma kurumlarında araştırma ve inceleme raporları düzenlenerek buluşun YENİ olup olmadığı TÜRK PATENT tarafından araştırılır. Faydalı Modelin tescil prosedürü daha kısadır (12 – 18 ay arası) Patent Belgesinin tescil prosedürü ise yaklaşık 3 yıldır.

Bu nedenle Faydalı Model Belgesinin tescil maliyeti, patent belgesine oranla daha azdır.

Faydalı Model belgesine, Ek Patentlerde olduğu gibi "ek faydalı model" verilmez.

FAYDALI MODEL PATENT BELGESİNE DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR Mİ?

Faydalı Model belgesi verilmesi hakkında Türk Patent ve Marka Kurumu'nca alınacak karardan önce, faydalı model belgesi başvurusu sahibi, başvurusunun patent başvurusuna değiştirilerek işlem görmesini kurumdan talep edebilir. Faydalı Model Belgesi verildikten sonra, patente dönüştürülemez.

FAYDALI MODEL TESCİLİ İŞLEM SÜREÇLERİ

(www.turkpatent.gov.tr)

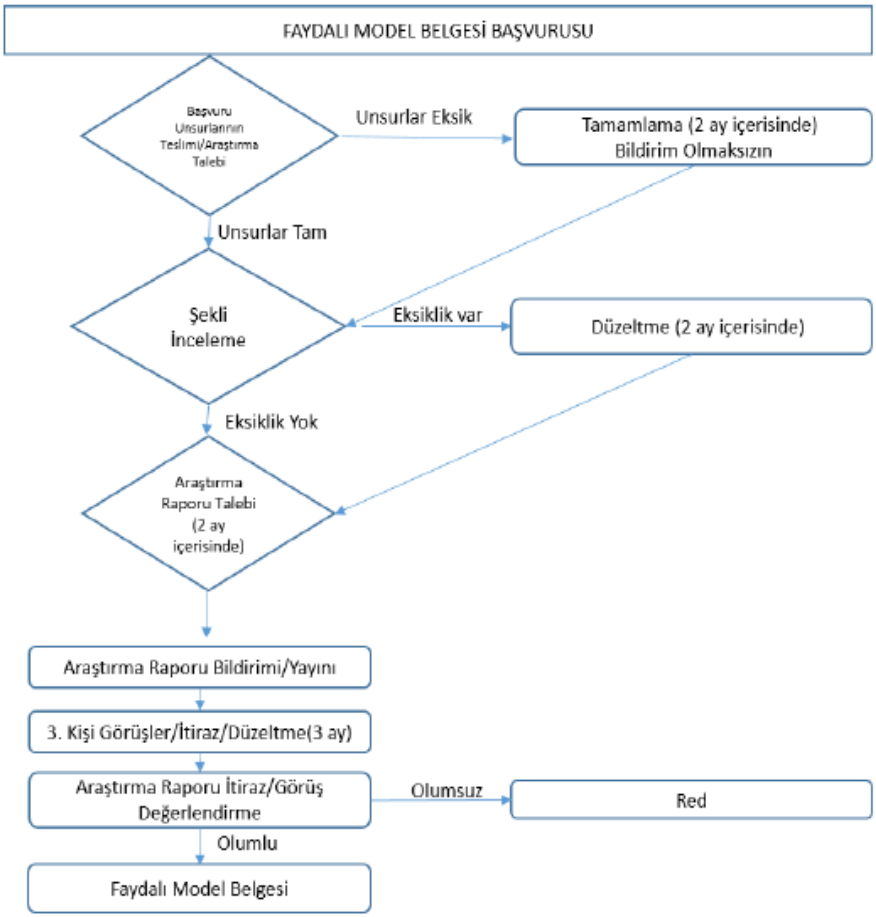

PATENTLERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ

EDİSON DER Kİ;

"SATILAMAYACAK/İLGİ GÖSTERİLMEYECEK BİR ŞEYİ BULMAK İSTEMEM.
BULUŞA İLGİ GÖSTERİLMESİ/SATIN ALINMASI BULUŞUN FAYDALI OLDUĞUNUN KANITIDIR; FAYDALI OLMASI İSE BULUŞUN BAŞARILI OLDUĞUNU KANITLAR."

Dünyada kullanılabilir pratik teknik bilginin yaklaşık %80'nının sadece patent dokümanlarında olduğu bilinir. Her geçen dakika artmakta olan dünyadaki patent sayısının yaklaşık olarak iki yüz altmış milyon olduğu söylenmektedir.

Teknik bir ürünün ticarileştirilmesinde iki önemli nokta var: Birincisi; ürünün maksimum faydayı verecek şekilde ergonomik olarak geliştirilmesi. İkincisi geliştirilen bu ergonomik ürünün satılması .

Çoğu kere firmaların AR-GE'sinde çalışan aykırı insanlar; kendileri olmasa firmanın satacağı bir şey olmayacağını düşünerek kendilerini çalıştıkları firmanın "üstünde görür." Firmanın üstünde görme durumu bu aykırı insanların akraba, arkadaş çevresinin pohpohlamasıyla daha da keskin bir hal alır. Aykırı insan ayrılıp kendi işini kurayım mı diye tabiri caizse düşünmeye başlar. Bu süreç iki üç yıl sürer. Bu süreçte geliştirdiklerini beyninde saklar; rutin mühendislik yapmaya başlarlar.

Bu aykırı insanlar nihayet ayrılırlar. İki, üç sene beyinlerinde sakladıkları ile beraber hemen ürün yaparlar ve bu ürünün patentini alarak piyasaya çıkarlar. Bu aykırı insanların %99 ticareti hiç bilmediklerinden kısa bir süre sonra batarlar. Başvuru yaptıkları

patentlerde yalnızlığa terk edilir. Özellikle kendi ülkesindeki firmalar patent başvurusu bir işe yarasaydı batan aykırı insan batmazdı diye düşünürler. İlerleyen yıllar bunun öyle olmadığını ticari olarak kabiliyetli bir insanın o patenti keşfetmesi ile gösterecektir. Bilim tarihi hep bu mantığın tekerrürü ile doludur. Buhar makinasını ilk bulan Çinliler bunu sanayiye uyarlayamamışlardır. Buhar makinasını gören Watt, Çin'de bulunuşundan yaklaşık bin sene sonra sanayileştirmiş ve ''sanayi devrimini '' başlatmıştır.

Dünyadaki patent başvurularının anlattığım kategoride olması sebebiyle, ticari olarak kabiliyetli günümüz anlatımıyla ''girişimcilere '' ve bu girişimcilerin bu dokümanları bizzat kendilerinin incelemesini gerek vardır. Genel de ticari olarak başarılı girişimciler çok yoğun olduklarından bu işi teknik kadrolarına pas etmekteler; teknik kadroların bakış açısı ticari olmadığından bu çalışma boşa gitmektedir.

Öyle patent başvuruları vardır ki başvuru tarihinden elli sene sonraki topluma hitap eder. Örneğin raylı katlamalı tentenin ilk bulunuşu İrlandalı bir mucide aittir. Buluş tarihi ise 1910'dur. 1910 tarihinde dünya savaşların içindedir. Halk fakirdir. Bu buluşun genel dünya insanı anlamında kabul görmesi mümkün değildir. Öyle de olur. 1990'lara gelindiğinde dünyada refah ve zenginlik arttığı görülür. Raylı katlamalı tenteler 1990'dan sonra insanların hayatına girer ve dehşet şekilde pazarı oluşur.

Önceki yıllarda başvurulup, Pazar bulamayan patentleri incelemeye ne dersiniz!

Patent veri tabanlarından KOBİ'ler nasıl yararlanır?

Patent literatürü başka hiç bir yerden erişemeyeceğiniz teknik bilginin en geniş tek vücududur. Küresel olarak, 40 milyon patent yayınlanmakta

ve her yıl ortalama bir milyon yeni patent dosyalanmaktadır. Avrupa Patent Ofisi yaptırdığı bir araştırmaya göre patent veri tabanlarında yer alan teknik bilginin %80'i başka kaynaklarda yer almayan bilgilerdir. İnternet teknolojilerinin doruğa ulaştığı Günümüzde Bu bilgilerin tamamına yakınına internet ortamında ücretli veya ücretsiz olarak ulaşmak mümkündür. Özellikle kobilerimiz bu teknik bilgi hazinesinden azami derecede yararlanmalıdır.

Patent sistemi teknoloji üretiminin temelini oluşturmaktadır. Patent korumasının 2 amacı vardır;

1- Teknolojik bilginin herkesin öğrenimine, kanunun koruma suresi sonunda da kullanımına açık olmasını ve dolayısıyla bilim ve teknolojilerin gelişmesini sağlamak,

2- Yeni geliştirilen makine, proses, malzeme veya bunlardaki iyileştirmeleri başkalarına "öğreten" mucitleri, öğrettikleri bilginin belli bir süre tekelini kendilerine vererek ödüllendirip, bildiklerini "öğretmeye" teşvik etmek.

Kobiler yeni ürün geliştirirken, işletme içindeki teknik problemlere çözüm aranırken patent veri tabanlarında yapılacak araştırma bizlere başka hiçbir bilgi kaynağında ulaşamayacağımız teknik bilgiye ulaşma imkanı vermektedir.

Patent veri tabanlarında yapılacak araştırmalarla "Amerika'yı yeniden keşfetme"yi önlediği gibi; burada yapılacak araştırmalarla kobiler rakiplerinin mevcut ve ileride üreteceği ürünleri takip etme imkanına sahiptirler. Patent veri tabanlarında araştırma yapılmadan , bir ürün geliştirme , AR-GE çalışması yapılması durumunda belki de aylarca yapılan teknik çalışmalar ve harcanan binlerce - on binlerce liralar boşa gidebilecektir.

Firmalar patent veri tabanlarını taramak suretiyle gerekli teknik bilgiyi çoğu zaman ücretsiz bulabilir, bazen de kendi ülkelerinde tescil edilmeyen patent veya faydalı modelin konusu olan ürünleri ülkelerinde lisans ücreti ödemeden üretme veya teknolojileri ücretsiz kullanma imkanına sahip olabilirler.

Özetle kobiler patent veri tabanlarında aşağıdaki şekillerde yararlanabilir;

- Yapılacak AR-GE çalışmaları ve ürün geliştirme çalışmalarının teknik altyapısını hazırlayabilirler.
- Rakiplerinin patent ve faydalı modellerini inceleyerek; rakipleriyle aralarındaki rekabet ilişkisini takip ederek rakiplerinin önüne geçmek için neler yapması gerektiğini araştırabilir ve rakiplerinin yenilik ve patent stratejilerini analiz edebilirler.
- Yapmış oldukları AR-GE çalışmaları sonucunda tescillemiş oldukları patent ve faydalı modellerin rakipleri tarafından yeni başvurular yoluyla taklit edilip edilmediğini patent izleme çalışması yaparak takip ederek, ihlal varsa itiraz yoluna veya gerekirse dava yoluna gidebilirler.
- Kendi sektörlerinde olmayan patent ve faydalı modelleri de inceleyerek benchmarking yoluyla kendi sektörlerinde yapacakları yeniliklere uyarlayabilirler.

PATENT ARAŞTIRMALARI

Türkiye'de başvurulan ve alınan patentlerin tamamına TÜRK PATENT'in www. turkpatent.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz. Bu adresteki patent dokümanlarının aynı formatında dünyanın her ülkesinde başvurulan ve alınan patentler yayınlanır. Dolayısıyla patent dili evrensel bir dil olduğundan her ülkede aynıdır. 206 dünya ülkesinin tamamını aramak zor ve maliyetli olacağından şu şekilde bir yol takip etmenizi önermekteyiz:

1- Teknolojinin üç merkezini takip edin
   a- Amerika
   b- Avrupa birliği
   c- uzak doğu

2- Sektörünüz ile ilgili dünyada lider olan ülkeyi takip edin
   - Tarım genetiği alanında: İsrail'i
   - Hayvancılık alanında: Hollanda'yı
   - Otomotiv alanında: Almanya, Amerika, İtalya, Japonya, G.Kore

gibi.

3- Sektörünüzle ilgili Türkiye'deki ve dünyadaki rakiplerinizin patentleri

takip edin.

PATENTLERİN FUAR GÖREVİ

Firmalar rakiplerinin ürünlerini ve yeniliklerini; katalog, web sayfası veya ülkemizde yüzlerce firmanın katıldığı sektörel fuarları takip ederek veya yurt dışında binlerce firmanın katıldığı sektörel fuarları takip ederek izleyebilirler bazen de rakiplerinden ürün satın alarak ürünleri parçalamak suretiyle nasıl yapıldığını inceler ve bu ürünlere alternatif ürünler geliştirme yoluna gidebilirler. Bu yolların en ucuz ve kolay yollarından biri de ekiplerin patentlerini takip etmektir. Aynı sektörde yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösteren yüzlerce firmanın tescillemiş olduğu binlerce patenti oturduğu yerde inceleyerek de bu mümkündür. Bu durumda patentler firmalar için aynı zamanda FUAR GÖREVİ görmektedir.

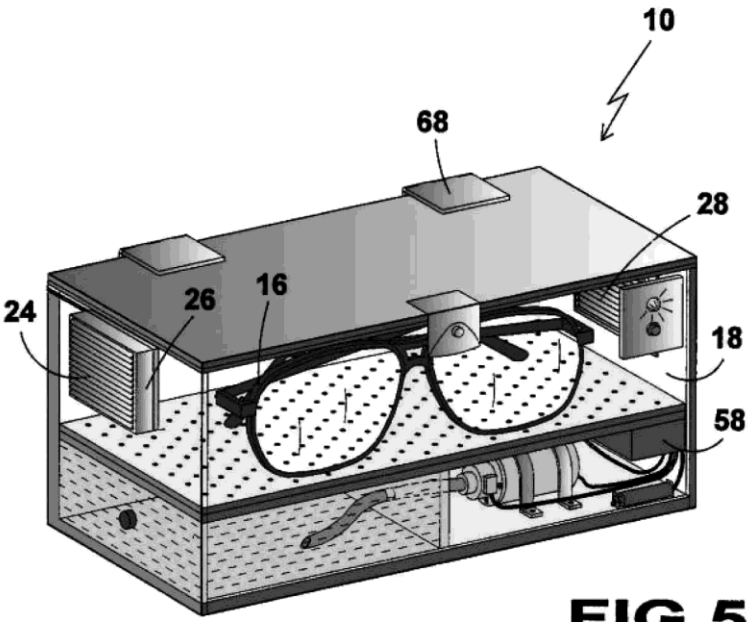

FIG 5

TEKNOLOJİK HİBE

Her Patent sadece tescil edildiği ülkede korunmaktadır. Buna Patent tescilinde "ülkesellik ilkesi" denir. Bir patente başvuran şahıslar veya firmalar kendi ülkesinde başvuru yaptıktan sonra 12 ay içerisinde diğer ülkelerde de patent başvurusu yapması gerekmektedir. Aksi taktirde diğer ülkelerde patentini koruma hakkını kaybedecektir.(PCT yoluyla uluslar arası patent başvurusu yapılarak diğer ülkelerde başvuru süresi 30 aya, ek süre talebi ve ücretiyle 33 aya kadar uzatılabilmektedir.) Bunun anlamı ve Türkiye Sanayicisinin buradan çıkartacağı fayda şudur; Kendi ülkesinde tescil edilen ancak diğer ülkelerde tescil edilmeyen patentler ve faydalı modeller, Türkiye'de tescil edilmediği zaman bu patentler ve faydalı modeller ve dolayısıyla teknolojiler TEKNOLOJİK HİBE niteliğindedir. Başta Amerika, Avrupa ülkeleri, Çin ve Japonya gibi yılda yüzbinlerce

patent ve faydalı modelin tescil edildiği ülkelerde tescil edilen ve Türkiye'de tescil edilmeyen patent ve faydalı modelleri Türk firmaları araştıracak bulacak ve Türkiye'de serbestçe (hiçbir lisans ücreti ödemeden) üretebilecek ve patentlerin tescil edilmediği diğer ülkelere bu ürünleri pazarlayabilecektir, ancak patentin tescilli olduğu ülkelere ürünlerini satamayacaktır.

Tabiî ki burada Türk firmaları hiç araştırma geliştirme yapmasınlar, sadece diğer ülkelerdeki firmaların kendi ülkelerinde tescilleyip Türkiye'de tescillemedikleri patentleri kullansınlar sonucu çıkartılmamalıdır, hepimizin arzu ettiği sonuç tamamen Türk mühendisleri , bilim adamları ve işçileri tarafından yapılan buluşların tüm dünyada kullanılıyor olması sonucudur. Ancak yukarıda bahsedilen teknolojik hibe dünya buluşlarına gidilen yolda kullanılacak bir araçtır. Güney Kore, Tayvan, Çin' de özellikle Amerika ve Avrupa firmaları tarafından hibe edilen bu patentleri, her türlü teknolojik bilgileri üretime koyarak sanayi devrimini yaşamışlar ve şimdi tüm dünya ülkeleriyle rekabet edebilir duruma gelmişlerdir.

PATENT BİR TEKNOLOJİK İSTİHBARAT ARACIDIR!

Patentler teknolojik bilginin en büyük kaynağıdır. Patent belgesi ilk başvuru tarihinden itibaren yenilik yapmanın bir ödülü olarak 20 yıllık bir süre için TEKEL HAKKI olarak verilir. Verilen patent belgelerinin içeriği kamuoyunun haberdar olması ve teknik bilginin yayılması için yayınlanır.

Eskiden bazı ülkelerde patentlerin içeriği patent kütüphanelerinde incelenir, bazı ülkelerde ise patent ofislerine başvurularak patent dosyasının bir sureti satın alınırdı. Patent kütüphaneleri Amerika başta olmak üzere hala popülerliğini korumakla birlikte artık bir çok ülkede tescillenmiş patent ve faydalı modelin içeriği patent veri tabanlarında internet üzerinden patent dosyalarının bütün muhtevasına ulaşılabilmektedir.

Artık teknolojinin gelişmesi nedeniyle çok özel ve hızlı çalışan veri tabanı yazılımları ve internetin dünyanın her tarafına yaygınlaşması sayesinde değerli patent belge ve bilgilerine araştırmacıların, sanayicilerin ulaşma imkanı artmıştır ve her yeni gün daha da artmaktadır.

Herhangi bir kişi ihtiyaç duyduğu teknik bilgileri, patentleri USPTO, ESPACENET, JPO, EPO, TÜRKPATENT, GOOGLE/PATENTS gibi genel erişime açık internet veri tabanlarına ulaşarak alabilir.

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tüm dünyada buluşların, teknik bilgilerin %90-95'nin patentli belgeler arasında bulunabildiğini açıklamıştır.

Patent belgelerindeki bilgiler sektörlere göre sınıflandırılabildiği için sektörel ihtiyaçlara göre patent analizi yapılabilir ve bu analiz neticesinde elde edilen bilgiler sektörün gelişmesi için kullanılabilir.

Patent verileri teknoloji haritalarının hazırlanması için kullanılabilir. Teknolojinin hangi yöne gittiği, yeni trendlerin ne olduğu, 5 yıl hatta 10 yıl sonra ne tür teknolojik ürünlerin görülebileceğini patent verilerinden çıkartabiliriz.

Patentlerin incelenmesi yoluyla hazırlanacak teknoloji haritaları arge departmanları için çok yararlı olacak ve araştırma geliştirme yapan AR-GE personeline gelişmiş teknolojilerin yolunu gösterecektir.

Günümüzde küresel bağlamda rakiplerimizin teknolojilerini bilmek gerekmekte ve rakiplerin bir sonraki adımının ne olacağını takip etmek durumundasınız. Bir sonraki adımı ise genelde fuarları takip ederek, rakip kataloglarını veya web sitesini takip ederek bulamazsınız; rakiplerin bir sonraki adımını ancak, patentlerini faydalı modellerini tasarımlarını takip ederek bulabilir ve ona göre bir strateji belirleyip karşı atağa geçebilirsiniz.

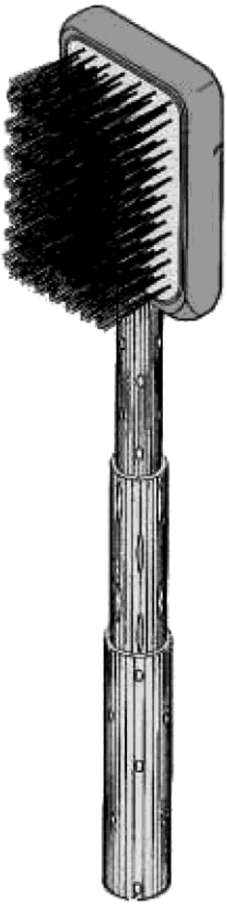

Teknolojik rekabetin yoğun olduğu alanları bilmek ve o alanlarla ilgili yenilikler, geliştirmeler yapmak ve o alanlarla ilgili AR- GE ye yoğunlaşmak patentin bir istihbarat aracı olarak kullanılmasıyla mümkündür.

Herhangi bir yatırım kararı vermeden önce var olan teknolojileri değerlendirmek için, yatırımcıların, yatırım yapılacak sektörde faaliyet gösteren firmaların patentli teknolojilerini araştırmak, bilmek ve değerlendirmek, patent süresi dolmuş veya patent süresi dolmasa da terkedilmiş patentleri bilmek gerekir. Önemli bir avantaj sağlar.

Yatırım yapılacak sektördeki firmaların patent portföyünü, yenilik üretim hızını bilmek ve rekabete hazırlıklı olmak gerekiyor.

Yatırım kararı verilmeden önce sektördeki patentleri bilmeden rakiplerin sınai mülkiyet haklarını incelemeden bir yatırım yapılması durumunda; patent ihlalcisi durumuna düşebilir veya kolayca ve ücretsiz ulaşabileceği ve kullanabileceği teknik ve teknolojik bilgileri zor ve çok pahalı yollarla ulaşabilme tehlikesi mevcuttur.

Patentleri teknolojik istihbarat için çok önemli bir kaynak olup, şirketlerin stratejik avantaj kazanmasında kullanılabilir. Teknoloji istihbaratı analiz tahminlerinde ve dış teknoloji bilgilerini yönetmede kullanılabilir.

Teknoloji istihbaratı; patent haritaları geliştirme, rekabetçi istihbarat ve teknoloji bilgi tabanı oluşturmada kullanılabilir. Patent haritaları, sektörlerdeki gelişmekte olan oyuncuları belirlemede, takip etmede ve teknolojinin yönünü tayin konusunda kullanılabilir.

Teknoloji haritaları AR-GE ve AR-GE'nin ticarileştirilmesi Faaliyetleri için aşağıdaki yollarla değerlendirilebilir;

- Firmaların veya askeriye gibi kurumların stratejik gereksinimlerini tespit ve uzun vadeli politika belirlemede ve geliştirmede
- Sanayideki teknolojik faaliyetleri ve yeni eğilimleri tahmin ve tespit etmede,
- Kuruluşların büyümesi için yardımcı alternatif kalkınma ve büyüme yollarını göstermede,
- Potansiyel lisans fırsatları ve teknolojik know-how transferinde,
- Potansiyel iş ortakları ve müşterileri belirlemede,
- Rakipler ve potansiyel rakiplerin teknolojilerini, ürünlerini, iş süreçlerini izleme ve değerlendirmede,
- Sektördeki teknolojik ilerleme alanlarını tespit etmede ve sektöre

yeni giren rakiplerin teknoloji alanını tespit ve sektördeki yerlerini takip etmede alarm görevi olarak,

- Teknolojik etki alanı içindeki boşlukları, fırsat alanlarını görmede ve o alanlara yoğunlaşarak rakiplere fark atmada
- Yeni fikirler ve sınai mülkiyet simülasyonu oluşturmada kullanılabilir ve değerlendirilebilir.

Patent haritaları; Sınai mülkiyet yönetiminin ayrılmaz bir parçası olup, değerli bilgileri, gizli patentleri ortaya çıkarma, teknik eğilimleri, Pazar eğilimleri, rakip değişiklikleri, teknoloji profili ve bir şirketin inovasyon potansiyeli için yararlı göstergeleri sağlayarak, rekabet stratejiler- inde firmaların, rakiplerine fark atmasında kullanılabilir.

TOYOTA HİKAYESİ

Bu günün dünya devlerinden Toyota'nın tarihi 19.yüzyılın sonlarında dokuma şirketi olarak başlar. Şirketin kurucusu Sakichi TOYODA bir ahşap el dokuma tezgahı geliştiriyor. Tezgahları yıldan yıla geliştirmeye devam ediyor ve yıllar süren bir uğraşın sonunda en mükemmel modeli üretiyor. Japonya'nın bu ilk tasarımı İPLİK SARMAYA DEVAM EDERKEN KESİM YAPABİLME fonksiyonu gibi eşsiz özellikler taşıyor. Sakichi TOYODA en popüler dokuma tezgahının patentini Britanyalı bir şirkete satıyor. Paranın ne için gerektiğinin hesabını çoktan yapmış. O sıralar iddialı ve ileri görüşlü bir fikrin rüyasını görüyor. Otomobil imal eden bir şirket kurmak. Bu iddia oğlu, Kiichiro TOYODA tarafından hayata geçiriliyor. O da babası gibi bir mucit. Baba oğul bizzat yaparak öğreniyorlar. Kiichiro Toyoda 1937'de Japonya için seri üretim binek otomobil üretmek üzere TOYOTA Motor Corporation'nu kuruyor. Dokuma Tezgahından Dünya'nın En Büyük Otomobil Firmalarından Birisi Olmaya Giden Yolda İlk Adımlar Bu Şekilde Atılmış Oluyor.

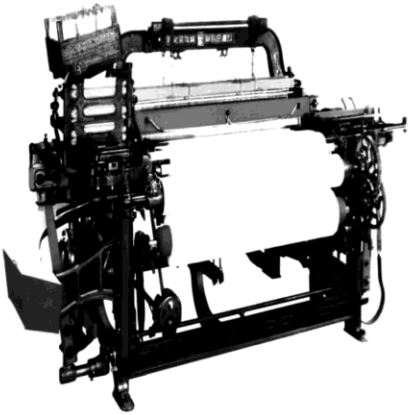

TOYOTA'nın ilk modellerinden birisi…

YENİ ÜRÜN GELİŞTİRMEDE TREND BELİRLEME

Günümüz küresel ekonomisinde;

- Daha kaliteli ürün yapabilmek için
- Daha ucuz ürün yapabilmek için
- Daha albenili görünüşe (tasarım) sahip ürün yapabilmek için
- İlave fonksiyonlara sahip ürün yapabilmek için

Yenilik yapmak zorundasınız. Dikkat edin zorundasınız dedim, yapsanız iyi olur demedim. Çünkü küresel rakipleriniz yukarıdaki tüm başlıklarla ilgili harıl harıl yenilik yapmaktadırlar.

Geçmişte, ağırlıklı olarak müşterilerden gelen ihtiyaçları karşılamak

için yapılan yenilikler günümüzde yön değiştirmiştir. Müşteriler artık size şunu şöyle yaparsanız sizden daha fazla ürün alırım talebi ile gelmemektedir. Müşteri istediği ürünü sanal ortamda aradığı zaman, birileri müşteri istemeden onun isteklerini düşünmüş, olası kullanım problemlerini çözmüş, hazır ürün olarak piyasaya sürmüş vaziyette bulabilmektedir. Müşterinin tarif edip, sizin mızmızlanmanızı çekip, belirli süre bekleyeceği ürün; standart olarak ve istediğinin ileri özelliklerinde, piyasada hazır olarak bulunmaktadır. Hatta ilave istekler demek; ilave maliyet ve minimum alınması mecburi adet demek iken; müşterinin karar verme sürecini olumsuz yönde etkileyecek bu istekler olmadan, müşteri sanal ortamda istediği (hatta hayal ettiği) ürünü bulmakta, standart fiyattan istediği adette, hiç beklemeden hemen alabilmektedir..

Bu şartlarda sizin küresel anlamda ürün satmanız çok zor olmaktadır. Yenilik yapmaya bakışınız oranında; gün geçtikçe makas zor olan durumdan imkansız duruma doğru açılmaktadır.

Hızla açılmakta olan bu makası günü kurtararak kapatamazsınız!

Ne yapılmalı? diye sorduğunuzu yok yok haykırdığınızı duyar gibiyim.

Somut ve yalın anlatımla yapılması gerekenler:

• Önce trend belirlemeyi öğrenmelisiniz: Nedir trend belirleme: kullanıcının "kullandığı üründeki sorunu kanıksayarak bu ürün böyle yapılır, bende bu şekilde aldığım ürünü kullanım şeklime uygun hale getiririm" düşüncesini yıkmak; "müşteriye satılacak ürünü hiçbir değişikliğe uğratmadan kullanmasını sağlamaktır."

Buna en güzel örnek 2008/03918 başvuru nolu "mıknatıslı keser" başlıklı faydalı modeldir:

Keser, on yıllardır aynı keser. Kesmeyi sağlayan bir ağzı, çakmayı sağlayan çakma kısmı ve çivi çıkarmayı sağlayan çivi çıkarma kısmı olan bir basit el aleti. Keserde yenilik mi olur. Keser bildiğin keser, önemli olan satabiliyor musun o. Diye düşünen bizler, kullanıcıyı hiç düşün-

memekte; inşaat ustası bizim on yıllardır sattığımız yukarıdaki özelliklere sahip keseri kullanmalı, kullanımda gerekli olan ilave işçilik ve ilave kullanım özelliğini kendisi "bir şekilde" yapmalıdır. Devamlı olarak sürüp giden ticareti zorlaştırmamalı "kullanımı kolaylaştırıcı" "icat çıkarılmasını istememelidir."

2008/03918 başvuru numaralı faydalı modelin sahipleri böyle düşünmemişler, inşaat ustasının kullanımını kolaylaştırıcı yenilik yapılmasının savunmuşlardır. Önce inşaat ustasının çalışmasını incelemiş; bu incelemede ustanın tahtayı bir elinde tuttuğu diğer elinde keser ile beraber parmak aralarında tuttuğu çiviyi önce tahtaya sabitlemede daha sonrada çakmakta olduğunu görmüşler. Burada keser ile beraber parmak uçlarında tuttuğu çiviyi "ustalık marifeti" sayan ustaların kanıksamış olduğu çalışma şeklini ortadan kaldıran ve inşaat ustasının çalışmasını kolaylaştırıp, yorulmasının azaltan yeniliği yapmışlardır. Bu faydalı modelde inşaat ustası keserde hazırlanmış arkasında mıknatıs olan deliğe çiviyi sürmekte keseri sapından tutarak daha önce yaptığı parmakları ile keser ve çiviyi tutma hareketini yapmamakta; önce keseri tahtaya çiviyi sabitleyecek kadar vurarak daha sonrada çiviyi tahtaya seri olarak çakmaktadır. Bu kullanımı sağlayan keser inşaat ustasının hem işini basitleştirmiş hem de "yorgunluğunu" azaltmıştır. Bu yeniliği kullanan inşaat ustası gördüğü tüm meslektaşlarına bunu överek anlatmış üretici namına "en etkin ve en masrafsız pazarlamayı" yapmıştır.

O halde diyoruz ki:

ÜRÜNÜNÜZÜ KULLANANLARIN SİZE SÖYLEMEYİP DE KANIKSADIĞI PROBLEMİ BULUN VE ÇÖZÜN

İşte size bakış açınızı değiştirecek bir örnek daha: Dünyadaki tüm ütü üreticileri ütü ile ilgili geliştirmeleri düşünüp yapmaktadırlar. Sadece ütü ile ilgili 0nlarca patent vardır. Fakat ütüleme sürecindeki ütüyü kullananın "meslek sırrı" olarak görüp kanıksadığı problemi kavrayıp

buna uygun yenilik yapan firma göz önünde yoktur. Nasıl mı ? Özellikle erkeklerin ütüyü hiç sevmemeleri ve dışarıda yaptırma pahasına bu işten kaçtıkları bilinen bir gerçektir. Oysa "bir ütü masası yapılsa; pantalonun şu kısmı ütü masasının şu kısmına; pantolonun şu kısmı da ütü masasının şu kısmına denk getirilince sadece ütüyü sürün! dense bu ütü masasının satıp –satmayacağını sizin yorumunuza bırakıyorum.

• Trend belirleyemiyorsanız, trend belirleyenleri takip edin. Trend belirleme sonucunda elde edilen tüm yenilikler patentle korunur. Dolayısıyla konunuzla ilgili dünyada başvurulan ve alınan patentleri incele- meniz size trend belirlemede önemli bilgiler verecektir. Trend belirlemede ne kadar çok örnek görürseniz o kadar çok trend belirlemeye vakıf olursunuz.

HİTACHİ ŞİRKETİ'NİN PATENT STRATEJİSİ

1996 yılında, HİTACHİ'nin sahip olduğu patentlerden elde ettiği kazanç 455 milyon dolar oldu. Bu kazancın 91 milyon doları patent lisans ücretlerinden gelirken, 364 milyon doları patent ticaretinden kazanıldı ve şirketin zirve noktaya ulaşmasında büyük katkısı oldu. Doğrusunu söylemek gerekirse, HİTACHİ, diğer Japon şirketlerin arasında, patent ticaretinden en fazla kazanç sağlayan şirkettir. Nasıl oluyor da, HİTACHİ patentten bu kadar kazanmayı başarabiliyordu?

HİTACHİ şirketi kurulduğu zamanlarda, patent uzmanlarının buluşlar yaparak, Japonya'nın kendi teknolojisini üretebilecek kapasiteye gelmesini hedefleyen bir arayış içerisindeydi. Bu nedenle, şirket bünyesinde çalışan mühendisleri, potansiyellerini sonuna kadar kullanarak, buluş yapmaya sevk ediyordu. Şirketin kurucu başkanı olan Namiehi Odaira'nin kendi teknolojilerini mutlaka kendilerinin üretmek zorunda olduklarına dair kesin görüşleri vardı. HİTACHİ'nin sahip olduğu ileri teknoloji ile bu kadar üne kavuşmuş olması şirketin bu stratejisi ile açıklanılabilir.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, diğer herkes gibi, HITACHİ teknoloji açığını giderebilmek için, diğer ülkelerin teknolojisine yöneldi. Bilgisayar üretimi, televizyon endüstrisi ve nükleer enerji alanında teknolojisini geliştirerek, başarıyla rekabet edebilmek için HİTACHİ çok çalıştı. 1970 yılında, 20.000 patent başvurusunda bulundu. Şirketin tüm teknik gelişmeleri patent bölümünden geliyor, ardından hemen patent başvurusunda bulunuluyordu. Gerçekleştirilen buluşların kalitesinden ziyade, yapılan patent başvurusu rakamının yüksekliği etkileyicidir. HİTACHİ'nin yanında, diğer Japon şirketleri de patent alanında rekabet etmeyi amaçlayarak, patent başvurularında bulunuyordu. Aynı sene, şirket patentlerinin diğer şirketlerce bir ücret karşılığı kullanımı politikasını benimsedi. Bu politika yeni teknolojiler geliştirmek için gereken yatırımın büyük kısmını finanse etti.

1981 yılında HITACHİ diğer ülkelerin de üretim yapabilmek için kullanmak zorunda kalacakları, stratejik patent sayısını ikiye katlamayı hedefleyen bir kampanya başlattı. Patent şirketin kendi bünyesinde kullanılabiliyorsa değerlidir; ancak bir patentin esas değeri, diğer şirketlerin aynı teknolojiyi üretmek için o patenti kullanmaktan başka çaresi kalmamalarında gizlidir. Bu nedenle HİTACHI patentlerini altın, gümüş ve bronz olmaz üzere 3 kategoriye ayırdı: Altın sınıfında, diğer şirketlerin kullanmak zorunda oldukları dünya çapındaki başlıca teknolojinin üretilmesinde kullanılan patentler bulunuyordu. Bu bağlamda, HITACHI dünyada stratejik patentin önemini ilk fark eden şirketler arasında gelmektedir.

1985 yılında, şirket stratejik patent sayısını ikiye katlayan 2. kampanyasını, 1990 yılında ise aynı amaçlı 3. kampanyasını gerçekleştirdi. "ÖNCE PATENT" sloganı altında çalışan HİTACHI şirketi, halen patent üzerine üstün bir gayretle çalışmakta ve patenti gelişmişliğe doğru giden bir anahtar olarak görmektedir.

12 çocuk annesi olan Lillian Moller Gilbreth'in ev eşyalarını geliştirmek üzerine düşünmek için iyi bir nedeni vardı. Lillian; elektrikli çırpıcı, pedal yardımıyla açılan çöp kovası ve engellilerle ev hanımlarına yönelik ergonomik olarak elverişli mutfak da dahil olmak üzere birçok aparatın patent tescilini gerçekleştirmiştir.

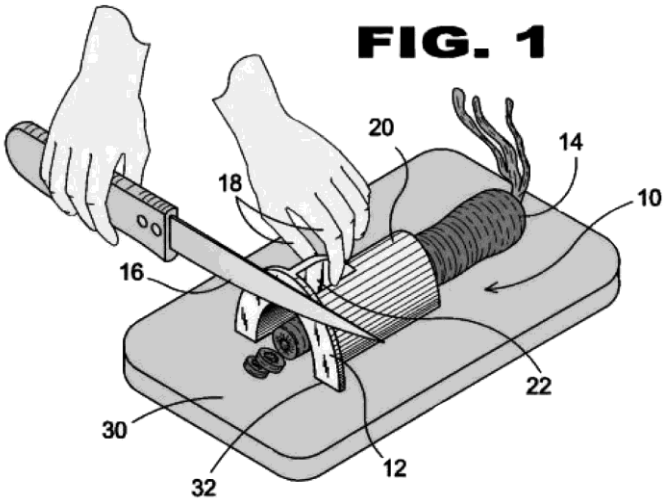

GENEL PATENT STRATEJİLERİ

TESADÜFİ PATENT STRATEJİSİ

Bir şirket, şirket çalışanı tarafından gerçekleştirilen buluşa, ayrılan bütçeye uygun olarak patent alır. Büyük şirketler bu yöntemi kullandığı gibi, küçük ve orta ölçekli şirketler tarafından tesadüfi patent yöntemi kullanılmaktadır. Tesadüfi stratejinin temel sakıncası, patentin gelişim sürecindeki kontrol eksikliği ve patentin yüksek bedellere mal olmasıdır. **(GENERAL MOTORS BU STRATEJİYİ BENİMSEMİŞTİR.)**

SALDIRI STRATEJİ

Şirket, rekabet içinde bulunduğu rakip firmaları engellemek ve güçlü bir patent birikimini inşa etmek için, kısa sürede birçok patent alır.

KORUYUCU STRATEJİ

Şirket, var olan ürünlerini rakip firmalar tarafından kullanılmasını önlemek için, ürünleri meydana getiren fikirlere patent belgesi alır. Bu stratejideki temel eksiklik pasif bir strateji olması ve piyasadaki diğer firmaların gelişime yönelmesini engellemesidir.

SEÇİMLİK STRATEJİ

Chrysler tarafından uygulanan bu stratejide, şirket kesin belirlenmiş bir kritere göre patentlenmiş fikirleri korur. Bu yaklaşım, şirketin teknik personeline fikirlerinin patentlenebilirlik bakımından değeri olup olmadığını araştırma imkanı sağlayarak yol göstermiş olur. Bu stratejinin etkili olması seçilen kritere göre değişir. Örnek verilecek olursa, Eğer şirket, gelecek hakkında belirgin bir kavrayışa sahip değilse, mühendisleri yanılgıya düşürerek, önemli fikirlerinin geri çevrilmesine yol açabilir.

GELECEĞE YÖNELİK STRATEJİ

Yakın gelecek (5-15 yıl) bakımından tekel olma imkanını sağlayacak ürünleri meydana getiren fikirler patentlenir. Bu strateji ileri teknoloji şirketleri için çok başarılı olabileceği gibi, duruma göre başarısızlıkla da sonuçlanabilir.

ENGELLEYİCİ STRATEJİ

Rakip firmalar tarafından kullanılmasının tehlikeli olma ihtimali bulunan, ancak temelde bir gelişim planına hizmet etmeyen buluşlar patentlenir. Bu strateji bir çok değeri kalmamış "kadro dışı/rafa kaldırılmış patent" in ortaya çıkmasına neden olur.

MAYIN TARLASI STRATEJİSİ

Endüstrileri yöneten önemli fikirler patentlenir. İleride o endüstrideki firmaları patenti satın almaya zorlamak veya patentli buluşu izinsiz olarak kullanmaları karşısında aleyhlerinde dava açılarak davayı kazanmak hedeflenir. Bu strateji küçük şirketler tarafından tercih edildiği gibi, bireyler tarafından da kullanılabilir.

İFŞA EDİCİ STRATEJİ

Buluşa patent belgesi alarak, monopol/tekelci bir tutum elde etmek yerine; buluş konusu ürün piyasaya sürülür. Bu strateji, rekabeti yenme imkanına sahip, finansal ve fikri mülkiyet konusunda güçlü büyük şirketler tarafından kullanılır. İfşa edici strateji, büyük şirketlere zarar veren mayın tarlası stratejisine karşı uygulanır. Örneğin XEROX yenilik özelliğine sahip fikirleri özel gazetede piyasaya duyurur ve patenlenmesini engeller.

GİZLEYİCİ STRATEJİ

Şirket hatalı bilgi vererek bir buluşa patent alır veya patent almadan piyasaya duyurur. Amaç rakip firmaları hatta müşterileri ve yatırımcıları dahi yanıltmaktır. Bu strateji bilgi kirliliğini/karışıklılığı sonucunu doğurur.

TAKAS STRATEJİSİ

Şirket sahip olduğu patentli teknolojiyi, karşı şirketin patentli teknolojisini kullanma karşılığında teklif eder. Çapraz lisans stratejisi olarak da adlandırılabilir.

LİSANS STRATEJİSİ

Diğer şirketlere lisans yolu ile satılabilecek patentler elde edilir.Patent alanı, potansiyel müşteri kitlesine göre belirlenir.

EDİSON STRATEJİSİ

Bu taktik yeni satış sektöründe yeni ürün ve hizmetlerin baştan başa yaratılmasının odak noktasıdır. Üretim ve buluşlara bu taktiğin yanı sıra ARGE de dahildir. ürünün modelleri ve numuneleri, düzenleyici ürünler, pazar araştırmaları, vb… amaç daima üreten ya da lisans verebilecek firmalar yaratmaktır.

Son dönemlere kadar bu strateji ileriyi gören olağanüstü yeteneklere sahip kişilerin iş hayatı için gerekli olmuştur. …(Edison, Westinghouse. gates vb. gibi…) Günümüzde ise bu strateji şirketlerin tüm yelpazelerinde kullanılabilmektedir.

Günümüzde birçok şirket yukarıdaki stratejilerin çeşitli kombinasyonlarını uygulamaktadır.

Kodak firmasının sadece dijital kamerelarla ilgili 11 buluşçusu ve 75'den fazla patenti bulunmaktadır. Dijital kameralarda kullanılan çoğu teknoloji lisansının sahibi Kodak firmasıdır. Bu teknolojik özelliklerin içerisinde resimlerin veya videoların makineden bilgisayara transfer edilmesinden, makinenin pillerinin şarj edilmesine kadar birçok vasıf mevcuttur. Bugün Kenneth Parulski'nin liderliğinde Kodak firmasında çok etkileyici bir dijital teknoloji takımı vardır. Bu kişilerin buluşları dünyadaki dijital kamera üreticilerine Kodak tarafından lisanslanmaktadır.

PATENT STRATEJİLERİNDE TRİZ SİSTEMİNİN KULLANIMI

TRİZ NEDİR?

Triz, Genrich Altshuller adındaki makine mühendisi olan bir Rus mucit tarafından 1946 yılında bulunmuş bir "yaratıcı problem çözme teorisidir."

Altshuller Rus donanmasına patent subayı olarak atanması ile başvuru yapılan patentleri şekli olarak kontrol etmek görevini yaparken; şekli kontrol yaptığı patentlerde ne bulunduğu bulunan şeyin ne şekilde yapıldığı noktasında da kafa patlatır. Dört yıl gibi kısa bir sürede iki yüz bin patent inceler. İncelediği iki yüz bin patentin ortak yönlerini keşfeder.

Bir patent dokümanında: sonuç ve sonuca giden yol olarak iki ana tema vardır.

Altshuller, çalışmasında iki yüz bin patente otuz dokuz sonuç olduğunu ve bu otuz dokuz sonuca kırk farklı yoldan gidildiğini elde eder.

Altshuller, otuz dokuz sonucun; hız arttırma, kuvvet arttırma, ağırlık azaltma gibi parametreler olduğunu bulmuş bu parametrelere "mühendislik parametreleri" adını vermiştir.

Altshuller, bu otuz dokuz sonuca giden; parçalama, çekip çıkarma, asimetri, zararı faydaya çevirme gibi kırk farklı yola da "yaratıcı prensipler" demiştir.

Altshuller, bir yenilik yaparken devamlı olarak yapılan bu yeniliğin karşısında bir istenmeyen durum oluşur. (makinanın mukavemetini arttırmak isterseniz ağırlığını arttırmak zorunda olduğunuz gibi) Bu durumun bir "çelişki" olduğunu bulan Altshuller çelişkinin çözümünün bir patent olacağını savunmuştur.

Altshuller, incelemiş olduğu iki yüz bin patentten çıkarmış olduğu sonucu bundan sonra karşılaşılacak problemleri çözmede kullanmak ile ilgili pratik bir matris oluşturmuş; Bu matrise "çelişki matrisi" demiştir.

Çelişki matrisinin satır ve sütünlarına otuz dokuz mühendislik parametresini yerleştirmiş. Her satır ve sütünün çakıştığı kareye de uygun yaratıcı prensipleri yerleştirmiştir.

TRİZDEN NASIL FAYDALANILIR?

Çelişki matrisinin kullanımı şöyledir: Geliştirmek istediğiniz özelliği matrisin satırında bulun . Geliştirme istediğiniz özellik olduğu durumda problem olan özelliği sütünda bulun. BU İKİ SATIR VE SÜTÜNÜ ÇAKIŞTIRINCA SİZE ÇÖZÜM SAĞLAYACAK YARATICI PRENSİPLERİ ÇAKIŞAN KARENİN İÇİNDE BULACAKSINIZ.

Örnek: Bir yelkenli gemide hız arttırmak istediğinizde; hızı arttırmak için yelken hacmini arttırmanız gerekecektir. Bunun içinde yelken direğini uzun yapmalısınız. Çelişki matrisinin satırından "hareketsiz cismin uzunluğu" seçilir. Yelken direğini uzun yapınca geminin ağırlığı artması problemi oluşacaktır. Çelişki matrisinin sütunundan hareketsiz cismin ağırlığını seçeriz.

Bu iki satır ve sütunun çakıştığı kutu içinde yapmamız gereken şu yaratıcı prensipleri buluruz: KOMPOZİT MALZEME KULLAN: yelken direği mukavemeti yüksek ağırlığı hafif metal tozlarından üretilirse istenen sonuç elde edilebilir.

İÇİNİ BOŞALT: Yelken direğinin içini boşaltırsanız yine istenen sonucu elde edersiniz.

TRIZ YÖNTEMİNİ KULLANARAK SİSTEMATİK İNOVASYON YAPAN DÜNYA ŞİRKETLERİ

KODAK, PHILIPS, FORD MOTOR, MOTOROLA, CHRYSLER, DELPHI, SIEMENS, BOSCH, NOKIA, ERICSSON ve daha yüzler-

ce firmanın TRIZ yöntemini kullanarak sistematik inovasyon yaptıkları bilinmektedir.

TRIZ YÖNTEMİYLE İLGİLİ BİLGİ ALINABİLECEK BAZI WEB ADRESLERİ

www.trizgroup.com
www.triz40.com
www.innovation-triz.com
www.systematic-innovation.com
www.ideationtriz.com
www.aitriz.org

USTANIN BİLGİ HAZİNESİ: KARA KAPLI DEFTER

ISO 9001 kalite sisteminin firmalara getirilmesindeki amaçlardan bir tanesi iletişimde hata yapılarak yanlış üretimin (satın almanın, satmanın, v.b) yapılmasını engellemek; diğeri de "yaptığını yaz; yazdığını yap" anlayışıyla işletmedeki tüm makineleri ayarlama ,ürünleri oluşturma, v.b bilgilerin el altında olması ve kişiye bağlı olmayarak kişilerin gelmeme veya işten ayrılması durumunda işletmenin zaman kaybetmeden aynı kalitedeki ürünlerini üretilmesini sağlamaktır. Başka ifade ile yıllarını o işletmedeki makinaları ayarlamada, tamir yapmada geçirip, yığınla pratik (kullanılır) bilgi elde eden ustanın işten ayrılması veya ölmesi durumunda yerine gelecek ustanın yetişmesi için gereken zamanı azaltmaktır.

Düşünce çok iyi olmasına rağmen pratiğe yansıması o kadar iyi olmamıştır. Yıllarını o bilgileri öğrenmeye vermiş ustaların hiç biri genel ifa-

deler dışında makinayı detaylı çalıştırmayı sağlayacak bilgileri hiçbir zaman bu dokümanlara yazmamışlardır. Kendi beyinlerinde oluşturdukları "kara kaplı deftere" yazmışlardır. Bu sebepten dolayı İSO 9001 'in evrakları makine üzerlerinde tozlu bir şekilde durmaktadır. Hiç kimse bırakın okumayı, alıp gözden geçirmeyi bile düşünmemektedir.

Bu tip firmaya alınan yeni mühendisin işletmenin tüm teknik bilgilerine ulaşması zaman alacağından firmanın bunu bekleyecek tahammülü olmaması; yeni mühendisin okuduğu bilgilerin çok genel olması fabrikanın genel işleyişine ani müdahale yapamaması motivasyonunu kötü yönde etkilemekte ve işe daha alışmadan ayrılmasının temel nedeni olmaktadır. Belki de yıllarca mühendise bir öğreten olması, bu süreçte de mühendisin öğreten aramasına sebep olmuş; öğreteni bulamayan mühendis sokakları doldurmuştur. Enteresan olan taraf fabrikanın mühendise, mühendisin fabrikaya aşırı ihtiyacı varken; mevcut öğrenilmiş yapıdan dolayı mühendisle fabrikanın buluşamaması gerçeğidir. Diğer ifade ile geçmişte öğretilmeye alışmış mühendisin fabrikada kendi kendine, kısa sürede ve makinalara zarar vermeden öğrenmesi ve yapması olgusunun alt açılımının bir türlü yapılamamış olmasından dolayı; doktorun hastanedeki katkısı, avukatın adliyedeki katkısı gibi mühendisin fabrikadaki katkısı olamamıştır.

Sorun ustanın kara kaplı defterinde yazanların çok kısa sürede genç mühendise verilememesi sorunudur.

Bu sorunu şu şekilde çözerek genç mühendislerin sanayiye bir an önce adapte olmaları sağlanabilir : Hangi makine olursa olsun (üretim yöntemi. ürün, vb) ilk bulunduğu tarihten bu güne kadar tüm geliştirme adımları dünyadaki patent dokümanlarından elde edilebilir. Patent dokümanları bir "öğretmendir." Patent dokümanlarında geliştirmeye sebep olan problem tanımı, çözüm mantığı ve çözümün detay teknik anlatımı vardır. Genç mühendis şayet bu dokümanlara ulaşır ve onları incelerse çok kısa sürede ustanın "kara kaplı defterindeki" bilgilere ulaşır.

Yine ISO 9001 'in bir eksikliği de ürün izlemede gördüğü problem için "Düzenleyici ve önleyici faaliyeti başlatma" prensibinin gerektiği gibi yapılamamasıdır. Nedeni zaten ustanın kara kaplı defterinde varsa "düzenleyici ve önleyici faaliyeti başlatma formuna" bu problemin yazılmasına gerek yoktur. Ustanın demek ki kara kaplı defterinde bu bilgi yok. İş genç mühendise düşmekte temel makinayı kullanmakta bi haber olan mühendisin bunu çözmesi mümkün olamamaktadır.

Dolayısıyla sizin çözemediğiniz "düzenleyici ve önleyici faaliyet başlatma formuna" konu problem dünyada çözülmüş ve patenti alınmış olması çok kuvvetle muhtemeldir. Genç mühendis ilgili patente ulaşmayı bilirse bu problemin çözümünü öğrenecek ve hemen yapabilecektir.

Sonuç olarak Türk sanayisi, genç mühendislerden patent dokümanlarından bir an önce faydalanmayı öğrenip; kendilerine beklenen katkıyı yapmalarını beklemektedir.

Buluşçular; buluşlarının tescilini aldıktan sonra da onları geliştirmeye devam etmelidir. İlk buluşun buluşçuya çok para kazandırdığı nadir görülen bir durumdur. Genellikle 4. veya 5. patentinde buluşçu orijinal buluşunun üzerinde yapmış olduğu geliştirmelerle çok iyi bir fırsat yakalamış olur ve bu da beraberinde buluşçuya başarıyı getirir. Bazen de siz buluşunuzu geliştirmezseniz rakiplerinizin sizin buluşunuzdan üstün özellikli buluşlar yaptığını görebilirsiniz.

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE'DE PATENT KORUMASI

PATENT BAŞVURULARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

Yıl	Yerli					Yabancı					Genel	Genel
	TÜRKPATENT	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı	TÜRKPATENT	PCT	EPC	Toplam	Artış Oranı	Toplam	Artış Oranı
1995	170	0	0	**170**	-	1520	0	0	**1520**	-	**1690**	-
1996	189	0	0	**189**	**11,18%**	687	26	0	**713**	**-53,09%**	**902**	**-46,63%**
1997	202	1	0	**203**	**7,41%**	598	730	0	**1328**	**86,26%**	**1531**	**69,73%**
1998	201	6	0	**207**	**1,97%**	596	1680	0	**2276**	**71,39%**	**2483**	**62,18%**
1999	265	11	0	**276**	**33,33%**	524	2220	0	**2744**	**20,56%**	**3020**	**21,63%**
2000	258	19	0	**277**	**0,36%**	442	2714	0	**3156**	**15,01%**	**3433**	**13,68%**
2001	298	39	0	**337**	**21,66%**	119	2756	2	**2877**	**-8,84%**	**3214**	**-6,38%**
2002	387	27	0	**414**	**22,85%**	88	1335	37	**1460**	**-49,25%**	**1874**	**-41,69%**
2003	454	35	1	**490**	**18,36%**	43	305	314	**662**	**-54,66%**	**1152**	**-38,53%**
2004	633	49	3	**685**	**39,80%**	68	167	1342	**1577**	**138,22%**	**2262**	**96,35%**
2005	895	33	7	**935**	**36,50%**	75	143	2308	**2526**	**60,18%**	**3461**	**53,01%**
2006	979	93	18	**1090**	**16,58%**	71	89	3915	**4075**	**61,32%**	**5165**	**49,23%**
2007	1747	60	31	**1838**	**68,62%**	71	139	4141	**4351**	**6,77%**	**6189**	**19,83%**
2008	2159	69	40	**2268**	**23,39%**	68	107	4694	**4869**	**11,91%**	**7137**	**15,32%**
2009	2473	74	41	**2588**	**14,11%**	69	105	4479	**4653**	**-4,44%**	**7241**	**1,46%**
2010	3120	60	70	**3250**	**25,58%**	77	100	4916	**5093**	**9,46%**	**8343**	**15,22%**
2011	3962	43	82	**4087**	**25,75%**	120	100	5934	**6154**	**20,83%**	**10241**	**22,75%**
2012	4360	74	109	**4543**	**11,16%**	78	154	6824	**7056**	**14,66%**	**11599**	**13,26%**
2013	4345	54	129	**4528**	**-0,33%**	95	175	7257	**7527**	**6,68%**	**12055**	**3,93%**
2014	4654	112	95	**4861**	**7,35%**	149	183	7182	**7514**	**-0,17%**	**12375**	**2,65%**
2015	5302	50	160	**5512**	**13,39%**	251	238	7957	**8446**	**12,40%**	**13958**	**12,79%**
2016	6153	88	204	**6445**	**16,93%**	407	211	9715	**10333**	**22,34%**	**16778**	**20,20%**
2017	7994	181	450	**8625**	**33,82%**	202	178	10278	**10658**	**3,15%**	**19283**	**14,93%**

www.turkpatent.gov.tr

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi yerli patent başvuruları patent kanunun yenilendiği 1995 yılından 2017 yılına kadar 50 kat artış göstermiştir.

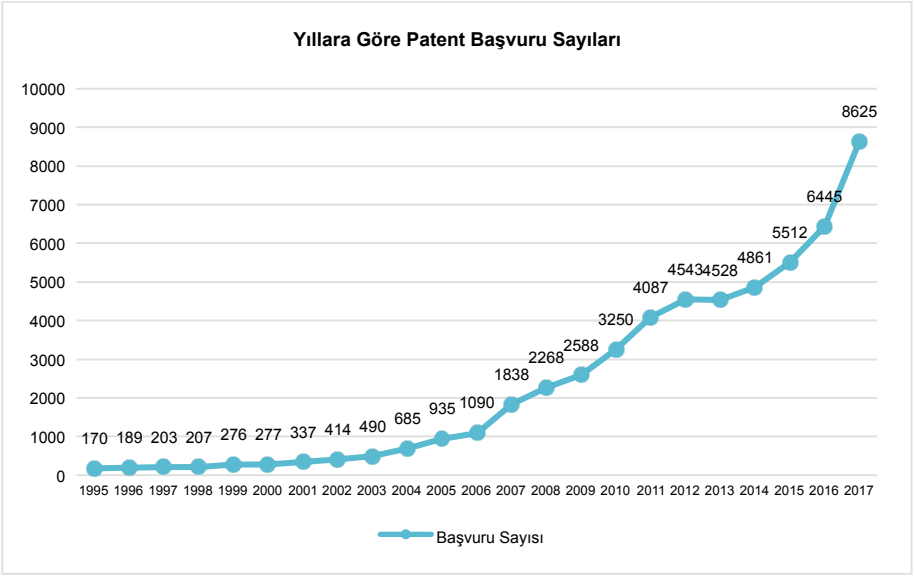

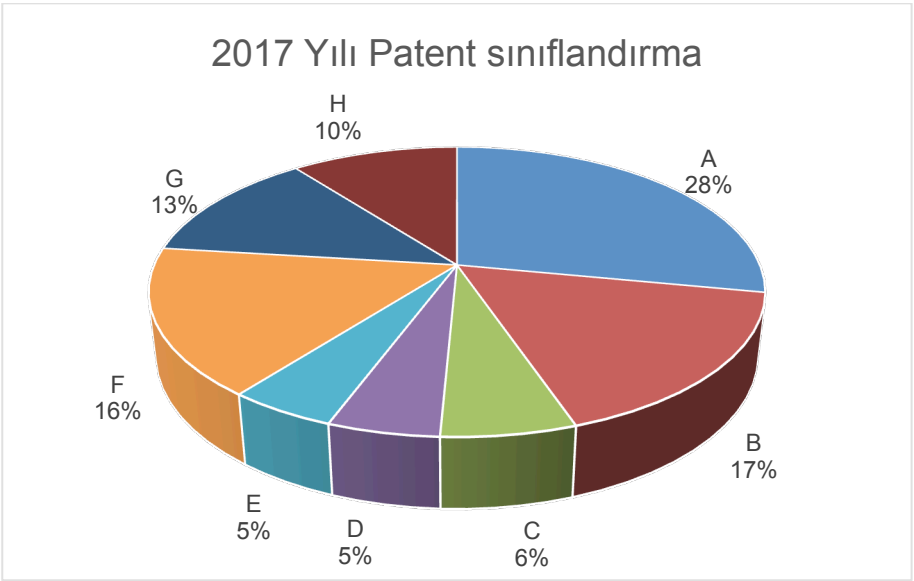

Türkiye'deki patent başvurularının IPC Sınıflarına göre dağılımını gösteren grafik. (www.turkpatent.gov.tr)

1995-2017 YILLARI ARASINDA HİÇ PATENTİ OLMAYAN İLLER

Aşağıdaki tabloda yer alan 5 ilimizde 2017 tarihi itibariyle 1 adet bile patent başvurusu bulunmamaktadır. Umarız bu acı tablo bir an önce biter de bu illerimizde patent başvurusu yapılmış iller arasında bulunurlar.

ARTVİN	0
BAYBURT	0
ERZİNCAN	0
HAKKARİ	0
TUNCELİ	0

1995-2017 YILLARI ARASIND EN AZ PATENT ALAN İLLER

Bu tablodaki illerde yukarıdaki tablodan çok farkı olmamakla beraber en azından 1 adet patent başvurusu yapanlar listesine girmiş bulunuyorlar. Bu tablolar bu illerimizdeki sanayinin geldiği konum ile doğrudan orantılıdır.

AĞRI	1
ARDAHAN	1
BİTLİS	1
IĞDIR	1
KİLİS	1
MUŞ	1
SİİRT	1

Fermuar; 1893 yılında Whitcomb L. Judson tarafından icat edilmiştir. Bu fikir Judson'ın aklına sırt ağrısı olan ve ayakkabılarını bağlamak için eğilemeyen bir arkadaşına yardım etmek isterken gelmiştir. Chicago yerlisi ve motorları da kapsayan mekanik aparatlar konusunda düzinelerce patentin sahibi olan Judson, fermuarı tek elle açılıp kapanabilen ve hızla kayabilen bir alet olarak tasarlamıştır. Fermuar terimi ise bu buluşa adını 1923'te açılıp kapanırken çıkarttığı sesin ilhamı ile vermiştir.

1995-2017 ARASINDA
EN ÇOK PATENT ALAN İLLER

1	İSTANBUL	6301
2	ANKARA	1287
3	BURSA	966
4	İZMİR	588
5	KOCAELİ	544
6	MANİSA	393
7	KONYA	322
8	TEKİRDAĞ	240
9	SAKARYA	160
10	ESKİŞEHİR	148

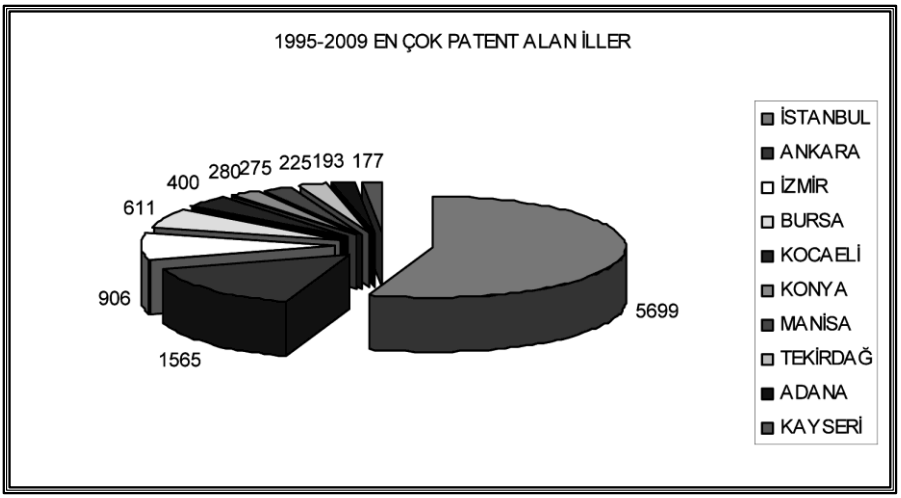

Bu tabloda görüldüğü gibi sanayi firmalarının çoğunlukla bulunduğu illerde patent başvurusu da artmaktadır. Patentlerin ekonomik gelişmişliğin bir göstergesi olduğunu bu tablolar çok güzel açıklamaktadır.

1995-2017 ARASINDA

EN ÇOK PATENT BAŞVURUSU YAPAN İLLER

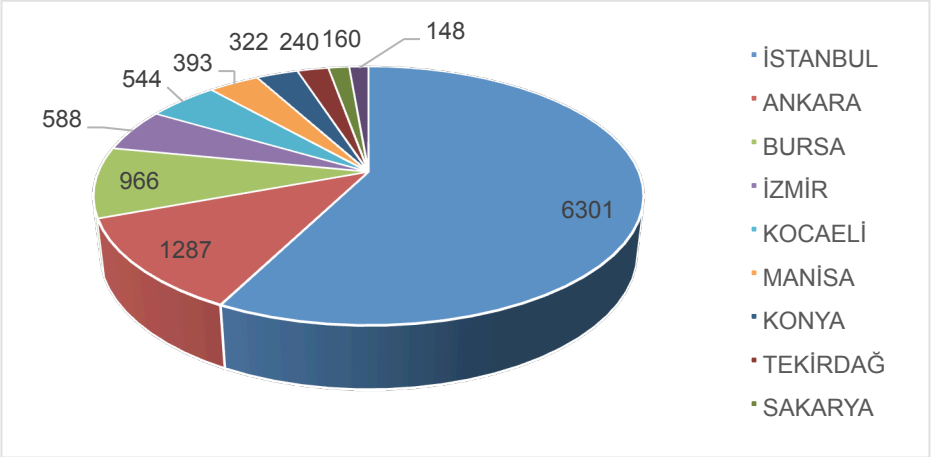

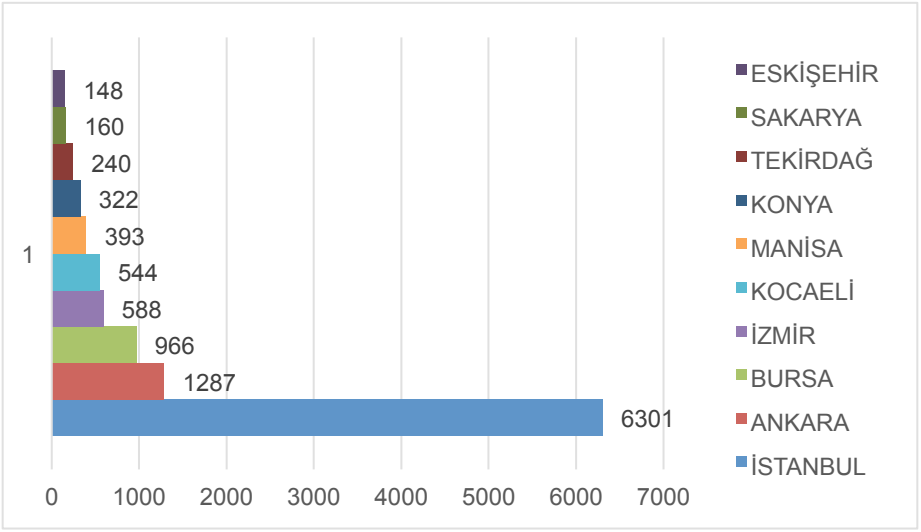

1995-2017 EN ÇOK FAYDALI MODEL ALAN İLLER

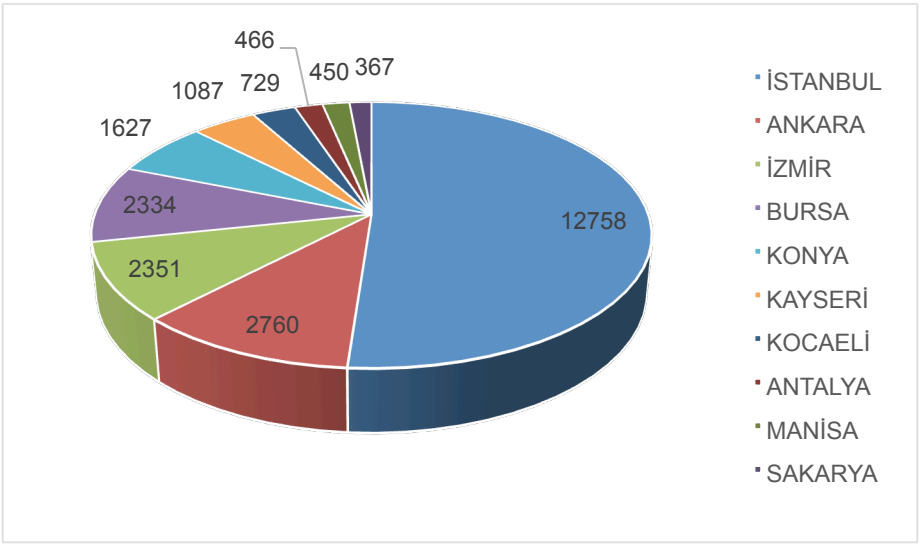

Bu tabloda görüldüğü gibi ülkemizde faydalı model başvuruları daha

fazladır. Bunun sebebi AR-GE yatırımlarının gereken seviyeye gelmemiş olmasıdır. AR-GE harcamaları arttıkça ve yeni açılan AR-GE firmalarının sayısı arttıkça patent sayıları birkaç yıl içinde faydalı model sayılarını katlayacağı kanaatindeyiz.

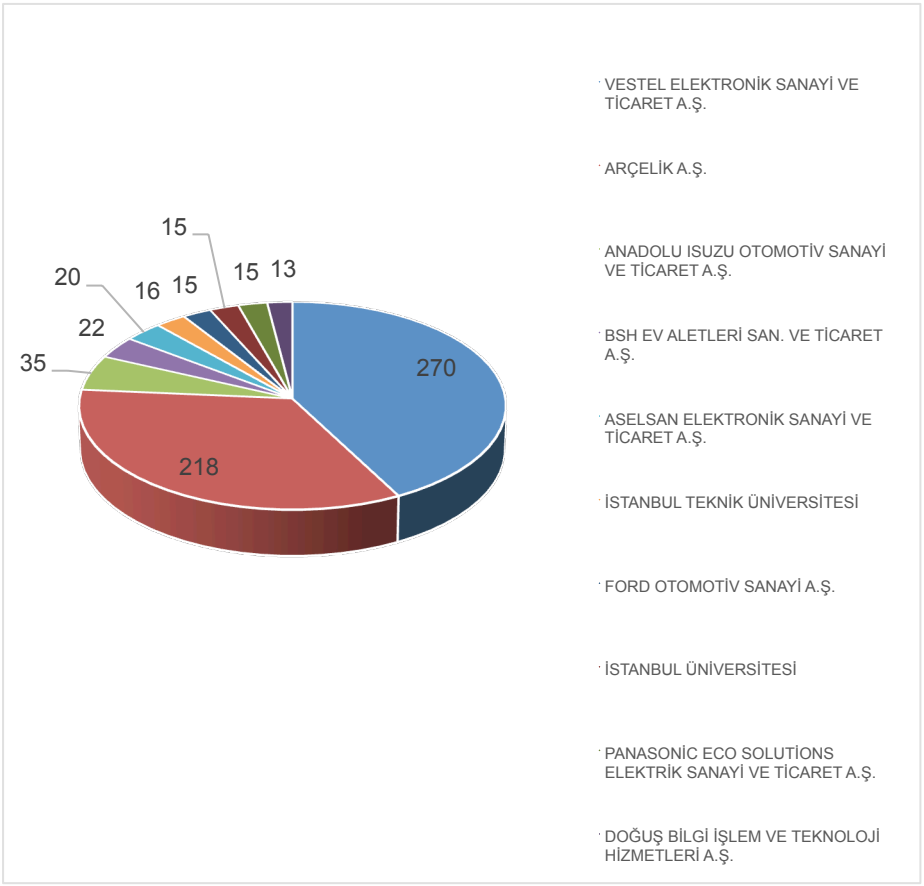

Kaynak www.turkpatent.gov.tr, sadece yayınlanan başvuruları kapsamaktadır. Yabancı Sermayeli şirketlerin başvuruları menşe ülkelerindeki şirketleri üzerinden yapılmıştır.

İlk 500 firmanın toplam patent sayısı ağustos 2017'nin ilk çeyreğinde 2157, (yayınlanmayanlar dahil değil). Bu rakamın zaten 639 adedini yukarıdaki grafikte gösterilen 10 firma tescillemiştir. Geri kalan 1518 adet patenti ise 140 firma tescillemiş. ilk 500 firma arasında 350 adedinin hiç patent tescili yoktur. 41 firmanın sadece 1 adet patent tescili bulunuyor.

ÜNİVERSİTELERİMİZ PATENT FAKİRİ!

Ülkemizde Temmuz 2017 tarihi itibariyle üniversite sayısı 185 oldu. Peki, hiç merak edeniniz oldu mu? Ülkemizde üniversite başına düşen patent sayısı kaç adet? Biz araştırdık. Üniversite başına düşen patent sayısı 5,2 adete ulaştı. Bir başka deyişle Türkiye'de üniversitelerin yaptığı patent başvuru sayısı 2016 yılı için 974 adetti. Yabancı üniversitelerin Türkiye'deki patent sayısı ise 1043 adet.

Bu durumu düzeltmek için neler yapılmalı?

Teknik öğretim yapılan mühendislik ve fen edebiyat fakültelerinde her yıl patent-faydalı model hedefi konmalı.

Üniversite öğretim üyeleri buluş yapması için teşvik edilmeli, öğretim üyesinin buluşun gelirinden alacağı gelir oranı yükseltilmeli en az %50 olmalı.

Buluş yapan öğretim üyesinin akademik kariyerinde yükselmesi daha kolay olmalı.

Üniversitelerin mühendislik ve fen edebiyat bölümlerinde zorunlu patent dersli olmalı.

Üniversitelerden patent başvuru ve diğer araştırma-inceleme ücretleri ve yıllık sicil ücretleri alınmamalı.

Üniversite sanayi işbirliği geliştirilmeli, üniversitelerin sanayi için yaptığı buluşların patent başvuruları, üniversite ve sanayi şirketleri adına ortak tescil edilmeli. Dünyanın en çok patent alan üniversitelerini incelediğimizde yüzlerce patentin sanayi şirketleriyle ortak alındığını görüyoruz.

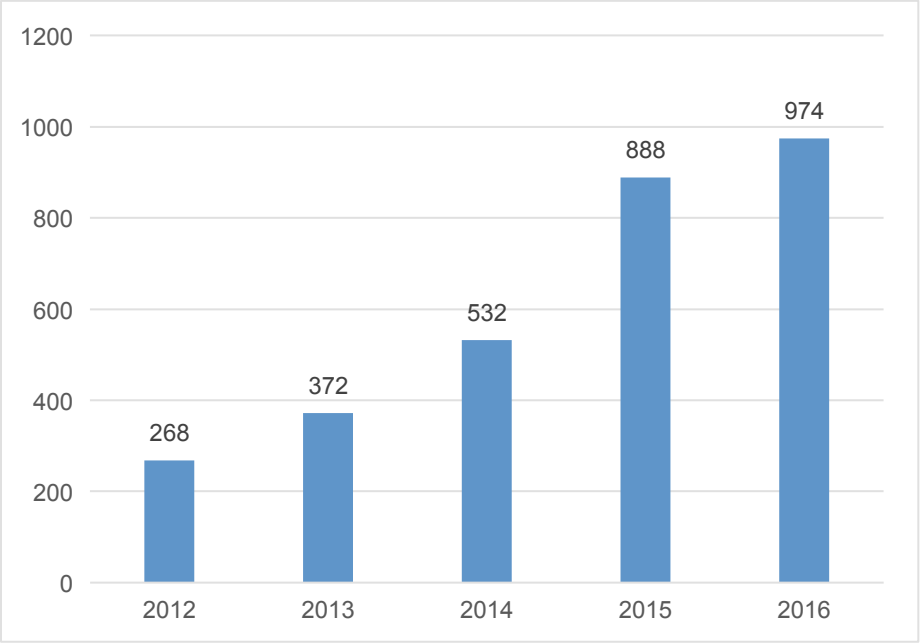

Bir Türk döner robotu yaptı

İzmirli Alkadur şirketi, döner kesen robot üretti. Şirket döner robotunun tanıtımı için Almanya'nın başkenti Berlin'de yapılacak döner fuarını seçti.

Almanya'da Türk dönerinin McDonald's ve Burger King gibi fast food lokantalarının pabucunu dama attığı biliniyor. Türkler fast food alanında üstünlüğü ele geçirirken teknolojiden de asla geri durmuyorlar. Son olarak bir Türk şirketi Almanya'da döner robotu icat etti. Döner robotu eti milimetrik ayarla kesiyor. Buluş dönerciler için pratik olduğu kadar döner tutkunları için de daha sağlıklı olma özelliğini taşıyor.

Robot günde 300 kilogram döneri rahatlıkla kesiyor. Döner robotu üreten şirket İzmirli Alkadur. Robot döner keserken kendisine **bir** kamera ve bilgisayar yardımcı oluyor.

Alkadur, robotun tanıtımını Berlin'de 27 Mart'ta yapılacak "Döga" adlı döner fuarında gerçekleştirecek. Fuarda robotun büyük ilgi görmesi bekleniyor.

(Kaynak: Hürriyet)

İSTATİSTİKLERLE DÜNYADA PATENT KORUMASI

Dünyada en çok uluslararası patent başvurusu yapan 15 ülkeyi gösteren tablo. Görüldüğü gibi tablodaki ülkelerin hemen hemen hepsi çok gelişmiş ülkelerdir. Bu rakamlar sadece uluslararası patent başvurusunu göstermektedir. Bu ülkelerin sadece kendi ülkelerini kapsayan başvurular daha fazladır.

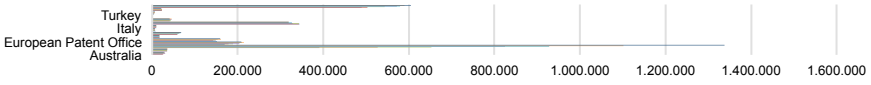

	Australia	Canada	China	Republic of Korea	European Patent Office	France	Germany	Israel	Italy	Japan	Russian Federation	Sweden	Turkey	United Kingdom	United States of America
2016	28.394	34.745	1.338.50	208.830	159.358	16.218	67.899	6.419	9.821	318.381	41.587	2.384	6.848	22.059	605.571
2015	28.605	36.964	1.101.86	213.694	160.028	16.300	66.893	6.908	9.687	318.721	45.517	2.428	5.841	22.801	589.410
2014	25.956	35.481	928.177	210.292	152.662	16.533	65.965	6.273	9.382	325.989	40.308	2.425	5.097	23.040	578.802
2013	29.717	34.741	825.136	204.589	147.987	16.886	63.167	6.185	9.212	328.436	44.914	2.495	4.661	22.938	571.612
2012	26.358	35.242	652.777	188.915	148.560	16.632	61.340	6.792	9.310	342.796	44.211	2.436	4.666	23.235	542.815
2011	25.526	35.111	526.412	178.924	142.793	16.754	59.444	6.886	9.721	342.610	41.414	2.341	4.113	22.259	503.582
2010	24.887	35.449	391.177	170.101	150.961	16.580	59.245	7.306	9.723	344.598	42.500	2.549	3.357	21.929	490.226

2016 2015 2014 2013 2012 2011 2010

Aşağıdaki tablo Gelişmekte olan 20 ülkenin 2010-2016 yılı uluslararası patent başvuru sayısını vermektedir. Tabloda en dikkat çekici ülkelerden birisi de ülkemizdir. Ülkemizdeki uluslar arası başvuru 4 yılda 3 katına çıkmıştır. Ancak bu başarı tabana yayılmış değildir, bu rakamın nerdeyse %30'nu sadece ARÇELİK ve VESTEL sağlamıştır. Bu nedenle ARÇELİK ve VESTEL benzeri patentle AR-GE ile büyüme stratejileri benimseyen Türk firmalarının artması gerekmektedir. 2008 yılında yürürlüğe giren AR-GE teşvik kanunu ile bu tablonun değiştiği AR-GE Merkezleri sayısının 2017 sonu itibariyle 754 adete ulaşmıştır. Şimdi yapılması bu AR-GE Merkezilerinin patent konusunda istekli ve profesyonel patent üretim fabrikalarına dönüşmelerini desteklemektir.

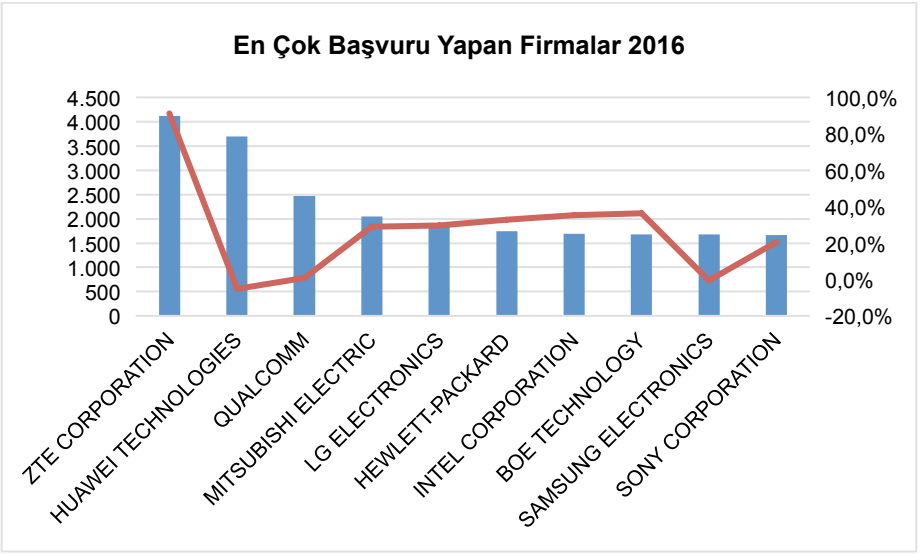

Bu tabloda da dünya da en çok uluslararası patent başvurusu yapan firmaların listesi ve başvuru adetleri verilmektedir. Yıllarca taklitçilikle suçlanan Çin firmalarının patent konusunda gösterdikleri başarılar takdire şayandır. 2016 yılında en çok uluslararası patent başvurusu yapan Çinli HUAWI TECHNLOGUIES LTD firması 2010 şubat ayında Türkiye'de bir AR-GE merkezi açmış olup, bu AR-GE merkezinde 3 yıl içinde 500 AR-GE mühendisini istihdam edeceğini bildirmektedir. Dünya'nın en çok patent alan firmasının ülkemizde özellikle AR-GE merkezi kurması, patent sayılarının artması bakımından sevindirici bir gelişmedir.

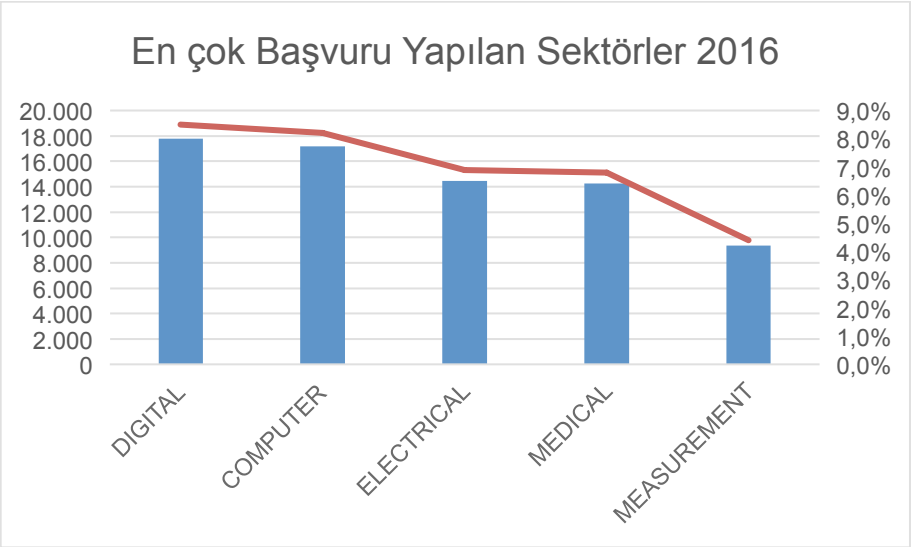
En çok Başvuru Yapılan Sektörler 2016
20.000
18.000
16.000
14.000
12.000
10.000
8.000
6.000
4.000
2.000
0
9,0%
8,0%
7,0%
6,0%
5,0%
4,0%
3,0%
2,0%
1,0%
0,0%
DIGITAL
COMPUTER
ELECTRICAL
MEDICAL
MEASUREMENT

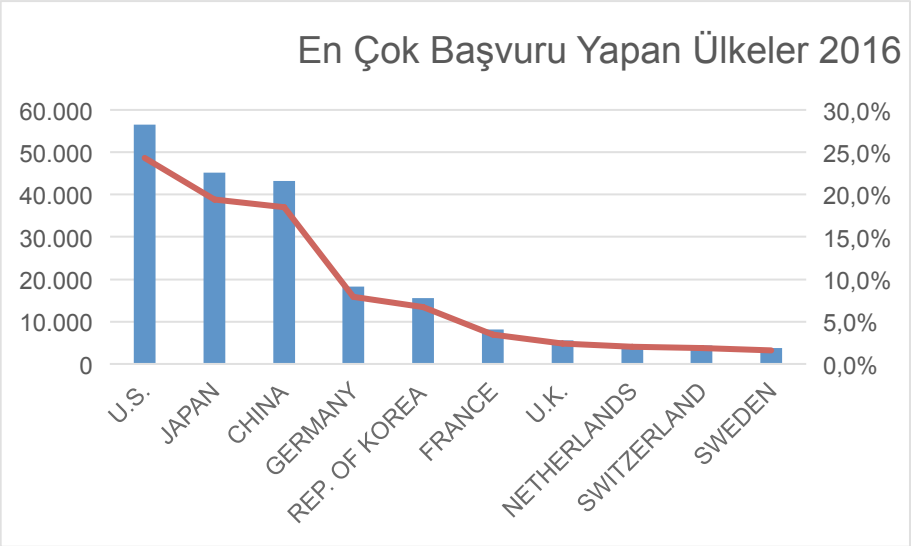
En Çok Başvuru Yapan Ülkeler 2016
60.000
50.000
40.000
30.000
20.000
10.000
0
30,0%
25,0%
20,0%
15,0%
10,0%
5,0%
0,0%
U.S.
JAPAN
CHINA
GERMANY
REP. OF KOREA
FRANCE
U.K.
NETHERLANDS
SWITZERLAND
SWEDEN

2016 - 2017 YILLARINDA
ABD'DE EN ÇOK PATENT ALAN FİRMALAR

Company	2017	2016	2017 Rank	2016 Rank	CHANGE
International Business Machines Corp	9043	8090	1	1	0
Samsung Electronics Co Ltd	5837	5521	2	2	0
Canon KK	3285	3665	3	3	0
Intel Corp	3023	2793	4	6	2
LG Electronics Inc	2701	2430	5	7	2
Qualcomm Inc	2628	2925	6	4	-2
Google LLC	2457	2842	7	5	-2
Microsoft Technology Licensing LLC	2441	2410	8	8	0
Taiwan Semiconductor Manufacturing Co (TSI	2425	2288	9	9	0
Samsung Display Co Ltd	2273	2025	10	12	2
Apple Inc	2229	2103	11	11	0
Sony Corp	2135	2184	12	10	-2
Amazon Technologies Inc	1963	1672	13	14	1
Toyota Motor Corp	1932	1430	14	20	6
Ford Global Technologies LLC	1868	1525	15	19	4
General Electric Co	1577	1660	16	15	-1
Toshiba Corp	1555	1965	17	13	-4
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	1552	1552	18	18	0
Fujitsu Ltd	1538	1568	19	17	-2
Huawei Technologies Co Ltd	1474	1202	20	25	5

Bu tabloda dikkat çeken IBM 17. kez birinci olmuştur. Dikkat çeken diğer bir husus ise ilk 25'te Japon firmalarının Amerikan firmalarından daha fazla yer almasıdır. Avrupa firmalarının ise bu yarıştan gittikçe uzaklaştığını görüyoruz. Bu tabloda bir Türk firmasının ismini görmek ise hepimizin ortak rüyasıdır. Bu rüyaya erişmek ise yukarıdaki listede yer alan ülkeler ve firmalar hangi yolu izlediyse aynı yolu, sanayici olarak, üniversite olarak, araştırmacılar olarak öğrenip, aynı yolu izlememiz gerekir.

Aşağıdaki tabloda 2004-2008 yılları arasında hangi sektörlerde uluslar arası patent başvurularının yer aldığı görülmektedir. Bu tablo önümüzdeki 10 yılda hangi alanlarda teknolojik yeniliklerin yapılabileceğini takip açısından çok önemlidir.

	Technical Field	Publication Year					Annual
		2004	2005	2006	2007	2008	Growth
I	**Electrical engineering**						
1	Electrical machinery, apparatus, energy	6,543	7,931	9,035	10,088	11,257	+11.6%
2	Audio-visual technology	5,742	6,097	6,598	6,821	6,730	-1.3%
3	Telecommunications	7,256	8,641	10,121	11,620	12,492	+7.5%
4	Digital communication	4,862	5,304	5,980	7,173	7,996	+11.5%
5	Basic communication processes	1,553	1,576	1,728	1,773	1,883	+6.2%
6	Computer technology	7,993	10,453	12,177	13,519	13,965	+3.3%
7	IT methods for management	1,899	1,525	2,051	2,385	2,927	+22.7%
8	Semiconductors	3,956	4,653	5,938	6,430	6,906	+7.4%
II	**Instruments**						
9	Optics	4,273	5,136	5,911	6,054	6,392	+5.6%
10	Measurement	6,291	7,087	8,083	8,761	9,137	+4.3%
11	Analysis of biological materials	2,565	3,077	2,983	2,930	3,024	+3.2%
12	Control	2,746	2,983	3,348	3,498	3,571	+2.1%
13	Medical technology	9,404	12,026	17,710	18,909	19,661	+4.0%
III	**Chemistry**						
14	Organic fine chemistry	8,205	8,887	9,583	9,583	9,621	+0.4%
15	Biotechnology	7,698	7,563	7,471	7,536	7,698	+2.1%
16	Pharmaceuticals	8,681	10,638	12,757	12,969	12,967	+0.0%
17	Macromolecular chemistry, polymers	3,653	4,105	4,821	4,825	4,955	+2.7%
18	Food chemistry	1,851	2,004	2,338	2,346	2,423	+3.3%
19	Basic materials chemistry	4,745	5,398	6,250	6,897	7,343	+6.5%
20	Materials, metallurgy	3,005	3,238	3,745	4,015	4,265	+6.2%
21	Surface technology, coating	3,330	3,720	4,370	4,312	4,410	+2.3%
22	Micro-structural and nano-technology	237	248	355	429	518	+20.7%
23	Chemical engineering	4,638	4,800	5,406	5,598	6,000	+7.2%
24	Environmental technology	2,085	2,153	2,562	2,934	3,321	+13.2%
IV	**Mechanical engineering**						
25	Handling	3,563	4,303	4,847	5,088	5,044	-0.9%
26	Machine tools	2,755	3,352	3,576	3,746	4,244	+13.3%
27	Engines, pumps, turbines	3,222	3,470	3,950	4,529	5,086	+12.3%
28	Textile and paper machines	2,746	3,087	3,466	3,136	3,198	+2.0%
29	Other special machines	4,164	4,889	5,391	5,468	5,997	+9.7%
30	Thermal processes and apparatus	1,624	1,930	2,172	2,499	2,805	+12.2%
31	Mechanical elements	3,724	4,157	4,757	5,150	5,853	+13.7%
32	Transport	4,926	5,642	6,129	6,826	7,649	+12.1%
V	**Other fields**						
33	Furniture, games	2,975	3,649	4,183	4,455	4,398	-1.3%
34	Other consumer goods	2,757	3,254	3,701	3,852	4,097	+6.4%
35	Civil engineering	3,856	3,939	4,409	4,732	5,278	+11.5%

ource: WIPO Statistics Database

PATENT SAHİBİNİN HAKLARI

1- Patent Tescilinden Doğan Hakların Kapsamı:

Patent hakkı sahibi, buluşun yeri, teknoloji alanı ve ürünlerin ithal veya yerli üretim olup olmadığı konusunda herhangi bir ayırım yapmaksızın patent hakkından yararlanır.

Patent başvurusu veya patentten doğan korumanın kapsamı istem veya istemler ile belirlenir. İstem veya istemler tarifname ve resimler esas alınarak yorumlanır.

İstem veya istemler, bir yandan patent başvurusu veya patent sahibine hakkı olan korumayı sağlayacak ve diğer yandan üçüncü kişilere de korumanın kapsamı açısından makul bir düzeyde kesinlik ifade edecek şekilde birlikte yorumlanır.

Patent sahibi, üçüncü kişiler tarafından izinsiz olarak aşağıda sayılanların yapılmasını önleyebilir:

a - Patent konusu ürünün üretilmesi, satılması, kullanılması veya ithal edilmesi veya bu amaçlar için kişisel ihtiyaçtan başka herhangi bir nedenle olursa olsun elde bulundurulması;

b - Patent konusu olan bir usulün kullanılması;

c - Kullanılmasının yasak olduğu bilinen veya bilinmesi gereken usul patentinin kullanılmasının üçüncü kişiler tarafından başkalarına teklif edilmesi.

d - Patent konusu usul ile doğrudan doğruya elde edilen ürünlerin satışa sunulması veya kullanılması veya ithal edilmesi veya bu amaçlar için kişisel ihtiyaçtan başka herhangi bir nedenle olursa olsun elde bulundurulması.

2- Patent Haklarına Tecavüz Sayılan Fiiller:

Aşağıda yazılı fiiller patent haklarına tecavüz sayılır:

a - Patent sahibinin izni olmaksızın buluş konusu ürünü kısmen veya tamamen üretme sonucu taklit etmek;

b - Kısmen veya tamamen taklit suretiyle meydana getirildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde, tecavüz yoluyla üretilen ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için ithal etmek veya ticari amaçla elde bulundurmak veya uygulamaya koymak suretiyle kullanmak;

c - Patent sahibinin izni olmaksızın buluş konusu olan usulü kullanmak veya buluş konusu usulle doğrudan doğruya elde edilen ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için ithal etmek veya uygulamaya koymak suretiyle kullanmak;

d - Patent sahibi tarafından sözleşmeye dayalı lisans veya zorunlu lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devir etmek;

e – Patent haklarına tecavüz sayılan fiillere iştirak veya yardım veya bunları teşvik etmek veya hangi şekil ve şartlarda olursa olsun bu fiillerin yapılmasını kolaylaştırmak;

f - Kendisinde bulunan ve haksız olarak üretilen veya ticaret alanına çıkarılan eşyanın nereden alındığını veya nasıl sağlandığını bildirmekten kaçınmak.

Patent bir ürünün yapılışına ait bir usul için alınmışsa, aynı nitelikleri taşıyan her ürün, patenti alınmış usule göre yapılmış sayılır. Usule tecavüz etmeksizin ürünü ürettiğini iddia eden davalı bunu ispat etmekle yükümlüdür.

3- Patent Hakkı Sahibi, Patentten Doğan Haklarını Ne Zaman Kullanabilir?

Patent veya Faydalı Model Başvurusu sahiplerinin en çok sorduğu sorulardan birisi , patent müracaatını yaptık, patentlerin tescil prosedürü uzun sürüyor, bu süre içinde patentim taklit edilirse dava açabilir miyim? Yoksa tescil belgem çıkıncaya kadar patentimi taklit edenler hakkında dava açamayacak mıyım ? şeklindedir.

Bu sorunun cevabı 6769 Sayılı SMK'nin 141/3 maddesine göre;

Patent başvurusu Türk Patent tarafından ayda bir yayınlanan RESMİ PATENT BÜLTENİNDE yayımlandığı takdirde, başvuru sahibi, buluşa vaki tecavüzlerden dolayı hukuk ve ceza davası açmaya yetkilidir.

Patent Hakkına Tecavüz eden, başvurudan veya kapsamından haberdar edilmiş ise (Örneğin; Patent Başvurusuna konu buluşu kullanmaması ihtarname ile kendisine bildirilmişse), başvurunun yayınlanmış olması şartı aranmadan hukuk ve ceza davası açılabilir.

Patent Hakkına Tecavüz edenin kötü niyetli olduğuna mahkeme tarafından hükmolunursa, yayından önce de tecavüzün varlığı kabul edilir.

4- Patent sahibinin hukuk ve ceza mahkemelerinde açabileceği davalar ve talepleri:

Patent hakları tecavüze uğrayan patent sahibi mahkemelerde dava açarak aşağıdaki taleplerde bulunabilir:

1- Patentten doğan haklara tecavüz fiillerinin durdurulması talebinde bulunabilir, Ayrıca Mahkemeden İHTİYATİ TEDBİR KARARIY-LA ; Patentten doğan haklara tecavüz edilerek üretilen veya ithal edilen şeylere veya patenti verilmiş usulün icrasında kullanılan vasıtalara, Türkiye sınırları içinde veya gümrük ve serbest liman veya bölge gibi olanlar dahil, bulundukları her yerde el konulması ve bunların saklanmasını, Her hangi bir zararın tazmini bakımından teminat verilmesini talep edebilir.

2– Patent Hakkına Tecavüzün giderilmesini, maddi ve manevi zararın tazminini talep edebilir.

3- Patentten doğan haklara tecavüz suretiyle üretilen veya ithal edilen ürünlere, bunların üretiminde doğrudan doğruya kullanılan araçlara ve patente bağlı bir usulün kullanımını sağlayan araçlara el konulmasını talep edebilir.

4- El konulan ürün ve araçlar üzerinde kendisine mülkiyet hakkının tanınmasını talep edebilir. Bu durumda, söz konusu ürünlerin değeri, tazminat miktarından düşülür. Bu değer, kabul edilen tazminatı aştığı zaman, patent sahibinin fazlayı karşı tarafa ödemesi gerekir.

5- Patentten doğan haklara tecavüzün devamını önlemek üzere tedbirlerin alınması, el konulan ürünlerin ve araçların şekillerinin değiştirilmesi veya patentten doğan haklara tecavüzün önlenmesi için, kaçınılmaz ise, imhasını talep edebilir.

6- Patentten doğan haklara tecavüz eden kişi aleyhine verilen mahkeme kararının, masrafları tecavüz eden tarafından karşılanarak, ilgililere tebliğ ed- ilmesi ve kamuya ilan yoluyla duyurulması talebi.

7- Patent sahibi, patent hakkına tecavüz edenden sadece fiili zararının değerini değil, ayrıca patent hakkına tecavüz dolayısıyla yoksun kalınan

kazancın da ödenmesini talep edebilir.

Yoksun kalınan kazanç, zarar gören patent sahibinin seçimine bağlı olarak, aşağıdaki değerlendirme usullerinden birine göre hesap edilir:

a- Patentten doğan hakka tecavüz edenin rekabeti olmasaydı, patent sahibinin patenti kullanması ile elde edebileceği muhtemel gelire göre;

b- Patentten doğan hakka tecavüz edenin, patent konusu buluşu kullanmakla elde ettiği kazanca göre;

c- Patentten doğan hakka tecavüz edenin, buluşu bir lisans anlaşması ile hukuka uygun şekilde kullanmış olması halinde ödemesi gereken lisans bedeline göre.

Yoksun kalınan kazancın hesaplanmasında, özellikle buluşun ekonomik önemi, patent hakkına tecavüz edildiği anda geçerlilik süresi ve tecavüz sırasında patente ilişkin lisansların sayısı ve çeşidi gibi etkenler göz önünde tutulur.

- Patent Haklarına Tecavüz suçunu işleyenlere verilecek cezalar:

Başkasının tescilli patentini taklit eden, patentin taklit edilmesi sonucunda üretilen malları satan, ithal veya ihraç eden, ticari amaçla elde bulunduranlar hakkında, patent sahibinin Cumhuriyet Savcılığı'na şikayette bulunması sonucunda, güvenlik güçlerince taklit mallara el konularak, suçlular hakkında Savcılık tarafından KAMU DAVASI açılmaktaydı, ancak 2009 yılında Anayasa Mahkemesinin aldığı bir kararla Patent ihlallerinde (Nisan 2010 tarihi itibari- yle ;) ceza davası açılamamaktadır. İlgili cezai hükümler yeniden ve bir an önce düzenlenerek patent ihlalleri cezasız bırakılmamalıdır.

5- Patentin Hükümsüzlüğüyle İlgili Davalar:

Aşağıdaki hallerde patentin hükümsüz sayılmasına yetkili mahkeme

tarafından karar verilir:

a- Patent konusunun, patent verilebilirlik şartlarına (Yenilik, Tekniğin bilinen durumunun aşılması, Sanayi' ye uygulanabilirlik) sahip olmadığı ispat edilmişse;

b- Buluşun, buluş konusunun ilgili olduğu teknik alanda bir uzmanın onu uygulamaya koyabilmesini mümkün kılacak yeterlikte, açık ve tam olarak tanımlanmadığı ispat edilmişse;

c- Patent konusunun, yapılmış olan başvurunun kapsamı dışına çıktığı, ispat edilmişse;

d- Patent sahibinin, patent isteme hakkına sahip bulunmadığı ispat edilmişse.

Patent sahibinin, patent isteme hakkına sahip bulunmadığı hakkındaki iddia, ancak, buluşu yapan veya halefleri tarafından ileri sürülebilir.

Hükümsüzlük nedenleri patentin sadece bir bölümüne ilişkin bulunuyorsa, sadece o bölümü etkileyen istem veya istemlerin iptali suretiyle, kısmi hükümsüzlüğe karar verilir. Bir istemin kısmen hükümsüzlüğüne karar verilemez.

Patentin hükümsüzlüğü, zarar gören kişiler veya Cumhuriyet Savcıları kanalıyla ilgili resmi makamlar tarafından istenebilir. Ayrıca, patentin hükümsüzlüğünü, patent isteme hakkına sahip kişiler de ileri sürebilir.

Patentin hükümsüzlüğü koruma süresinin devamınca veya hakkın sona ermesini izleyen beş yıl içinde dava edilebilir.

PATENT FABRİKASI METODOLOJİSİ

"Patent Fabrikası®" Nedir?

Serbest piyasa koşullarında rekabet her geçen gün zorlaşıyor. Özellikle üretici firmalar zamanı verimli kullanarak ve kaliteyi ucuza üreterek yatırımlarına yön verme dönemini yavaş yavaş geride bırakmaya başladılar. Çünkü rekabetin ve ucuzculuğun sonu yok. Durum böyle olunca rekabet ortamından uzaklaşmak için yalnızlaşmak, farklılaşmak gereksinimi ön plana çıkıyor.

Günümüzde birçok firma bu noktada düşünce bakımından ortak bir paydada buluşuyor. Fakat üretim maliyetlerinin ve süreçlerinin uzunluğu firmaları zorlasa dahi bu noktada gidişata dur deyip değişimi farklılaşmayı yeniliği kabul eden ön plana çıkmayı gerçekten isteyen ve bu yolda çaba sarf edenler başarıyı elde ediyor.

Birçok firma yeniliğin, değişimin avantajlarını bilse de bunun için gerekli maddi, manevi yatırımları araştırma ve geliştirme konusundaki bütçelendirmeyi yapmak konusunda hep ürkek davranmaktadır. Sebebi ise AR-GE uygulamaları için yaygınlaşmış ve çok iyi bilinen sistemlerin olmamasıdır.

Adres Patent tescilli markası olan Patent Fabrikası®; Hizmeti kapsamında firmaların eğitim, piyasa analizi; AR-GE gibi çalışmalarına destek vermek. Ulusal ve uluslar arası platformlardaki patentleri sektörel ve firmaya özel yaklaşımlarla değerlendirip; Yüksek maliyet ve masraf gibi görülen önyargıların önüne geçerek sektördeki gelişmeleri izleyip ihtiyaç duyulan yenilikleri gerçekleştirmedeki avantaj ve faydayı ortaya çıkartan özel bir hizmettir.

"Patent Fabrikası®" Uygulamasında Kullandığımız Yöntemler;

- Firmanın; Teknik durum analizi
- Patent ve Faydalı Modellerin; Teknik durum analizi
- Rakiplerin Teknik durum analizi (Mevcut ve Potansiyel rakiplerin değerlendirmesi)
- Teknoloji analizi
- Sınaî Mülkiyet Haklarının korunması ve Hukuki İhtilaf Risk Analizleri
- Dünyada yapılan yenlikleri eğitim sistemine dâhil etmek, geleneksel yenilik bilincini sisteme dayalı yenilik yapılmasına dönüştürme yöntemleri
- Patent Değerlemesi

"Patent Fabrikası®" Uygulamanın Sağlayacağı Kazançlar

Patent Fabrikası® 'nı firmanızın teknoloji ve ürün geliştirme stratejilerinde şahsi yol göstericiniz olarak düşünebilirsiniz.

- Tescilli patentler ile farklılık oluşturarak karlılığın artmasını sağlamak.
- Rakiplerin teknolojik çalışmalarını izleyerek teknolojiyi yükseltmek,
- AR-GE yatırımlarınızın optimizasyonunu sağlayarak yeni ürünler üretmek,
- Yeryüzündeki teknolojik gelişmeleri izleyerek, benchmarking sağlamak,
- Tescilsiz gizli rakipleri belirleyerek gelecekteki rakiplerinize karşı pozisyon almak,
- Yapılacak olan innovasyon çalışmaları ile pazarlama faaliyetlerine katkıda bulunmak,
- Sistemli olarak yenilik yapılmasını sağlamak,

"Patent Fabrikası®" Rakip ve Sektörel Analizler

Bu bölüm Rakip ve sektörel Analiz olarak iki bölümden oluşmaktadır. Rakip Bilgileri; Rakiplerin ortak veya sahiplerinin isimleri yer almaktadır. Rakip Ürünleri; Rakiplerin çıkardığı ürünlerin detaylı patent analizleri; Piyasaya yeni giren rakip ürünler ve eski rakiplerin yeni ürünleri yer almaktadır. Pazar Şansı; Yenilik ve Patentle ilgili detay çalışmalar yer almaktadır.

Sektörel İzleme; Firmanın belirleyeceği anahtar kelime ve firma isimleri ile o sektöre ait dünyadaki gelişmeler belirli dönemlerde izlenir ve raporlanır. Yan Sektörlerin İzlenmesi; Firmanın belirleyeceği tedarikçi veya yan ürünler üreten firmaların "makine, kalıp araştırma bilgileri ve özellikle istedikleri konunun detayları" araştırması yapılır.

"Patent Fabrikası®" Eğitim

a-) Fikri ve Sınaî Mülkiyet Hakları; Tarihçesi; Kanunlar Hakkında; Tescil Süreçlerinden oluşan teorik bilgilendirme; b-) Türkiye ve dünyada patentlerin incelenmesi; c-) Patente dayalı AR-GE

"Patent Fabrikası®" AR-GE

Bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmalardır.

Patent Fabrikası® ile a-) Şirketlerin ürün, kalıp ve makinelerindeki müzmin problemlerin tespiti yapılır. b-) Bu problemle ilgili dünyada patent olarak bir çözüm var mı? Araştırması yapılır. c-) Bu patentin hukuki durumu Türkiye' de kullanmaya müsait mi? Araştırması yapılır. d-) Eğer Türkiye' de kullanılamaz ise bundan faydalanıp yeni patent

üretme yöntemleri nelerdir? e-) Yapılan AR-GE çalışmaları sonucunda elde edilen teknikler ile yeni ürün geliştirilir.

"Patent Fabrikası®" Değerlendirme Toplantısı

Her ay projenin durum değerlendirmesi hakkında yapılacak olan toplantılarla a-) Fuar Görevi; Proje kapsamında yapılan araştırmalar analiz ve değerlendirmeler yer almaktadır. b-) Rüçhan Hakkı Görevi; Kalıp, Makine, Aparatlar vs. yönelik yapılan analiz bulgularının hukuksal bağlayıcılıklarının değerlendirilmesi c-) Sonuçlardan Faydalanma; Başvuruya müsait olan Patentin Türkiye'de olup olmadığına dair yapılacak araştırma konuları ele alınacaktır.

"Patent Fabrikası®" Tescil ve Takip

Yapılan çalışmalar neticesinde elde edilen; Patent ve Faydalı Modellerin tescil ve takip işlemleri,

Yapılan çalışmalar neticesinde elde edilen; İtiraz, Savunma ve Hukuki işlemleri.

Diş macunu neredeyse tekerlek kadar eskidir. 5000 yıl öncesinde eski Mısırlılar pudralanmış kül, pudralı yumurta kabuğu, mir ve ponza taşı kullanarak oluşturdukları bir tarifle dişlerini temizlemekteydiler. Diş macununu dişlerine elleriyle uygulamaktaydılar. 1000 yıl önce Persler Mısırlıların bu tarifini geliştirerek içerisine istiridye kabuğu ve alçı taşı eklemişlerdir. 18. yüzyılın başlangıcında porselen ve pudra gibi maddeler diş macununun içeriğinde bulunmaktaydı. 1873'e kadar Colgate firması "Colgate Diş Kremi" adlı buluşunu piyasaya sürmemişti. Bu tarihte pazara çıkan "Colgate Diş Kremi" bir kavanozun içerisinde, piyasadaki diğer ürünlerden çok daha iyi kokan ve sabun içermeyen bir üründü. Bu ürün o kadar popüler hale geldi ki o tarihten sonra hemen hemen bütün diş macunu formüllerinin temelini oluşturdu.

PATENT VE TASARIMLARLA İLGİLİ TAVSİYELER

1- Ürettiğiniz veya üretmeyi planladığınız ürünler üzerinde, başkalarının patent veya faydalı modelle ilgili bir tescilinin olup olmadığını mutlaka araştırınız.

2- Üretmiş olduğunuz ürünlerle ilgili yaptığınız en küçük bir geliştirmeyi bile, küçümsemeyip, Patent veya Faydalı Model olarak tescil ettiriniz.

3- Türk Patent Enstitüsü tarafından ayda bir yayınlanan patent bültenlerine abone olup, sektörünüzle ilgili patent ve faydalı model müracaat ve tescillerini takip ediniz.

4- Patent bültenlerini takip ettiğinizde, rakipleriniz tarafından yapılan patent ve faydalı model başvuru tescillerini takip ederek, firmanızın konumunu belirleyecek, AR-GE çalışmalarında size yön verecek, aynı ürün için aynı çalışmayı yapmak zorunda kalmayacaksınız. Ve en önemlisi de özellikle faydalı model- lerde YENİLİK ÖZELLİĞİ bulunmayan ürünler için yapılacak başvurulardan zamanında haberdar olarak itiraz hakkınızı kullanabilecek ve firmanızı haksız tescilden kaynaklanan davalardan korumuş olacaksınız.

5- Türkiye'de tescil ettirmiş olduğunuz patent ve faydalı modellerinizi ihracat yaptığınız ve yapacağınız ülkelerde de tescil ettiriniz. Uluslararası Patent tescili için AVRUPA PATENT SÖZLEŞMESİNİN ve PATENT İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ kolaylıklarından yararlanınız.

6- Dünyanın birçok ülkesinde tescil edilmiş bulunan PATENTLER internet sitelerinde, ziyaretçilerin incelemesine sunulmaktadır. Yurt Dışında Alınmış patentleri inceleyerek yenilikler hakkında geniş bilgi sahibi olmamız mümkündür.

7- Üretmiş olduğunuz ürünlerin modellerini ve ambalajlarını tasarım tesciliyle koruma altına alınız.

8- Türk Patent Enstitüsü tarafından ayda bir yayınlanan tasarım bültenleri- ne abone olarak sektörünüzdeki tasarım tescillerini takip edebilir ve YENİLİK özelliğini taşımayan tasarımlar varsa itiraz edebilirsiniz. Bu şekilde haksız tasarım tescillerinden dolayı aleyhinizde açılacak davaları, YENİ OLMAYAN TASARIMLARIN İPTALİNİ SAĞLAMAK SURETİYLE engellemiş olursunuz.

9- Dünyadaki patentleri takip edip, ondan faydalanmak için ilave personel ve ilave bütçe gereği yoktur. Firmanızda teknik işleri yapan eleman veya sorumlu personel bu işi yapabilir. Firmanız teknik personeli bu işi standart olarak yapabilecek duruma gelmek zorundadır. Günümüzde bilgisayar bilmeyen muhasebeci ne durumda ise çok yakın bir gelecekte patenti takip edemeyen ondan faydalanamayan teknik personelde aynı duruma gelecektir.

10- Firmanızın teknik departmanına dünyadan patentleri inceleyebilme ve incelediği patentlerden faydalanmayı öğretin. (Konunun uzmanı patent vekillerinden eğitim aldırın) Özellikle seri olarak yenilik yapmayı ve buluş yapmayı öğreten TRIZ YÖNTEMİNİ öğrenin, personelinize öğretin ve firmanızda uygulayarak sistematik bir şekilde yenilik yapmış olursunuz.

11- Dünyadaki patentleri inceleyip onlardaki eksiklikleri giderme konusunda çalışma yapın (AR-GE)

12- Dünyadaki patentleri inceleyip onlardan öğrendiğiniz trendleri takip edin, yenilik yapın.

13- Yaptığınız yenilikleri piyasaya sürmeden patent, faydalı model veya tasarım tesciline başvurun. Başvuruda hakkınızı kaybetmeyecek şekilde uzman vekillerle çalışın. Başvurunuzun önünü ve arkasını kapatma noktasında çalıştığınız uzman vekille istişare edin, başvurunuzun her aşamasını takip edin.

PATENTLE İLGİLİ YAYINLANMIŞ MAKALE VE RÖPORTAJLARIMDAN BAZI ÖRNEKLER

HÜKÜMETİN PATENT POLİTİKASI

Geçen hafta TPE'nin düzenlediği Türk Patent Ödülleri töreninde Başbakan hükümetin patent haklarına çok büyük önem verdiğini, bu nedenle ARGE çalışmalarına destek olduklarını, 2010 yılı mart ayı itibariyle 40.000 AR-GE mühendisinin desteklendiğini, çok yakında, AR-GE desteklemelerinin 50 mühendis sayısından daha az mühendis çalıştıran şirketlere de destek verileceğini, bu uygulamayla 2013 yılında desteklenen arge mühendisi sayısının 150.000 olmasını hedeflediklerini belirtti.

Patentin ekonominin vazgeçilmez unsuru olduğunu belirten Başbakan, patentlerin ekonominin gelişmesinde özellikle Türkiye'nin ilk 10 ekonomi unsuru görülmesinde büyük önem taşıdığını belirtti.

2013 yılında GSMH'nın %2 sinin AR-GE harcamalarına ayrılacağını bugün ise bu rakamın %1 seviyesinde olduğunu belirtti.

Türkiye'de patentler her geçen gün daha da önem kanıyor. Geçtiğimiz günlerde TPMK patent akademisi kurarak patent eğitimlerini arttırmıştır. TPMK çok yakın bir zamanda Patent değerlendirme ajansı kurarak patentlerin değerlendirilmesini ve ekonomiye kazandırılmasında öncülük edecek.

Eğer patentlere gereken önem verilirse ekonomik kalkınmanın gereken ve katma değer üretim yapmanın şartı patentlerin önem verilmesiyle sağlanacak.

1878 yılında ilk ihtira beratının alınmasından 2009 yılına kadar toplam verilen patent ve 1995 yılından sonra verilmeye başlanan Faydalı model belgeleri de dahil toplamda Türkiye de tescillenen buluş sayısı 150.000 civarındadır.

Teknolojinin ve ekonominin büyük olduğu ülkelerden ABD de 1852 de verilen ilk patent belgesinde sonra 1911 yılında 1.000.000 patente ulaşılmış ve daha sonra bu sayı her 15-20 yılda 1.000.000 artarak 2010 yılı itibariyle 8.000.000 adede geçmiştir. Bu nedenle ülkemizin ilk hedefi kısa zamanda 1.000.000 patent sayısına ulaşmak olmalıdır. Ülkemizin önde gelen patent firmalarından ADRES PATENT bu amaçla "TÜRKİYE 1.000.000 PATENTE KOŞUYOR" isimli PATENT HAREKATI başlatmıştır.

Türkiye'nin 1.000.000 patente ulaşması hayal değil yetişmiş teknik insan gücü, genç nüfusumuz ve Türk insanının zekasıyla birleşince bugüne kadar 150.000 adet patent aldık ancak, 10 yılda bu sayı toplamda 1.000.000 adede ulaşabilecektir. Bunun için yapılması gerekenler aşağıda sıralanmıştır.

1-AR-GE kanunu acilen değiştirilerek en az 5 AR-GE mühendisi çalıştıran firmalar bu destekten yararlanmalıdır. Ancak bu destekten yararlanmak için bir şart daha konulmalıdır. Bu kanunla desteklenen her mühendisin yılda en az 1 patent yapması şartı aranmalıdır.

Örneğin:

1. Buluş yapan mühendisin işverene masraflarının: %50'sini
2. Buluş yapan mühendisin işverene masraflarının: %70'sini
3. Buluş yapan mühendisin işverene masraflarının: %90'nı
4. Buluş yapan mühendisin işverene masraflarının: %100'nü devlet ödemelidir; gibi özel teşvik edici formüllerle AR-GE teşvikleri somutlaştırılıp patent sayısı artırılarak ekonomiye katma değerli ürünlerin artışı sağlanabilir.

1. 10 yıllığına tescil edilecek bütün patentlerin araştırma, inceleme, vekil ücretleri devlet tarafından ödenmelidir. TÜBİTAK'ın yanı sıra bu destek, TPMK, Sanayi Bakanlığı, Üniversitelerin patentlerinin üniversite bütçesinden ödenmesi, Meslek liselerinde yapılan patentlerin ücretleri milli eğitim bakanlığı bütçesinden sağlanabilir.

2. Üniversitelerde teknik akademik personel terfisinde patentin puantajı artırılmalı hatta zorunlu hale getirilmelidir.

3. Patent Vekili firmalarında çalışan mühendislerde teşvik kapsamına alınarak patent vekilleri desteklenmelidir.

4. Bütün teknik liselerde, mühendislik fakültelerinde, teknik öğretimle ilgili eğitim kurumlarında zorunlu patent dersleri olmalı

5. Patent işlemlerinde KDV alınmamalı ya da %5 olmalı.
6. AR-GE ürünlerinde KDV alınmamalı ya da %5 olmalı.

ŞİRKETLERDE FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET STRATEJİLERİ

Fikri ve Sınai mülkiyet varlıkları şirketlerin en önemli varlıklarıdır. Bu varlıkların şirketlerin en önemli sermayeleri olduğundan da hiç şüphe bulunmamaktadır. Bu varlıklar çok iyi yönetilerek rakiplere karşı, rekabet avantajı sağlanabilir, şirketlere normal ürün gelirlerinin haricinde ayrıca ek gelirler sağlanabilir. Burada önemli olan husus, şirket içinde YENİLİK KÜLTÜRÜ OLUŞTURMAK üzere çalışmaların yapılmasıdır.

Bir çok kişi yeniliklerin sadece ileri teknoloji şirketlerinde ve çok büyük sermayeli şirketlerde yapılabileceğini düşünmektedir, ancak durum sanıldığı gibi değildir Dünyanın değişik ülkelerindeki ve ülkemizdeki patentlere ve faydalı modellere baktığımızda belirli bir oranını çok büyük teknoloji şirketleri ve uluslar arası çalışan şirketler almasına rağmen, yüz binlerce patent ve faydalı modelin küçük ölçekli firmalar hatta bireysel buluşular tarafından tescil ettirildiğini ve bu buluşlardan yüksek miktarlarda lisans ücretleri kazandıkları da bilinen bir gerçektir.

İster büyük, ister küçük ölçekli bir firma olsun, şirketin istikrarlı büyümesi , fark oluşturması ve rekabet edebilmesi için mutlaka Fikri ve Sınai Mülkiyet Stratejisi olması gerekmektedir. Şirketler için Fikri ve Sınai Mülkiyet Stratejilerinde kulllanabilecekleri ve değerlendirecekleri 3 Stratejiyi dikkatinize sunuyoruz. Bu 3 stratejiyi kullanan firmalar rakiplerine fark atmada sürekli önde olacaklardır.

1- Fikri ve Sınai Mülkiyet Varlıklarını anlayarak işe başlayın:

Markalar, patentler, faydalı modeller , endüstriyel tasarımlar, ticari sırlar, telif hakları gibi bir çok fikri ve sınai mülkiyet hakkı çeşidi bulunmaktadır. Bu varlıkların her birinin korunması ayrı kanun ve prosedürlere tabidir. Şirketler bu varlıklardan hangilerinin , portföylerinde bulunduğunu ve korumalarını nasıl yaptıklarının iyi tespit etmelidir.

2- Şirketiniz için uygun Fikri ve Sınai Mülkiyet Çeşitlerini Belirleyin:

Şirketiniz için en uygun fikri ve sınai mülkiyet çeşidi hangileriyse onları belirleyin ve onları geliştirmek ve portföyünüzü genişletmek üzere hedefler belirleyin. Örneğin şirketiniz bir makine firmasıysa; Sizin için en önemli varlık patent portföyünüzün genişliği olacaktır. Eğer bir yazılım firması iseniz en önemli varlıklarınız telif hakkına sahip olduğunuz yazılımlarınız olacaktır.

3- Yönetim Kadrosu ve Tüm Personelinize Yenilik Kültürü Aşılayın ve Yenilikleri Teşvik Edin:

Ürün geliştirme konusunu sadece AR-GE departmanıyla sınırlamayın. Yönetim kadrosu dahil bütün personelinize yenilik kültürü aşılayın ve üretimde, iş süreçlerinde, tasarruf da her türlü işlerinde yenilik

yapmalarını teşvik edin, yaptıkları yenilikleri ödüllendirin.

Kısacası rakiplerinize fark atmak ve daha çok kazanmak için sürekli yenilik yapın, yenilikleri teşvik edin.

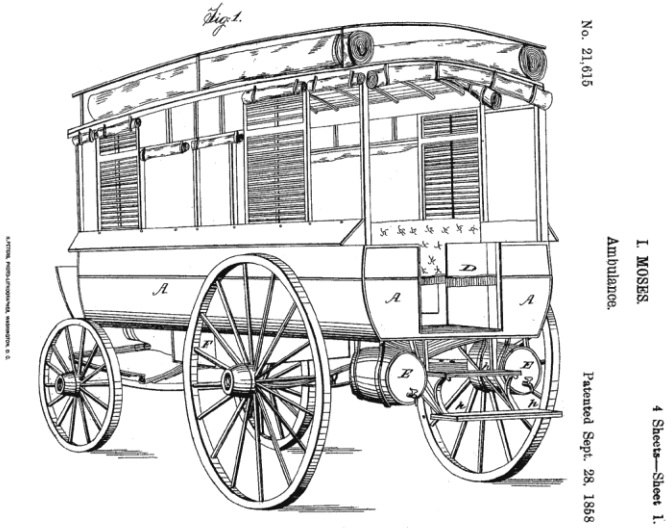

Buluş Yaparak Daha Çok Para Kazanmak İster misiniz?

Kendi cebinizden çıkan koruyucu harcamalar bir seçenek değildir. Sadece bir tecrübedir. Tecrübeli buluşçular da keşfettikleri şeyleri patent başvurusu yapıldıktan sonra kabul edilene kadar geçen süre içinde yada daha öncesinde lisanslarlar.

Ve tecrübeli girişimci şirketler de yeni buluşlarını patent almaya hak kazanmadan çok daha önce pazarlama departmanında değerlendirirler. Bu size de mantıklı gelmiyor mu? Burada anahtar cümle; icat geliştirme ekibinizi

zamanında bir araya getirmektir. Bir buluşçu için yeni bir ürün üzerinde çalışırken geliştirme ve test süresinde, bütün projeyi ilk ortaya çıkan fikrin etrafında dizayn etmek çok yaygındır.

Bununla birlikte eğer üretim ve pazarlama konularında uzman iş ortaklarıyla çalışıyorsanız yeni bakış açıları kazanırsınız. Örneğin, ilk ortaya çıkan orijinal üretim fikri çok maliyetli yada uygulaması zor olabilir. Yada, pazarlama bölümü değişik montaj yada kullanım kolaylığı gibi yeni öneriler sunabilir ve bu öneriler o ürünü daha çok sattırabilir. Bu yüzden, eğer geçici bir başvurudan vazgeçerseniz sadece 100$ kaybedersiniz. Bununla birlikte eğer kalıcı bir patent başvurusunda bulunduysanız 5000$ yada daha fazla parayı çöpe atmış olabilirsiniz. Çalışmalarınıza devam ederken geçici veya şartlı olarak başvuruda bulunmak daha akıllıca bir davranıştır. "İLK ÖNCE PATENT STRATEJİSİ" Patent Stratejisi buluş geliştirme sürecinin tamamlayıcısıdır. Bazıları patent başvurusunda bulunmak için acele etmeniz gerektiğini söyler. Ya da bir avukat bir an önce ürününüzü koruma altına almak için hızlı bir şekilde patent başvurusu yapmanız konusunda sizi korkutur. Fakat şunu hiç düşündünüz mü: Bulunan ürün henüz kalifiye değilse neyi koruma altına alıyorsunuz? Yeni keşifler üretim açısından uygun maliyetli olmalı ve satış rakamları daha önceden doğrulanmalıdır. Aksi takdirde oldukça maliyetli bir hata yapılmış olur.

Patent alma konusunda yapılan yanlışlar:

Patent alma konusunda en çok karşılaşılan yanlış anlamalar şunlardır:

1- Patent başvurunuzu kendiniz yapın ve patent vekilinin yüksek maliyetine katlanmayın.

Bunu tabii ki yapabilirsiniz ama sadece güçsüz, değersiz bir patent istiyorsanız. Gerçekten de kanunlar bunu yapabileceğinizi söylüyor. Buna rağmen kabul edildiğinde genel olarak elinizde değersiz bir kağıt parçasından başka bir şey olmayacak. Kalıcı bir patent başvurusu doldurmak bunu hemen hemen garantiler. Patent Vekili olmadan yapılan başvuruların başarı oranı %1 den çok daha azdır. Sorumluluk sahibi şirketler zayıf ve eksik patent korumasıyla lisanslama, ortak olma yada yenilikleri geliştirme açısından ilgilenmezler. En iyi stratejiniz haklarınızı yazan ve kalıcı başvuruyu dolduran bir patent vekiline sahip olmaktır. Bu ileride karşılaşacağınız birçok maliyetinizi ortadan kaldırır.

2- Varolan bir ürün üzerine yeni özellikler eklediğiniz zaman patent alamazsınız!.

Hayır tabi ki alabilirsiniz. Günümüzde en çok yapılan patent başvurusu budur. Buna ek olarak eğer varolan bir ürüne yapılan geliştirme için patent alıyorsanız bu ürünü pazarlayanın kim olduğuna bakmaksızın sizin izniniz olmadan kimse o yeniliği kullanamaz. Bu durum bir buluşçuya milyon dolarlık bir şirket tarafından lisanslanmış ve başarıya ulaşmış bir düşüncenin bile patentini alma hakkı verir.

Son söz; Buluş yapan her zaman kazanır!

Rekabet Stratejisinde Patentin Yeri

Profesyonelliğe önem veren birçok firma, AR-GE veya stratejik plan- lama departmanlarını bünyesinde barındırmaktadır. Bir şirketin ku- rumsal hedeflerini doğru belirlemesi ve bu yönde geliştirici stratejiler oluşturması, günümüzün rekabet ortamında ayakta durabilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Profesyonelliğe önem veren birçok firma, AR-GE veya stratejik plan- lama departmanlarını bünyesinde barındırmaktadır. Bir şirketin ku- rumsal hedeflerini doğru belirlemesi ve bu yönde geliştirici stratejiler oluşturması, günümüzün rekabet ortamında ayakta durabilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Firmalar için profesyonelliğin bir tanımı da "strateji" geliştirebilme ve uygulama yeteneği. Peki, en önemli strateji nedir? Pazarlamadan tedarik ilişkilerine her işlem ve departman için farklı stratejiler söz konusu. Ancak, hepsinin kesiştiği bir nokta var: ürün geliştirme stratejisi. Firmadaki tüm işlemler, ürün geliştirmeye ya destek sağlar ya da sağlam bir zemin oluşturur.

Günümüz rekabet ortamında, ürünler arasında fark yaratmak gittikçe zorlaşmaya başladı. Artık herkes en iyisini, en kalitelisini diğer rakipleri gibi üretebiliyor. Çünkü, iletişim teknolojisinin hızla gelişmesi, her türlü bilgiye kolayca ulaşma imkanı sağlıyor ve üreticiler, neredeyse aynı bilgi ve teknolojiyi kullanıyor. Durum böyle olunca, aradan sıyrılmak ve tercih edilmek kaygısı büyüyor. Sonuçta firmalar, ürettikleri mal ve hizmet kalitesinin yanı sıra yarattıkları ya da yaratamadıkları marka imajlarının etki gücüne veya güçsüzlüğüne göre tercih ediliyor veya edilmiyorlar. Bu kadar zaman ve emek harcanmış yeni marka ve buluşları büyük bir heyecanla piyasaya sürerken, aslında bir o kadar da dikkatli olmak gerekiyor. Büyük bütçelerle hayata geçirilmiş bu yeni ürün ve isimlerin taklit edilmesini ve kopyalanmasını önlemenin tek

yolu, ürünün patent hakkının alınmasından geçiyor. Bu sayede buluşlar, gururla ve gönül rahatlığıyla piyasaya tanıtılabiliyor ve mucitler, özgün olmanın keyfini çıkarabiliyorlar.

Bir buluşun patent ile korunabilmesi için taşıması gereken nitelikler

1. Yeni Aile
2. Tekniğin bilinen durumunu aşan (Buluş Basamağı)
3. Sanayiye uygulanabilir olması

Yenilik:

1. Tekniğin bilinen durumuna dahil olmayan buluş yenidir
2. Tekniğin bilinen durumu, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce dünyanın herhangi bir yerinde toplumca erişilebilir yazılı veya sözlü tanıtım veya kullanım veya başka yolla açıklanan bilgilerden oluşur
3. Patent başvuru tarihinde veya bu tarihten sonra yayınlanmış olan ve

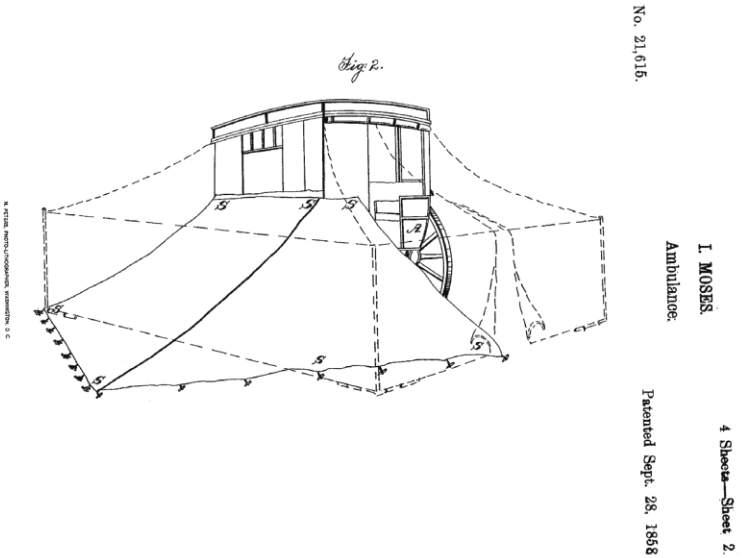

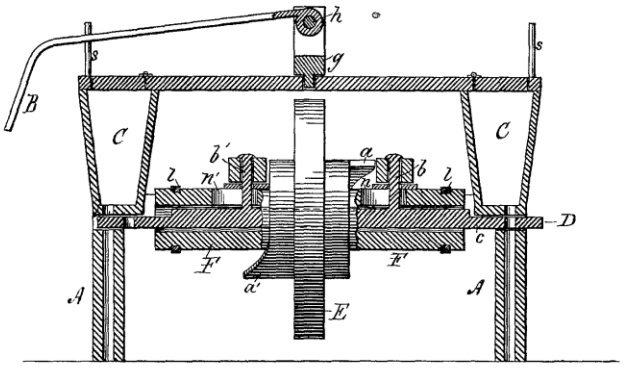

Fig. 2.

Witnesses.
A. Affite
Z. A. Church

Inventor.
Anno Johnson

patent başvurusu tarihinden önceki tarihli Türk patent ve faydalı model başvurularının yayınlanan ilk metinleri tekniğin bilinen durumuna dahildir.

Teknolojik gelişmişliğin göstergesi olan patentlerle ilgili bilgi vermeye devam edeceğiz.

12/08/2005

Av. Ali Çavuşoğlu, bir ülkenin kalkınması, sanayisinin gelişmesi, zenginliğinin artmasının o ülkenin patentinin zenginliğiyle doğru orantılı olduğunu ifade ederek, "Ülke olarak tüm birimlerle birlikte bir patent seferberliği başlatmalıyız" dedi.

Takdim,

Türkiye, patent fakiri bir ülke olarak biliniyor. Tüm istatistikler de bu görüşü doğruluyor. Patent'in azlığı doğal olarak ülkede az sayıda buluş gerçekleştirildiğini gösteriyor. Bugün toplam patent sayımız 3 bini bulmuyor. Buna neden olarak, AR-GE çalışmaları için devletin ayırdığı kaynağın diğer ülkelere göre oldukça az olması gösteriliyor. AB ülkeleri GSYİH göre % 1.9, Japonya % 3.0, ABD % 2.6 pay ayırıyor. Türkiye AR-GE'ye % 0.67'yle araştırma ve geliştirmeye en az pay ayıran ülkeler arasında bulunuyor. Bu durum doğal olarak buluşların ve patentin az olmasına yol açıyor. Sonuç olarak da sanayicimiz taklit ve fason üretim yapan kişiler olmaktan öteye gidemiyor…

Tüm bunlar hiç de iç açıcı bir tablo yansıtmıyor. Ancak, son bir yıldır meydana gelen gelişmeler umut ışığı veriyor. Okullarda, işyerlerinde Ar-Ge'ye verilen değerde büyük artış yaşanıyor. Devlet de AR-GE'ye ayırdığı kaynağı artırdığını açıklayarak bu rakamın 2005 yılı için 446 milyon dolar olduğunu duyurdu. Hedef olarak da 2010 yılında GSYİH'ya göre yüzde 2'ye çıkarmak. Bu arada TPE de araştırma ve inceleme işlemlerini bünyesinde yapmaya başladı. Son adımı ise marka patent konusunda birebir görüşmeler yapan marka vekilleri attı. Türkiye'nin önde gelen marka patent vekil firması olan Adres Patent, "patent seferberliği" başlattıklarını duyurdu. Bu seferberliğe devletin tüm kurumlarıyla özel sektör, sanayici, eğitimci ve öğrencilerin katılması çağrısı yaptı. "Patent Seferberliği"nin sebebi konusunda Adres Patent Genel Müdürü Av. Ali Çavuşoğlu çarpıcı açıklamalarda bulundu.

– Markaturk: Adres Patent olarak patent seferberliği başlattığınızı duyurdunuz. Niçin bu seferberlik?

– Av. Ali Çavuşoğlu: Adres Patent olarak beş yıldır marka patent vekilliği konusunda danışmanlık hizmeti veriyoruz. Bu süreç içinde toplumun marka ve patent konusunda oldukça eğitimsiz olduğunu tespit

ettik. Bugüne kadar ağırlıklı olarak markanın önemli konusunda işletme sahiplerini sanayiciyi aydınlatmaya çalıştık. Bunda büyük mesafeler aldık. Bu bizim kurum içi istatistikî verilerimize de yansıdı. Bu veriler tablosunda dikkatimizi çeken bir şey oldu. O da patent konusunda fazla bir şey yapmadığımız.

– Peki nedir eksiklik? Patent konusunda ne yapılması gerekiyordu?

– Az önce de söyledim. Temel eksiklik toplumda patent konusunda yeterli eğitimin, bilginin olmamasıdır. Bu da toplumun hatta devletin konuya olan duyarlılığının az olmasından kaynaklanıyor. Bu işin uzmanları olarak bizler önce topluma, sanayiciye, eğitimciye, devlet görevlilerine patentin ne olduğunu, önemini anlatmamız gerekiyor. Biz marka tesciline, markaya, hatta ve hatta vergi levhasına patent diyen bir toplumuz. Biz patentin daha ne olduğunu öğrenememişiz ki faydasını bilelim, bu yönde adımlar atalım. Sonuçta yöneticiler de bu toplumun içinden çıkıyor, önemini bilmediği bir konuda adım atmasını beklemeniz hatadır.

Temel Problem Eğitimsizlik

– Yani temel problem bilgi eksikliği, dolayısıyla da patentin öne- mini bilmeme, kavrayamama. Öyle mi?

– Evet. Gerçekten temel nokta eğitimsiz olmamız, bilgi sahibi olmamamız. Bugün patentin ülkeye kazandırabileceği kaynağın ne kadar büyük olabileceğini bizi idare eden yöneticiler kavrasa, toplum bunun bilincinde olsa bu noktada olmazdık. Türkiye korsancılıkta, taklitçilikte, model aşırmada dünya ülkeleri arasında ilk 5 içinde gösteriliyorsa, bunun da temeli aynı noktadır, eğitimsizlik...

– Hep eğitimsizlik üzerinde duruyorsunuz. Patent fakiri olmamızın tek nedeni sizce bu mu?

(No Model.)

A. JOHNSON.

SELF DROPPING AND CHECK ROWING ATTACHMENT TO CORN PLANTERS.

No. 265,964. Patented Oct. 17, 1882.

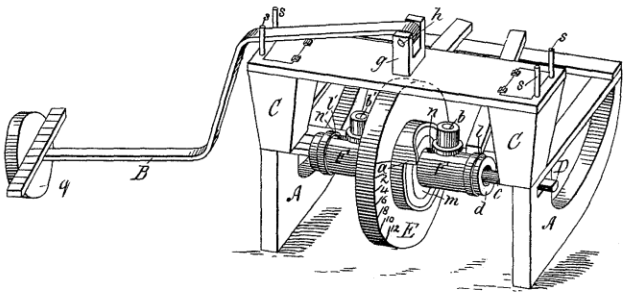

Fig. 1.

– Elbette değil. Ancak temel budur. Türkiye'de okullarda ezbercilik yaptırılıyorsa, öğrenciler araştırma yapmaya, kütüphanelere yönlendirilmiyorsa, sanayici-öğrenci işbirliği sağlanamamışsa, uygulanabilir, ülkeye kaynak sağlayacak araştırmalar, buluşlar üzerinde durmuyorsak, devlet gerekli yatırım desteğini AR-GE kuruluşlarına vermiyorsa, bunlar dahi temelde eğitimsiz toplum olmamıza dayanır. Aksi taktirde binlerce yıllık kültür, medeniyet birikimi üzerinde oturan bu toplum dünyada en önde koşan, şahlanan ülke olurdu.

– Önce eğitim diyorsunuz. Peki patent fakiri ülke konumundan kurtulmak için ne yapmalıyız? İşe nereden başlanmalı?

– İşin başı eğitim. Daha ilkokul çağından itibaren çocukları araştırma yapmaya itmeliyiz. Bir defa eğitim sistemindeki ezbercilik düzenini ortadan kaldırmalıyız. Okullardaki laboratuvarları öğrencilerin daha iyi araştırma yapabilecekleri şekle sokmalıyız. Her okula bilgisayar laboratuarları kurmalıyız. Özellikle yaz tatillerinde öğretmenleri, eğitimcileri ciddi olarak kamplara alıp, ne yapmaları konusunda

eğitim vermeliyiz. Öğretmenler üzerindeki laboratuar malzemelerinin bozulması, kırılması vb. korkuları kaldırmalıyız.

– Öğretmenlere biraz haksızlık etmiyor musunuz?

– Hayır. Bu söylediklerim hepsini kapsamasa da çoğunda var. Bugün bin bir güçlükle okullara kazandırılan bilgisayar laboratuvarları bozulmamaları, müfettişten eksi puan alırım korkusuyla kilitli tutuluyor. Öğrenciler laboratuvarlardan uzak tutuluyor. Basit deneylerle konular geçiştiriliyor. Bunları niye anlatıyorum. Korkuyla ders anlatan eğitimci öğrenciye araştırmayı sevdirmesi mümkün değildir. Araştırmanın olmadığı yerde de patentten söz edemeyiz. Benim amacım; burada öğretmenleri suçlamak değil, sistemdeki yanlışlıkların sonuçlarının bizi nereye götürdüğüne dikkat çekmek.

Devlet Pratik Değil

– Sizce devlet nerede hata ediyor?

– Devletin en büyük hatası ileriyi görememesi, günlük kurtarımlar üzerinde çalışmasıdır. Türkiye'deki temel problem devletin toplu-

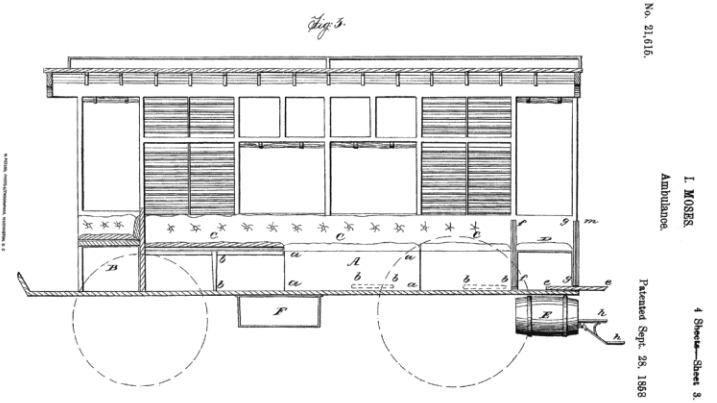

mu üretmeye değil tüketmeye yönlendirmesi. Ülkemize milyonlarca dolar döviz kazandıracak buluşların değerlendirilmesinde, sanayiciye kazandırılmasında esnek olamıyor, pratik hareket edemiyor. Örneğin; bir buluş gerçekleştirdiniz, ülkeye kazandırmak patentini almak istiyorsunuz, sizin yasalar çerçevesinde, hareket etmenizi, yardım, destek sağlama noktasında yığınla prosedürle uğraşmanızı bekliyor. Aslında yapacağı tek şey pratik düşünceyle harekete geçip gerekirse projenin buluşun biran evvel uygulamaya geçirilmesi için tüm masrafları karşılayıp gelirine ortak olması lazım. Mevcut durumda ne devletten para çıkıyor, ne de buluş gerçekleşiyor. Bir kere üyesi olmaya çalıştığımız AB ülkeleriyle kıyaslandığında devletin AR-GE desteği çok az.

Güzel Gelişmeler Var

– Ne olmalı sizce?

Rakamlar ortada. AB ülkelerinin AR-GE'ye ayırdığı kaynaki GSYİH oranlarına göre % 1.9'dur. Bu rakam Japonya'da % 3.0'a ka- dar çıkıyor. ABD ise, % 2.6 oranında pay ayırıyor. Bu rakamlar ülke- lerin GSYİH'ına göre ciddi rakamlar. Tüm bunlara karşın Türkiye AR-GE'ye % 0.67 pay ayırabiliyor. Bu rakamlar çok açık gösteriyor or- tadaki tabloyu. Hükümetler milyarlarca dolar halka yardım aktardığıyla öğünürken, işsize iş devlete kaynak getirecek buluşlara yönelik kaynak ayırma noktasında yeterli adımı istenilen oranda atmış değil.

– Hiç mi gelişme yok? Hep patent fakiri ülke olarak mı kalacağız?

– Elbette gelişmeler var, sevindirici girişimler her geçen gün artıyor. Başta hükümet AR-GE çalışmalarına ayrılacak kaynağın 2010 yılı için AB sevilerinde olacağını açıkladı. İlk adımı ise bu yıl atarak 2005 yılı aktarılacak kaynağın 446 milyon dolar olduğunu duyurdu. Buna paralel olarak AR-GE kuruluşlarında, üniversitelerde, büyük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarında ciddi araştırmalar yapılmaya başlandı. Yine çok

sayıda özel okullarda, endüstri meslek liselerinde küçük de olsa AR-GE çalışmaları göze çarpıyor. Birçoğu da fuarlarda özel sergilerde gösterime sunuluyor. Bunlar az da olsa kıpırdanmaların olduğun işaret. 2005 yılı için en güzel haber ise Türk Patent Enstitüsü'nden geldi. TÜRKPATENT kendi bünyesinde otorite olarak araştırma ve inceleme çalışması yapacağını duyurdu. Her ne kadar bugüne kadar ciddi başvuru alamasa da atılan adım tarihi önemdedir.

TÜRKPATENT Özerkliğini Kullanamıyor

– TÜRKPATENT'in yeterli sayıda patent başvurusu alamamasını neye bağlıyorsunuz?

TÜRKPATENT Türkiye'nin en ciddi kurumlarından birisidir. Yarı özerk bir konumu var. Ancak 100 milyonlarca dolara yakın bütçesi, her türlü teknolojik altyapıya rağmen sanayiciye ulaşma becerisini gösteremedi. Tabi buna en büyük etken de ellerini kollarını bağlayan tasarruf yasaları. Bu sebeple, Henüz kendisini anlatabilecek, geldiği noktayı halka duyurabilecek, marka patent firmalarının önünü açabilecek mekanizmayı kuramadı.

– Nedir bu mekanizma?

Tabii ki reklâm ve haberdir. Halka sanayiciye ulaşmanın en kolay ve etkili yolu reklam ve haberdir... TÜRK PATENT gazetelerde dergilerde bol bol reklam ve haber yaptırmak zorundadır. Hatta bunları marka patent vekilleri adına yapmalıdır. Kurumun en büyük müşterileri marka patent vekilleridir. Önümüzdeki günlerde ise çok ciddi tehlike var ki onu kimse görmüyor görmek istemiyor.

– Nedir bu tehlike?

– Marka Patent Vekilleri yasası hazırlandı, yakında çıkacak. Burada

D. W. GARST.

Meat Cutters.

No. 151,378. Patented May 26, 1874.

Fig 1.

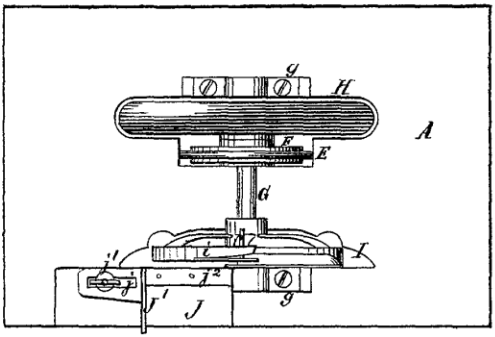

vekillere yönelik reklam yasağı bulunuyor. Kurumun özerk yapısını kullanarak önündeki reklam ve tanıtımla ilgili, tasarruf tedbirlerine dayanan yasağı kaldırmazsa ülkede ciddi bir boşluk olacaktır. Bu boşluk TPMK tarafından doldurulmazsa marka patent sayısında ciddi düşmeler yaşanacaktır. Bu konuda acil tedbir alınması gerekiyor.

Patent Seferberliği Başlattık

– Konumuza dönecek olursak Adres Patent patent seferberliği başlattığını duyurdu. Nedir bu patent seferberliği, ne yapacaksınız?

– Evet, Adres Patent olarak 2005 yılı ikinci yarısında patent seferberliği başlattık. Amacımız, toplumu eğitmek, bilinçlendirmek. Bunun için 150 bin adet broşür hazırladık. Başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin her tarafına dağıtacağız. Biz danışmanlık hizmeti veriyoruz. Kuruluş gayemizden hiç şaşmadan, öncelik toplumu bilgilendirmek, eğitmek düsturumuzu bozmadan hareket edeceğiz. Bu seferberlikten

sadece biz değil, diğer danışmanlık firmaları, kurum da kazanç sağlayacak. Bizim gayemiz ülkeye, topluma bu alanda faydalı olmak. Bunun için de sanayiciye, işletmeciye ulaşmamızda en etkili yol olan basına da önem vereceğiz.

Sanayiciye tavsiyeleriniz nedir?

Firmalarını üretimlerini geliştirebilmelerinin yolu yeni ürünler geliştirmekle oluyor. Bunun yolu da AR-GE'den geçiyor. Sanayicimiz AR-GE çalışmalarına büyük önem vermeli. Bu noktada AR-GE çalışanlarını işçilerini teşvik etmesi gerekiyor. Üniversitelerle işbirliğine gitmesi gerekir. Ve patent incelemesini öğrenmeleri gerekiyor. Bunun için de bir mali müşavir ile nasıl çalışıyorlarsa kendilerini bu noktada mecbur hissediyorlarsa bir marka patent vekiliyle de çalışması gerekiyor. Her

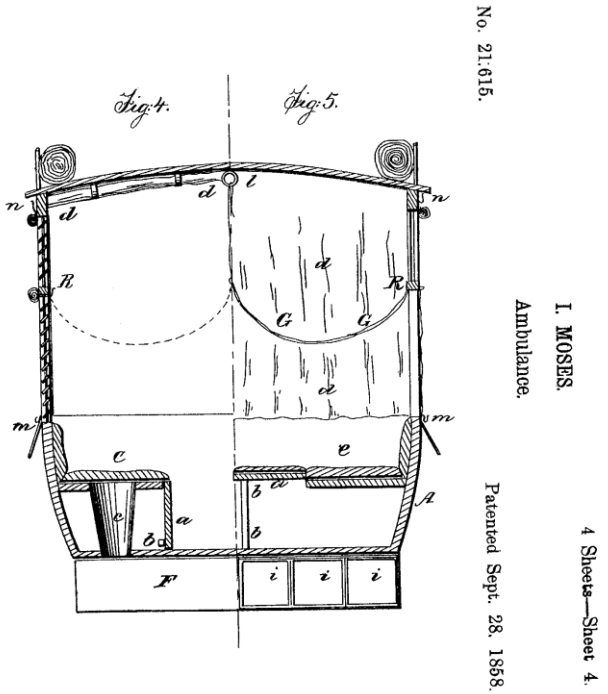

sanayicinin mutlaksa bir patent danışmanı olması gerekiyor. Patent danışmanlarından patent dokümanların nasıl incelenmesi gerektiğini öğrenmesi gerekiyor.

Devletten beklentileriniz nedir?

Türkiye'de son zamanlarda marka ve patentin tescili korunması noktasında çok güzel adımlar atıldı. Bir marka tescil belgesini 6 ayda alabiliyoruz. Türkiye'de patent araştırma ve incelemesi yaptırabiliyoruz. Bu alanda yetişmiş insan sayısı her geçen gün artıyor. Ancak eksik kalan nokta marka patent davalarına bakan hakim savcı sayısının yetersiz olması. Mevcutlarının da bilgi ve deneyim güçlerinin az olması sıkıntı meydana getiriyor. Bugün nasıl hakemler yaz kamplarına alınıyor değişen kurallar öğretiliyorsa aynı sistem içinde hakimler de adli tatil döneminde eğitime alınmalı. Tüm fikri ve sınai mahkemelerinde kararların aynı çıkması sağlanmalıdır. Bunun yanında da, marka patent vekillerinin kalitesinin artması için yasal boşluk giderilerek marka patent vekilleri yasasının biran evvel çıkması sağlanmalıdır.

Öğrencilere, eğitmenlere tavsiyeleriniz nedir?

Öğrenciler her zaman buluş yapmaya özendirilmelidir. Genç nesil sürekli yeni şeyler üretmeye teşvik edilmeli. Buluşlar yapmaya açık ve istekli olmalılar. Bu konuda araştırma yapmaları gerekiyor. Patent konusunda açılan sitelere girip patentlerin nasıl yapıldığını araştırmaları gerekiyor. Kendilerini geliştirmeleri gerekiyor.

Patentler Ekonominin Sigortasıdır"

Av. Ali Çavuşoğlu, ülke ekonomisinin güçlü kalabilmesinin patent sayılarının arttırılmasıyla mümkün olabileceğini söyledi. Türkiye'nin lider marka patent firmalarından Adres Patent Yönetim Kurulu Üyesi Ali Çavuşoğlu, ülke ekonomisinin güçlü kalabilmesinin patent sayılarının arttırılmasıyla mümkün olabileceğini belirterek, "Türkiye ekonomisi bugün

sağlam zemine oturtulamamışsa, bunu en büyük nedeni, AR-GE çalışmalarına yeterli devlet desteğinin sağlanamaması sonucu patentte fakir ülkelerden biri olmamızda yatmaktadır" dedi.

Türkiye ekonomisi henüz güçlü bir yapıya ulaşmış değil. En ufak sebeplerden dolayı dalgalanmalara gidebiliyor. Ekonominin sağlam temellere sahip olması için güçlü markaların ortaya konulması, sanayide kullanılabilir patent sayılarının ileri ülkeler düzeyine erişmesi, royality toplar hale gelmesi, kayıt dışının minimize edilmesi gerektiği belirtiliyor. Ülkelerin en büyük sermayesi olarak anılan paten- tin artırılması gerektiği ise son yıllarda gerek politikacılar, gerek iş dünyasının ileri gelenleri, gerekse ekonomi uzmanlarınca sık sık dile getiriliyor. Biz de Türkiye'nin marka, patent ve faydalı modelde ne durumda olduğu, sanayimizin diğer ülkelerle rekabet edebilir düzeye erişmesi için nelerin yapılması gerektiği konularını Türkiye'nin lider marka patent firması olan Adres Patent'in Yönetim Kur. Üyesi Av. Ali Çavuşoğlu ile konuştuk. Türkiye'nin marka patent ve faydalı modelde dünya ülkeleri nezdinde genel durumunu sayısal verilerle ortaya koyan Çavuşoğlu çarpıcı açıklamalarda bulundu.

Ülkemizdeki Patent, Marka ve Faydalı Model Tasarım sayıları nereden nereye geldi?

Türkiye TÜRKPATENT'deki son yıllarda ortaya konulan performans, altyapının güçlendirilmesi, uzman personel açıklarının giderilmesi, tescil işlemlerinin kolaylaştırılması gibi nedenler sonucu marka sayılarında büyük bir artış gösterdi. AB ülkeleri arasında birincidir. (2017) Ancak marka tescil sayılarında Bu durumu kurumun verilerine baktığımızda çok rahat bir şekilde görebiliyoruz. 1995 yılında 170 adet yerli, 1520 yabancı patent başvurusu yapılırken, 2017 yılın da 8625 yerli, 10658 adet de yabancı patent müracaatı oldu.

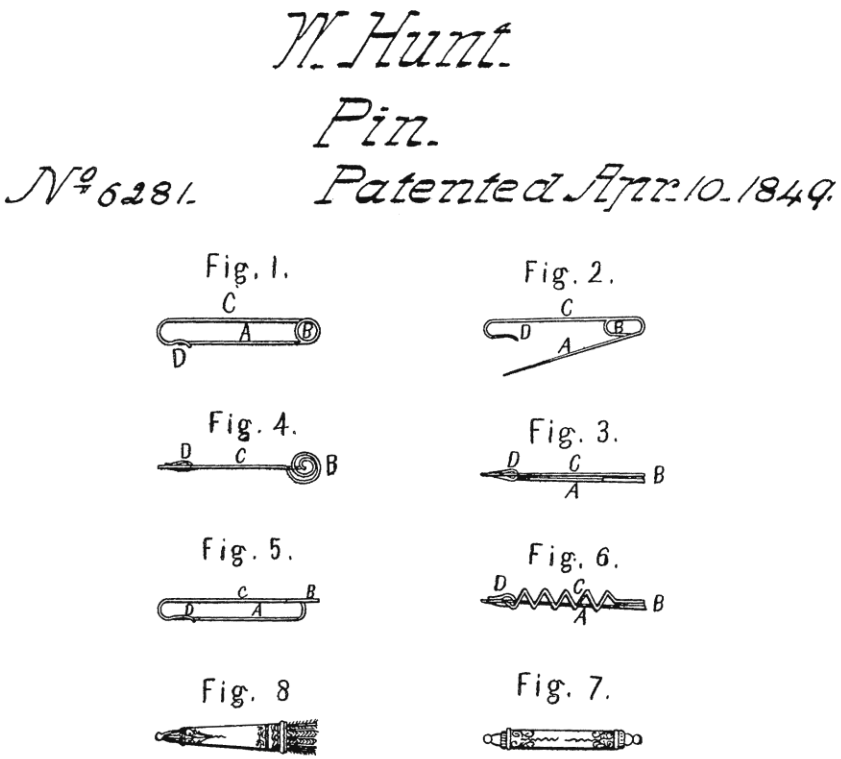

Ancak 23 yıllık toplam tablo göz önüne alındığında ise alındığında 53818 adet yerli, 101568 adet de yabancı patent başvurusunun yapıldığını görüyoruz. Buna karşın, faydalı model başvurularında büyük bir artış olduğunu söylemek mümkün. Faydalı model müracaatlarına 1995 yılında 38 adet yerli, 3 adet yabancı başvuruyla başlanırken 2017 yılında bu rakam yerlide 3256 yerli, 64 adet de yabancı başvuruya ulaştı. Toplamda ise, 45822 adet yerli, 934 adet de yabancı faydalı model başvurusu yapıldı.

Türkiye'nin marka başvuru rakamlarına baktığımızda umut verici bir tablo göze çarpıyor. 1995 yılında 12815 adet yerli, 3379 adet de yabancı marka başvurusu yapılmış. 2017 yılına geldiğimizde ise marka başvuru sayımızda büyük bir artışla 106099 adet yerli, 15.009 adet de yabancı marka başvurusunun gerçekleştirildiğini görüyoruz.

Gelişmiş ülkeleri baz alırsak söz konusu alanlardaki tescil sayımız yeterli mi, bu konuda dünyadaki yerimiz nedir?

(No Model.)

E. I. MILLER.

BRUSH MAKING.

No. 391,378. Patented Oct. 16, 1888.

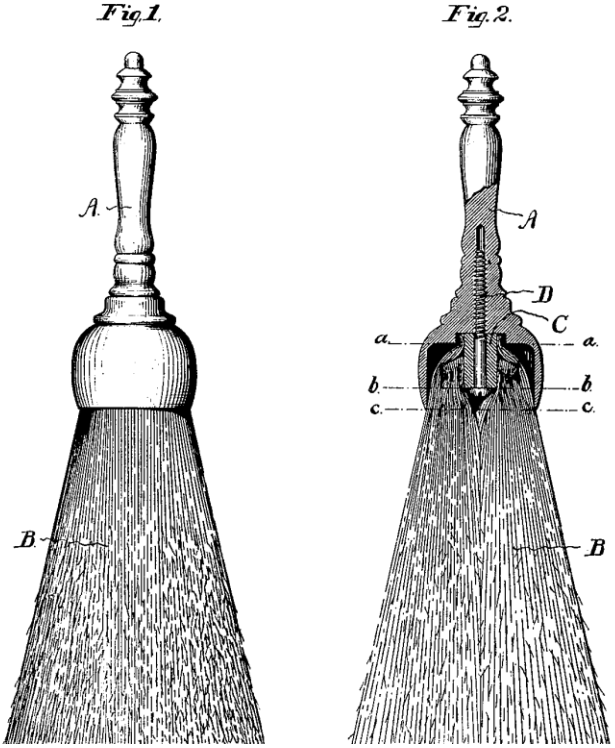

Marka başvuru sayılarımızı dikkate alırsak iyi konumda olduğumuzu söyleyebiliriz. Ancak, asıl ülkeye katma değer taşıyacak, büyük royality elde etmesini sağlayacak, ülkenin gelişmişliğini yükseltecek, sektörlere dinamizm katacak konu patent sayımızın yeterli olup olmadığına bakmamız gerekiyor. Bunu anlamak için WIPO'nun PCT rakamlarına bakmak yeterlidir. WIPO kaynaklarından en sağlıklı bilgi alabildiğimiz 2016 yılında Japonya 260.244, ABD 295.327, G. Kore 163424, Almanya 48.480,Rusya 26.795, İngiltere 13.876, Çin 1.204.981, Fransa 14.206, Meksika 1.310, Polonya 4.261, Bulgaristan 1.230, Türkiye 6.230, Yunanistan 606 adet patent başvurusu yapmış. Bu tablo çok açık olarak gösteriyor ki Türkiye patent sayısında oldukça gerilerde yer alıyor.

Yine WIPO'nun 2016 yılı istatistik bilgilerine göz attığımızda en fazla faydalı model başvurusunu Çinlilerin yaptığını görürüz. Buna göre Çin, 2016 yılında 1.463.295 adet faydalı model başvurusu yaptı. Buna karşın da aynı yıl 897.032 adet de faydalı model tescil belgesi aldı. Diğer ülkelere göz attığımızda ise, Güney Kore 7.395, Almanya 10.099, Japonya 4.928, Rusya 10.643, İspanya 2.299 başvuru yaparken Türkiye'nin ancak 3457 adet başvuru yaptığını görebiliyoruz. Tüm bunlara karşın aynı yıl Güney Kore 2.694, Almanya 8.777, Japonya 4.773, Rusya 4.457, İspanya 2.159 adet faydalı model tescili belgesini eline alırken Türkiye 2346 adet belge alabildi.

Az önce ortaya koymuş olduğum sayısal tabloyu göz önünde bulundurarak sorunuzun cevabına gelince; Türkiye'nin patent ve faydalı model başvurularında oldukça gerilerde seyrettiğini söyleyebiliriz. Her ne kadar son yıllarda sayısal rakamlarda kıpırdanmalar olsa da bu oldukça yetersizdir. Bu tabloyu istenilen seviyelere çıkarmak için devletimizin AR-

GE çalışmalarına desteğin en azından AB ülkeleri standartlarına çıkartılması gerekiyor. Eğer, rekabet üstünlüğü yakalamak istiyorsak, marka, patent ve faydalı model ortaya koyma gücümüzün yükseltilmesi ve kaynak desteğinin artırılması oldukça önemlidir.

Sanayide rekabet üstünlüğünde Patent, Marka ve Faydalı Model Tasarımının rol nedir?

Gerek patent, gerek marka ve faydalı model sanayide özgün üretimin, farklılığın ortaya koyduğu rekabet üstünlüğünü yakalamanızı sağlar. Bugün Türk sanayicisi, başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkeleri tarafından ciddi olarak tehdit edilmektedir. Özellikle ABD ve AB ülkelerine yakın olması ve kaliteli fason üretimi, lojistik desteği gibi nedenlerle bu ülkelerde büyük pazarlar yakalayan Türk sanayicisi, Uzakdoğu ülkelerinin daha uygun koşulları sunmaları nedeniyle ciddi yaralar aldı. Halen de bu ülkelerde pazar kaybetmeye devam ediyorlar. Bu tehdidin avantaja dönüştürmenin yolu markalaşmaktan, faydalı modellerle, yeni buluşlarla özgün üretimler ortaya koymaktan geçmektedir. Bugün özgün üretimi gerçekleştirebilen firmalar ayakta kalabilir, yeni pazarlar elde edebilir, ortaya koydukları alternatif üretimlerle tehdit unsuru olan ülkelere karşı rekabet üstünlüğü elde edip büyümenin önündeki engelleri kaldırabilirler. Son yıllarda bunu sağlayamayan firmaların bir bir faaliyetlerine son verip farklı sahalarda şanslarını deneme yolunu seçtiklerine şahit oluyoruz. Yani rekabet sağlayamadıkları sektörlerden hızla kaçıyorlar. Bu üzüntü verici bir durumdur. Zamanında AR-GE yatırımlarına yer vermemelerinin bir sonucudur. Bu konuda son olarak şunu söyleyebilirim ki: markalaşmaya, AR-GE çalışmalarına, faydalı model ve patente önem vermek sektörde var olmakla eşdeğer bir durumdur.

Ülkemizdeki Patent, Marka ve Faydalı Model Tasarım sayılarından hareketle Türk sanayisinin rekabet durumunu nasıl yorumluyorsunuz?

Bu soruya cevap vermeden önce bazı sayısal rakamlar vermek is-

No. 612,584. Patented Oct. 18, 1898.

F. C. FERRIS.

MIXING MACHINE.

(Application filed Oct. 13, 1897.

(No Model.)

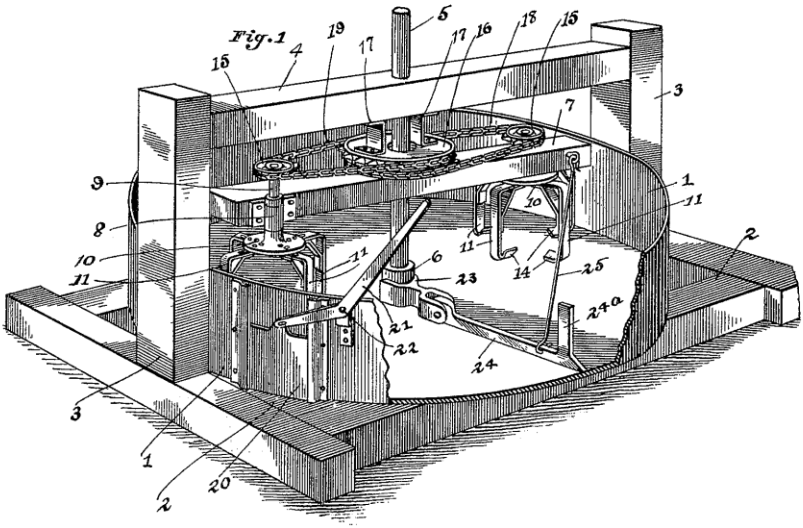

tiyorum. Çünkü bir firmanın veya ülkenin neden büyük olduğunu, rekabet üstünlüğü elde ettiğini en iyi sayısal verilerin anlatacağına inanıyorum. Bugün patent sayılarına baktığımızda, (2017 yılına ilk altı ayında yerli patent başvuruları içinde en çok başvuru yapan ilk 9) Vestel 270, Arçelik 218, Anadolu Isuzu 35, BSH Ev Aletleri 22, Aselsan 20, İstanbul Teknik Üniversitesi 16, Ford Otosan San. 15, Panosonic 15, Doğuş Bilgi İşlem 13 adet patent almışlardır. Ülke olarak patent sayılarını başta ortaya koymuştuk.

Dünya devleri firmalara karşı rekabet üstünlüğü elde edemeyişimizin nedenleri de bu tabloda açıkça ortaya çıkmaktadır. Ülke ekonomisinin güçlü kalabilmesi patent sayılarının arttırılmasıyla mümkün ola-

bilir. Türkiye ekonomisi bugün sağlam zemine oturtulamamışsa, bunu en büyük nedeni, AR-GE çalışmalarına yeterli devlet desteğinin sağlanamaması sonucu patentte fakir ülkelerden biri olmamızda yatmaktadır. Her ne zaman ileri ülkelerdeki patent sayılarına yaklaştığımız zaman tüm ülkelerle rekabet edebilir seviyeye, ülke ekonomisini sağlam zeminlere ulaştıracağız. Aksi durumda en ufak krizlerde etkilenen ekonomiye, şirketlere sahip olmaktan kurtulamayacağız.

Bu konudaki bilinci geliştirmek için neler yapılmalı, Adres Patent olarak siz ne yapıyorsunuz?

Türkiye'de en büyük eksiklik patentin, markanın öneminin henüz anlaşılamamış olmasıdır. Maalesef bu konuda ciddi bir eğitim

P. LALLEMENT.

Assignor, by mesne assignments, to H. M. RICHARDSON & G. McKEE.

Velocipede.

No. 7,972. Reissued Nov. 27, 1877.

Fig. 1.

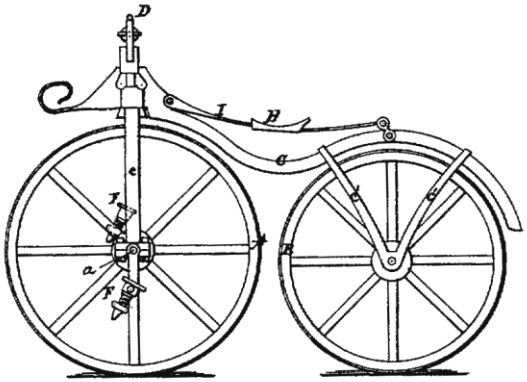

boşluğu vardır. Bu boşluğun giderilebilmesi için kurumun girişimleri sonucu okullarda eğitim müfredatına konulmaya başlanmıştır. Ancak bu bilgiyi, eğitimi verebilecek eğitim kadroları maalesef yetersizdir. Bunun yanında ezberci eğitim modelinin ortadan kaldırılıp araştırmaya dayalı bir eğitim modelinin geliştirilmesi, okullardaki laboratuvar çalışmalarının etkinliğinin artırılması gerekmektedir. Bunların yanında da devlet olarak AR-GE çalışmalarına desteğin daha da artırılması en azından AB ülkeleri seviyesine çıkarılması gerekmektedir.

Adres Patent olarak biz eğitimin önemine inanmaktayız. Biz daha kurulduğumuz ilk günden beri yoğun bir şekilde sanayicilerimiz aydınlatmak için çalışmalara başladık. Yaptığımız araştırmada toplumun aydınlatılması noktasında basının yeterli derecede kullanılmadığını fark ettik. Ve bu mecraya ağırlık vererek gerek makale gerek haber, gerekse araştırma yazılarıyla marka patentin rekabet üstünlüğü sağlamadaki önemini anlatmaya çalıştık. Bu çabamız sanayiciler tarafından büyük bir taktirle karşılandı ve Adres Patent'in büyümesinde etkili oldu. Müşterilerimizin teveccühleri sonucu Adres Patent bu alanda faaliyet gösteren firmalar arasında lider kuruluşlardan birisi oldu. Şu anda 60'den fazla uzman personelimizle İstanbul merkez olmak üzere İzmir, Ankara ve Denizli şubelerimizle en doğru ve sağlıklı hizmeti verebilme mutluluğunu yaşıyoruz. Son olarak da eğitimin önemine inanan firma olarak hem personelimizin bilgi düzeyini artırmak hem de sanayicimize daha sağlıklı bilgiyi yüz yüze verebilmek adına Patent Akademisi'ni kurduk.

Patent Akademisi hakkında daha fazla bilgi verebilir misiniz? Hedefiniz nedir?

Patent Akademisi, bugüne kadar verdiğimiz eğitime daha bir ciddiyet vermek, bu alana ilgi duyan uzmanlaşmak isteyenlere akademik seviyede bilgi aktarımı yapmak amacıyla kuruldu. Aynı anda 25-30 kişilik topluluğa bilişim teknolojilerini de kullanarak eğitim verebiliyoruz. Önceliği kendi personelimiz olarak belirledik. Ancak ileriki günlerde diğer patent

firmalarının personeline, sanayicimize de eğitim verebilen düzeye getireceğiz. İnanıyoruz ki patent üret- mek kadar o patentin korunma yollarını gözeten uzmanların da yetiştirilmesi ve sayılarının artırılmasında büyük fayda var.

Son aylarda marka patent firmalarının rekabet nedeniyle olmayacak rakamlara hizmet vermeye başladıklarını görüyoruz. Bu sizin için bir tehdit değil mi?

Bu durum sadece bizim için değil, sektörler için de büyük tehdittir. Türkiye'nin markalaşmasına, patent üretmesine engel teşkil eden, AR-GE'lerin temellerine konan bir dinamittir. Bu durumu ben böyle yorumluyorum. Marka patent tescil işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini ve takibini yapan firmalarda hizmet kalitesini düşürmek, bu kişilere prim vermek büyük bir yanlıştır. Adres Patent olarak, bunun sebebi olarak Marka Patent Vekiller Birliği ile ilgili yasanın çıkmamasını görüyoruz. Sektörümüzde hizmet kalitesini her geçen gün düştüğünü görmek bizi fevkalade üzmektedir. Sanayicilerimiz bu konuda ciddi derecede aldatıldığını görüyoruz. Marka patent danışmanlık hizmeti sadece TPMK'ye marka müracaatı yapmak değil 10 yıl boyunca bu konuda firmaya danışmanlık hizmeti verebilmektir. Bu konuda Adres Patent olarak yapabileceğimiz tek şey sanayicilerimizi uyanık olmaya, TPMK ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkililerini yasanın biran evvel çıkarılması için çalışmaya davet etmektir.

PATENT TEŞVİK SİSTEMİ

Program kodu: 1008

İlgili TÜBİTAK Birimi: Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB), Fikri Haklar Ofisi

Programın Amacı:

Patent Teşvik Sisteminin amacı, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası patent başvurularının sayısının arttırılması, kişilerin patent başvurusu yapmaya teşvik edilmesi ve ülkemizde fikri ve sınaî hakların tescili yönünde bilinçlenmeye katkıda bulunulmasıdır.

Kim başvurabilir:

İlgili patent ofislerinin herhangi birisine başvuru yaparak, başvuru numarası alan T. C. vatandaşları veya Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren, Türk hukukuna göre kurulmuş ve Türk tabiiyetinde olan şirketler Patent Teşvik Sistemi kapsamında öngörülen desteklerden yararlanabilirler.

Ne zaman başvurulabilir:

23.08.2006 tarihinden sonra yapılan patent başvuruları Patent Teşvik Sistemi kapsamında sağlanan desteklerden yaralanabilir. Başvuru için belli bir dönem kısıtlaması yoktur.

Nereye başvurulabilir:

Başvurular ARDEB'e yapılacaktır.

Nasıl Başvurulabilir:

Teşvik Başvuru formları ve bu formların ekinde yer alan belgelerin tamamlanarak formun başvuru sahibi tarafından imzalanmasını takiben TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı'na kargo veya posta yolu ile gönderilebilir veya TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı'na verilmek üzere elden teslim edilebilir.

Teşvik Başvuru Formlarına ve Patent Teşvik Sistemi ile ilgili tüm ayrıntılı bilgilere http://www.tubitak.gov.tr/ardeb adresinden; ulaşılması mümkündür. (Sol Menüden Programları seçiniz... http://www.tubitak.gov.tr/gruplar/ardeb/patent/index.htm

Başvurunun incelenme süreci:

Başvurulara ilişkin değerlendirme sonuçları yaklaşık 2 aylık bir süreç sonunda açıklanır.

Destek Türü	Başvuru Yapılan Kurum	Destek Başvuru Şekli	Destek Şekli	Destek Tutarı
Ulusal Patent Başvurusu Araştırma Raporu Desteği	TÜRKPATENT	Türk Patent ve Marka Kurumu internet adresinden (www.turkpatent.gov.tr) araştırma raporu talep edilirken 1602 Patent Destek Programı'na başvurulabilir.	Patent başvuruları İçin TÜRKPATENT bünyesinde araştırma raporu düzenlenmesi ücreti başvuru sahibi adına TÜBİTAK tarafından TÜRKPATENT'e ödenir.	TÜRKPATENT Patent İşlem Ücretleri tablosunda belirtilen tutar
Ulusal Patent Başvurusu İnceleme Raporu Desteği	TÜRKPATENT	Türk Patent ve Marka Kurumu internet adresinden (www.turkpatent.gov.tr) inceleme raporu talep edilirken 1602 Patent Destek Programı'na başvurulabilir.	Patent başvuruları İçin TÜRKPATENT bünyesinde inceleme raporu düzenlenmesi ücreti başvuru sahibi adına TÜBİTAK tarafından TÜRKPATENT'e ödenir.	TÜRKPATENT Patent İşlem Ücretleri tablosunda belirtilen tutar
Ulusal Patent Tescil Ödülü	TÜBİTAK	TÜBİTAK Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi (PRODİS) internet adresinden (https//eteydeb.tubitak.gov.tr) başvuru yapılır.	Kabul edilen başvurular için ödül tutarı, başvuru sahibinin banka hesabına ödenir.	3.000 TL
Patent Başvurusu Vekil Desteği	TÜBİTAK	Patent vekili, her takvim yılının Ocak ve Temmuz aylarında önceki altı ay içinde TÜRKPATENT tarafından Resmi Patent Bülteninde yayınlanan ve 1602 Programı kapsamında desteklenen ve vekili bulunduğu tüm patent başvuruları için toplu halde bir başvuru yapar. Başvurularda PD-101 formu kullanılır.	Destek tutarı, patent vekilinin banka hesabına ödenir.	Belirtilen şartları taşıyan her bir patent başvurusu için 1.000 TL.
Patent Tescil Vekil Ödülü	TÜBİTAK	Patent vekili, her takvim yılının Ocak ve Temmuz aylarında önceki altı ay içinde tescil edilmiş olan, başvuru ve tescil aşamalarının tamamında çalışmış olduğu patent başvuru sahibinin vekilin ödül alması yönünde yazılı onayı bulunan patentler için toplu bir başvuru yapar.	Destek tutarı, patent vekilinin banka hesabına ödenir	Belirtilen şartları taşıyan her bir patent başvurusu için 2.000 TL.

Destek Türü	Başvuru Yapılan Kurum	Destek Başvuru Şekli	Destek Şekli	Destek Tutarı
Uluslararası Patent Başvuru Desteği	TÜBİTAK	07/10/2017 tarihinden önce EPO, JPO veya USPTO'ya yapılan patent başvurularında ilgili ofisten araştırma raporu düzenlemesi istendikten sonra, TÜBİTAK Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi (PRODİS) internet adresinden (https//eteydeb.tubitak.gov.tr) Uluslararası Patent Başvuru Desteği talep edilir.	Kabul edilen başvurular için destek tutarı, başvuru sahibinin banka hesabına ödenir.	4.000 TL (EPO, JPO, USPTO'dan talep edilen her bir araştırma için)
Uluslararası Patent Başvuru Desteği	TÜRKPATENT	Gerçek ve tüzel kişiler tarafından PCT kapsamında WIPO'ya yapılan uluslararası patent başvuruları için PD-200 formu ile beraber TÜRKPATENT'e başvuru yapılır.	Hesaplanan destek tutarı başvuru sahibi adına TÜBİTAK tarafından TÜRKPATENT'e ödenir.	En fazla 3.376 CHF Uluslararası Patent Başvuru Desteğinde, Uluslararası Araştırma ve İnceleme Otoritesi olarak TÜRKPATENT'in seçilmesi durumunda yukarıda belirtilen tutarı aşmamak kaydıyla araştırma ücretinin tamamı, aksi durumda %50'si karşılanır.
Uluslararası İnceleme Raporu Desteği	TÜBİTAK	07/10/2017 tarihinden önce EPO, JPO veya USPTO'ya yapılan patent başvurularına Uluslararası Patent Başvuru Desteği sağlanmış patent başvuruları için ya da PCT kapsamında WIPO'ya yapılan uluslararası patent başvurularına Uluslararası Patent Başvuru Desteği sağlanmış patent başvuruları için; TÜRKPATENT, EPO, JPO, SIPO, KIPO, USPTO tarafından düzenlenecek inceleme raporu ücretlerine istinaden destek verilir.	Kabul edilen başvurular için destek tutarı, başvuru sahibinin banka hesabına ödenir.	USPTO: 5.000 TL EPO: 5.000 TL JPO: 5.000 TL KIPO: 5.000 TL SIPO: 5.000 TL TÜRKPATENT Ön İnceleme Raporu: 1.000 TL+200 CHF
Uluslararası Patent Tescil Ödülü	TÜBİTAK	Uluslararası İnceleme Raporu Desteği almış patent başvurularının tescil edilmesinden sonra PD202 formu ile beraber TÜBİTAK'a başvuru yapılır.	Kabul edilen başvurular için ödül tutarı, başvuru sahibinin banka hesabına ödenir.	10.000 TL (EPO, JPO, USPTO, KIPO, SIPO tarafından tescil edilen her bir patent için)

ARAŞTIRMA GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN

30 Eylül 2016 CUMA **Resmî Gazete** Sayı : 29843

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan:

5746 SAYILI ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE TASARIM FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO: 6)

BİRİNCİ BÖLÜM
Giriş

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümleri ile 10/8/2016 tarihli ve 29797 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve söz konusu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine yönelik Ar-Ge ve tasarım indirimi ile teknogirişim sermaye desteğine ilişkin vergisel teşviklerin uygulamasına ilişkin hususların açıklanmasıdır.

Yasal düzenleme

MADDE 2 – (1) 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 16/2/2016 tarihli ve 6676 sayılı Kanunla değişik 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü maddelerinde aşağıdaki hükümler yer almaktadır:

"MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulamasında;

a) Araştırma ve geliştirme faaliyeti (Ar-Ge): Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,

b) Yenilik: Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen, mevcut pazarlara başarıyla sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçleri ve süreçlerin neticelerini,

c) Ar-Ge merkezi: Ar-Ge ve yenilik projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki işyerleri dahil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan ve en az elli tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden, yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimleri,

ç) Ar-Ge projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde gerçekleştirilen ve araştırmacı tarafından yürütülen projeyi,

d) Rekabet öncesi işbirliği projeleri: Birden fazla kuruluşun; ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine yönelik olarak yapılan işbirliği anlaşması kapsamındaki bilimsel ve teknolojik niteliği olan projeleri,

...

f) Ar-Ge personeli: Ar-Ge faaliyetlerinde doğrudan görevli araştırmacı ve teknisyenleri,

g) Araştırmacı: Ar-Ge faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarım veya oluşturulması ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan en az lisans mezunu uzmanları,

h) Destek personeli: Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personeli,

...

j) Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü,

k) Tasarım merkezi: Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimleri,

...

n) Tasarım projesi: Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve tasarım faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde tasarımcı tarafından yürütülen projeyi,

...

ifade eder.

MADDE 3 – (1) Ar-Ge ve tasarım indirimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile bu Kanun kapsamında yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen münhasıran tasarım harcamalarının tamamı, 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterleri haiz Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamalarının bir önceki yıla göre artışının yüzde ellisine kadarı; Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterleri haiz tasarım merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artışının yüzde ellisine kadarı yukarıdaki esaslar dâhilinde indirim konusu yapılabilir. Belirlenen kriterlere göre kanuni hadler içerisinde oranları ayrı ayrı veya birlikte farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ayrıca bu harcamalar, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılarak dikkate alınır.

...

(5) Teknogirişim sermayesi desteği: Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki koşulları taşıyanlara bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın 100.000 Türk Lirasına kadar teknogirişim sermayesi desteği hibe olarak verilir. Bu tutarı; sektörler, iş kolları, Bölgeler veya teknoloji alanları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte beş katına kadar artırmaya veya kanuni tutarına kadar indirmeye Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yetkilidir. Bu fıkra uyarınca yılı bütçesinde Ar-Ge projelerinin desteklenmesi amacıyla ödeneği bulunan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin tümü tarafından yapılan ödemelerin toplamı, her takvim yılı için 50.000.000 Türk Lirasını geçemez. Bu tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Teknogirişim sermayesi desteğinden faydalananlara, bu desteğe konu projelerinin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmayan kısmı 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi uyarınca beyan edilen gelirin ve 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılır. İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 500.000 Türk lirasını aşamaz. Bu oranları ve parasal sınırı yarısına kadar indirmeye veya dört katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teknogirişim sermayesi desteğine konu projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin iki yıl içerisinde ilgili projenin finansmanında kullanılmayan kısmı için indirim dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

(6) Rekabet öncesi işbirliği projelerinde işbirliğini oluşturan kuruluşların bu işbirliğine yaptıkları katkılar, işbirliği anlaşmasında belirtilen ortak özel bir hesapta izlenir. Özel hesaba aktarılan bu tutarlar, harcamanın yapıldığı dönemde katkı sağlayan kuruluşların Ar-Ge ve tasarım harcaması olarak kabul edilir ve proje dışında başka bir amaç için kullanılamaz. Proje hesabında toplanan tutarlar, proje özel hesabı açan kuruluşun kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz. Rekabet öncesi işbirliği proje bütçesinin en fazla yüzde ellisine kadarlık kısmı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere geri ödemesiz olarak desteklenebilir.

(7) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerinde bulunanların; kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge ve yenilik projeleri ile tasarım projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler özel bir fon hesabında tutulur. Bu fon, 193 sayılı Kanun ve 5520 sayılı Kanuna göre vergiye tabi kazancın ve ilgili yılda yapılan Ar-Ge veya tasarım harcaması tutarının tespitinde dikkate alınmaz. Bu fonun, elde edildiği hesap dönemini izleyen beş yıl içinde sermayeye ilâve dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi halinde, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğratılmış sayılır.

...

(9) Bu Kanun kapsamında Ar-Ge merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri bu maddede belirtilen indirim, istisna, destek ve teşvik unsurlarından yararlanabilir. Ancak Ar-Ge veya

tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan harcamaların sadece yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından indirim olarak dikkate alınabilir. Bu oranları ayrı ayrı veya birlikte iki katına kadar artırmaya veya kamuni oranlarına kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Sipariş verenin gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetinin olmaması halinde Ar-Ge veya tasarım harcamasının tamamı Ar-Ge veya tasarım merkezi tarafından indirilebilir. Sipariş verenler, Ar-Ge veya tasarım indirimi ile sipariş verilmesine ilişkin kâğıtlara ait damga vergisi istisnası dışındaki teşvik ve destek unsurlarından yararlanamaz.

...

MADDE 4 – ...

(4) Bu Kanunda öngörülen şartların ihlali veya teşvik ve destek unsurlarının amacı dışında kullanılması halinde, zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler yönünden vergi ziyaı doğmuş sayılır. Sağlanan vergi dışı destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilir.

(5) Bu Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlananlar; 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi hükümleri ile 4691 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi hükümlerinden ayrıca yararlanamazlar.

... "

(2) 6676 sayılı Kanunla 5746 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler 1/3/2016 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Ar-Ge indirimi uygulamasının yanı sıra, bu tarihten sonra gerçekleştirilecek tasarım projeleri çerçevesinde hesaplanacak tasarım indirimi de gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri üzerinde dikkate alınabilir hale gelmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM
Ar-Ge ve Tasarım İndirimi

Ar-Ge ve tasarım faaliyetlerinin kapsamı

MADDE 3 – (1) 5746 sayılı Kanun ile Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin tanımlarına yer verilmiş ve bu kapsamdaki projelere ilişkin olarak yapılan ve belli özellikleri taşıyan harcamaların Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebileceği düzenlenmiştir.

(2) Bu Tebliğ uygulamasında;

a) Araştırma ve geliştirme faaliyeti (Ar-Ge): Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,

b) Yenilik: Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen, mevcut pazarlara başarıyla sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçleri ve süreçlerin neticelerini,

c) Tasarım faaliyeti: Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü

ifade eder.

(3) Söz konusu Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 5 inci maddesine göre, aşağıda sayılan faaliyetler Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez:

a) Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,

b) Kalite kontrol,

c) Sosyal bilimlerdeki araştırmalar,

ç) Petrol, doğalgaz, maden rezervleri arama ve sondaj faaliyetleri,

d) İlaç üretim izni öncesinde en az iki aşaması yurt içinde gerçekleştirilmeyen klinik çalışmalar ile üretim izni sonrasında gerçekleştirilen klinik çalışmalar,

e) Bir Ar-Ge projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,

f) Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine yönelik olmayan şekil, renk, dekorasyon ve benzeri estetik ve görsel değişiklikleri içeren biçimsel değişiklikler,

g) Programlama dilleri ile işletim sistemleri hariç olmak üzere, internet sitelerinin ve benzerlerinin hazırlanmasına yardımcı mevcut yazılımların kullanılması suretiyle yapılan yazılım geliştirme faaliyetleri,

ğ) Yazılımlara ilişkin, bilimsel veya teknolojik ilerlemeler veya teknolojik belirsizliklerin çözülmesini içermeyen olağan ve tekrarlanan faaliyetler,

h) Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,

ı) Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,

i) Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,

j) Bir Ar-Ge projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,

k) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikrî mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler.

(4) Ayrıca, Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 6 ncı maddesine göre de, aşağıda sayılan faaliyetler tasarım faaliyeti kapsamında değerlendirilmez:

a) Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu,

b) Kalite kontrol,

c) Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın icat edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı,

ç) Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri,

d) Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar,

e) Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri,

f) Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi,

g) Tasarım faaliyetleriyle geliştirilen ürüne veya sürece ilişkin fikrî mülkiyet haklarının edinimi dışında bu hakların korunmasına yönelik faaliyetler,

ğ) Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamında yer alan hükümranlık alametleri ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dini, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, amblemlerin, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarım faaliyetleri,

h) Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı tasarım faaliyetleri.

(5) Dolayısıyla, üçüncü ve dördüncü fıkralarda sayılan faaliyetlerle ilgili harcamaların Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilmesi mümkün değildir.

(6) 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge faaliyeti, esas itibarıyla denemelerin son bulduğu, ilk üretimin yapıldığı aşamada sona erer. Ar-Ge projesi neticesinde elde edilen ürünün pazarlanabilir aşamaya geldiği andan itibaren Ar-Ge projesi bitmiş sayılır. Bu tarihten sonra yapılan harcamalar Ar-Ge harcaması kapsamında değerlendirilmez. Ancak, tamamlanan bir proje sonucunda elde edilen ürünün geliştirilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar, yeni Ar-Ge projesi olarak değerlendirilir.

(7) Nihai ürünün oluşturulması aşamasında elde edilen ürünlerin kullanılabilirliğini ölçmek ve gerektiğinde değişiklik yapılmak üzere işletme içinde veya dışında test edilmesi amacıyla yapılan harcamalar Ar-Ge faaliyeti kapsamındadır. Ancak, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalarla, ürünün tanıtılması amacıyla üretilip dağıtılan numuneler için yapılan harcamalar da Ar-Ge faaliyeti kapsamı dışındadır.

Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecek harcamalar

MADDE 4 – (1) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetleri kapsamında yapılan ve Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecek harcamalar aşağıda yer almaktadır.

a) İlk madde ve malzeme giderleri: Her türlü doğrudan ilk madde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ara mamul, yedek parça, prototip ve benzeri giderler ile 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre amortismana tabi tutulması mümkün olmayan maddi kıymetlerin iktisabına ilişkin giderler bu kapsamdadır. Hammadde ve diğer malzeme stoklarından Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde fiilen kullanılan kısma ilişkin maliyetler Ar-Ge ve tasarım indirimine konu tutarın tespitinde dikkate alınacaktır. Bu nedenle, henüz Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kullanılmamış olan hammadde ve diğer malzemelere ilişkin maliyet tutarlarının stok hesaplarında; kullanılan, satılan ya da elden çıkarılanların da stok hesaplarından mahsup edilmek suretiyle izlenmesi gerekir. Buna göre, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde fiilen sarf edilmeyen ilk madde ve malzemelere ilişkin giderlerin Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilmesi mümkün değildir.

b) Amortismanlar: Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla iktisap edilen amortismana tabi iktisadi kıymetler için ayrılan amortismanlar bu kapsamdadır. Bu çerçevede, sadece Ar-Ge ve tasarım projesine tahsis edilen veya münhasıran Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan taşınmazlara ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre hesaplanan amortismanların tamamı, bu kapsamda indirim tutarının tespitinde dikkate alınabilecektir. Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti dışında başka faaliyetlerde de kullanılan makine ve teçhizata ilişkin amortismanlar, bunların Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde kullanıldığı gün sayısına göre hesaplanır.

Örnek 1: Kimya sektöründe faaliyette bulunan (A) Ltd. Şti.'nin aktifinde 120.000 TL bedelle kayıtlı makine, 2016 hesap döneminde 60 gün süre ile şirketin gerçekleştirdiği Ar-Ge projesinde kullanılmıştır. Söz konusu makinenin faydalı ömrü beş yıl olup (A) Ltd. Şti. normal usulde amortisman hesaplamaktadır.

Buna göre, (A) Ltd. Şti. bu makine için yıllık olarak hesaplamış olduğu (120.000 x %20=) 24.000 TL tutarındaki amortismanın [24.000 x (60/360)=] 4.000 TL'lik kısmını, Ar-Ge indirimine konu tutarın tespitinde dikkate alabilecektir.

c) Personel giderleri: Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla çalıştırılan Ar-Ge veya tasarım personeliyle ilgili olarak tahakkuk ettirilen ve 5746 sayılı Kanun kapsamında gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasına konu edilen ücretler ile bu mahiyetteki giderler, Ar-Ge ve tasarım indirimine konu tutarın tespitinde

dikkate alınabilecektir. Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye isabet eden ve Bakanlar Kurulunca belirlenen sınırlar dâhilinde gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilen ücretler de Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilir. Ancak, Ar-Ge veya tasarım merkezleri alanı dışında geçirilen süreye ilişkin olarak; gerçek yol giderleri dâhil olmak üzere yol, konaklama, gündelik gibi adlar altında gider karşılığı olarak yapılan ödemeler ile sağlanan menfaatler Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilemez.

1) Tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşmamak üzere, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine katılan ve bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili destek personelinin 5746 sayılı Kanun çerçevesinde gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretleri ile bu mahiyetteki giderler de personel gideri kapsamındadır.

2) Kısmi çalışma hâlinde, personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdığı zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınmak suretiyle bulunan ücret tutarları, Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak dikkate alınır.

ç) Genel giderler: Ar-Ge veya tasarım merkezlerinin kira, su, enerji, bakım-onarım, haberleşme, nakliye giderleri ile bu merkezlerde kullanılan makine ve teçhizata ilişkin bakım ve onarım giderleri gibi bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderleri kapsar. Bu kapsamda dikkate alınabilecek giderler, münhasıran Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan yerlere ilişkin katlanılan giderler ile bu faaliyetlerle doğrudan ilgili diğer giderlerdir. Dolayısıyla, kiralanmak suretiyle edinilen ve münhasıran Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan taşınmazlara ilişkin kira giderleri de bu kapsamdadır.

1) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin sigorta giderleri, kitap, dergi ve benzeri bilimsel yayınlara ait giderler de bu kapsamdadır. Ancak, büro ve kırtasiye gibi sarf malzemelerine ilişkin giderler Ar-Ge veya tasarım indirimi kapsamında değerlendirilmez.

2) Ar-Ge veya tasarım merkezlerine ilişkin olarak hesaplanan kira veya amortisman, su ve enerji giderleri hariç olmak üzere çeşitli kıstaslara göre ortak genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmez.

3) Mükelleflerin başkaca faaliyetlerinin yürütülmesinde de kullanılan taşınmazların bir bölümünün Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılması halinde, bu taşınmazlara ilişkin kira giderinin veya hesaplanan amortismanların, su ve enerji giderlerinin Ar-Ge veya tasarım merkezine isabet eden kısımları indirim uygulamasında dikkate alınabilecektir. Ar-Ge veya tasarım merkezlerine ilişkin kira veya amortisman, su ve enerji giderlerinin doğrudan hesaplanarak Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilmesi esastır. Bu giderlerin doğrudan hesaplanmasının mümkün olmaması halinde, Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği 1/3/2016 tarihinden itibaren, Ar-Ge ve tasarım merkezleri ile ilgili ortak genel gider niteliğindeki kira veya amortisman, su ve enerji giderlerinden çeşitli kıstaslara göre hesaplanacak tutarlar, mükelleflerce Ar-Ge ve tasarım indirimine konu tutarın tespitinde dikkate alınabilecektir.

i) Ar-Ge ve tasarım merkezinin, mükellefin başkaca faaliyetlerinin yürütülmesinde de kullanılan taşınmazların bir bölümünde yer alması halinde Ar-Ge veya tasarım indirimine konu edilecek kira veya amortismanların, Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan alanın yüzölçümünün (metrekare cinsinden), bu merkezlerin bulunduğu binanın toplam yüzölçümüne (metrekare cinsinden) oranına göre belirlenmesi gerekmektedir.

ii) Enerji ve su giderlerinin, işletme içerisinde Ar-Ge ve tasarım merkezlerine ilişkin giderleri ölçebilen sayaç veya benzeri cihazlarla ayrıştırılabilmesi durumunda da bu suretle tespit edilen tutarlar Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecektir. Bu suretle söz konusu ayrıştırma işleminin yapılamaması halinde ise, bu mahiyetteki giderlerden;

- Enerji giderleri, Ar-Ge veya tasarım merkezi olarak kullanılan alanın yüzölçümünün bu merkezlerin bulunduğu binanın toplam kapalı alanının yüzölçümüne olan oranına göre,
- Su giderleri, Ar-Ge ve tasarım merkezinde çalışan personel sayısının bu merkezlerin bulunduğu binada çalışan toplam personel sayısına olan oranına göre

dağıtıma tabi tutulacaktır.

iii) Ar-Ge veya tasarım merkezlerinin bulunduğu binaların toplam yüzölçümünün tespitinde, faaliyetlerde kullanılmaya mahsus kapalı alanlar dikkate alınacak olup, otoparklar (kapalı olanlar dahil) ve sosyal tesisler gibi fiilen faaliyetlerde kullanılmaya mahsus olmayan alanlar dikkate alınmayacaktır.

Örnek 2: Güneş enerjisi panelleri üretimi yapan (A) A.Ş.'nin, fabrika binası içinde Ar-Ge merkezi de bulunmaktadır. Ar-Ge merkezinin yüzölçümünün fabrika binasının toplam yüzölçümüne oranı %30; Ar-Ge merkezinde çalışan personel sayısının fabrikada çalışan toplam personel sayısına oranı ise %25'tir.

Fabrika binasının mülkiyetine sahip olan (A) A.Ş., bu fabrika binasına ilişkin olarak 2016 yılı için 100.000 TL amortisman hesaplamıştır. Ayrıca şirketin, bu fabrika binasına ait ortak genel gider niteliğinde 20.000 TL su; 50.000 TL'de elektrik harcaması bulunmaktadır.

Ar-Ge merkezi ayrı bir binada bulunmayan ve bu nedenle Ar-Ge merkezinin amortisman, su ve elektrik giderlerini doğrudan belirleyemeyen (A) A.Ş., yukarıda belirtilen kıstaslar çerçevesinde, amortisman, su ve elektrik giderlerini aşağıdaki hesaplamaya göre Ar-Ge indirimine konu edebilecektir.

Amortisman	=	Toplam amortisman x Ar-Ge merkezinin fabrikadaki m^2 bazındaki payı
	=	100.000 x %30
	=	30.000 TL
Elektrik	=	Toplam elektrik gideri x Ar-Ge merkezinin fabrikadaki m^2 bazındaki payı

= 50.000 x %30
= 15.000 TL
Su = Toplam su gideri x Ar-Ge merkezi çalışanlarının toplam çalışan sayısına oranı
= 20.000 x %25
= 5.000 TL

Buna göre (A) A.Ş., ortak genel giderlerle ilgili hesapladığı (30.000 + 15.000 + 5.000=) 50.000 TL'yi Ar-Ge indirimine konu edebilecektir.

d) Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler: Normal bakım ve onarım giderleri hariç olmak üzere, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleriyle ilgili olarak işletme dışında yerli veya yabancı diğer kurum ve kuruluşlardan alınan; mesleki veya teknik destek, test, laboratuvar ve analiz hizmetleri ile bu mahiyetteki diğer hizmet alımları kapsamında yapılan ödemeleri kapsar. Bu şekilde alınan hizmetlere ilişkin harcamalar, proje kapsamında gerçekleştirilen toplam harcama tutarının yüzde ellisini geçemez.

e) Vergi, resim ve harçlar: Doğrudan Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olan ve gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilen vergi, resim ve harçları kapsar. Doğrudan Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinin yürütüldüğü taşınmazlar için ödenen vergiler ile benzeri vergi, resim ve harçlar bu kapsamdadır.

Ar-Ge ve tasarım indirimi uygulama esasları

MADDE 5 – (1) Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 5746 sayılı Kanun kapsamında yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen münhasıran tasarım harcamalarının tamamı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır.

(2) Ar-Ge merkezlerinde yapılan bir harcamanın Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilmesi için bu harcamanın Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında; tasarım merkezlerinde yapılan bir harcamanın indirime konu edilebilmesi için bu harcamanın münhasıran tasarım faaliyeti kapsamında yapılmış olması esastır.

(3) Bakanlar Kurulunca belirlenen kriterleri haiz Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde o yıl yapılan Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artışının yüzde ellisine kadarı yukarıdaki esaslar dâhilinde ayrıca indirim konusu yapılabilir.

(4) 10/8/2016 tarihinde yürürlüğe giren 1/8/2016 tarihli ve 2016/9092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre, 5746 sayılı Kanun kapsamında kurulan ve aşağıda belirtilen göstergelerden herhangi birinde bir önceki yıla göre en az yüzde yirmi artış sağlayan Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, o yıl yapılan Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artış tutarının yüzde ellisi, Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilir:

a) Ar-Ge veya tasarım harcamasının toplam ciro içindeki payı
b) Tescil edilen ulusal veya uluslararası patent sayısı
c) Uluslararası destekli proje sayısı
ç) Lisansüstü dereceli araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı
d) Toplam araştırmacı sayısının toplam Ar-Ge personeli sayısına oranı
e) Ar-Ge sonucu ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen cironun toplam ciroya oranı.

(5) Bu göstergelerdeki:

a) Ar-Ge veya tasarım harcamasının toplam ciro içindeki payı; ilgili yılda yapılan Ar-Ge veya tasarım harcamasının, şirketlerin gelir tablosundaki "net satışlarına" oranını,

b) Ar-Ge sonucu ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen cironun toplam ciroya oranı; Ar-Ge faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan yeni ürünlerden elde edilen hasılat tutarının, şirketlerin tüm faaliyetlerinden elde ettikleri hasılata oranını

ifade eder.

(6) Bu kapsamda, yukarıda belirtilen göstergelerden herhangi birinde, bir önceki yıla göre en az yüzde yirmi oranında artış sağlayan Ar-Ge ve tasarım merkezleri, o yıl yapılan Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artış tutarının yüzde ellisini, ilave olarak Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edebileceklerdir. 2016/9092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulamasında, 2016 yılında yapılan Ar-Ge ve tasarım harcamalarının tamamı dikkate alınacaktır.

(7) Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda Vergi Usul Kanununa göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılarak dikkate alınır.

(8) Hesaplanan Ar-Ge ve tasarım indirimi, yıllık gelir ya da kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinin ilgili satırına yazılır.

(9) 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge ve tasarım indiriminden yararlananlar, Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi ve Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci

fıkrasının (ğ) bendi hükümleri ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi hükümlerinden ayrıca yararlanamazlar.

(10) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamındaki harcamalar ayrıca, Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir.

(11) Projelerin tamamlanmasına zorunlu nedenlerle imkân kalmaması veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle iktisadi kıymet oluşmaması hâllerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar doğrudan gider yazılır.

(12) Tamamlanmamış Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesinin devredilmesi hâlinde, devri gerçekleştiren işletmelerce aktifleştirilen tutarlar kazanç tutarının tespitinde maliyet unsuru olarak dikkate alınır. Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesini devralan işletmelerce devir tarihinden sonra proje kapsamında yapılan harcamalar Ar-Ge ve tasarım indirimine konu olur. Projenin devri için ayrıca bir bedel ödenmişse, bu bedel Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilemez.

(13) Tamamlanmış bir Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesinin devredilmesi durumunda, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesini devralan işletme Ar-Ge ve tasarım indiriminden yararlanamaz.

(14) Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcamalarının, işletmelerin diğer faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, Ar-Ge ve tasarım indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur.

(15) Rekabet öncesi işbirliği projelerinde, işbirliğini oluşturan kuruluşlarca işbirliği anlaşmasında belirtilen ortak özel hesaba aktarılan tutarlar, Ar-Ge ve tasarım indirimine tabi harcamalar kapsamında olması şartıyla, harcamanın yapıldığı dönemde, katkı sağlayan kuruluşların her biri için katkıları oranında, Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak kabul edilir.

Ar-Ge ve tasarım indiriminin uygulamasında izlenecek yöntem

MADDE 6 – (1) Ar-Ge ve tasarım indiriminden yararlanacak işletmeler, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi ekinde aşağıda belirtilen belgeleri bağlı bulunulan vergi dairesine verirler.

a) Kanun kapsamında ilk defa Ar-Ge ve tasarım indiriminden yararlanacak olan Ar-Ge merkezlerinden "Ar-Ge Merkezi Belgesi", tasarım merkezlerinden "Tasarım Merkezi Belgesi", proje esaslı Ar-Ge ve tasarım indiriminden yararlanacak olanlardan ise teknik kuruluşlarca düzenlenmiş olan "Ar-Ge ve Yenilik Projesi Değerlendirme Raporu", "Tasarım Projesi Değerlendirme Raporu" veya "Rekabet Öncesi İşbirliği Projesi Değerlendirme ve Denetim Komisyonu Kararı" veyahut proje sözleşmesi, (Ancak, bu belgeleri daha önce vergi dairesine vermiş olup aynı kapsamda Ar-Ge ve tasarım indirimine devam eden işletmelerden, izleyen vergilendirme dönemlerinde bu belgelerin yeniden ibrazı istenmez.)

b) Ar-Ge ve yenilik projeleri, tasarım projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projelerinin, teknogirişim sermayesinden yararlanan işletmeler için desteği veren merkezî yönetim kapsamındaki kamu idaresince imzalanmış proje sözleşmesi ve eki iş planının, Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri ile teknoloji merkezi işletmelerinde yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinin hangi aşamada bulunduğu, bu projelerin veya iş planının uygulama durumuna ilişkin belgeler,

c) Ar-Ge ve tasarım indirimine konu olan harcamaların ana gruplar itibarıyla yıllık tutarları ve ayrıntılı dökümünü gösteren liste,

ç) Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri, teknoloji merkezi işletmeleri, Ar-Ge ve yenilik projeleri, tasarım projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projeleri ve teknogirişim sermaye desteğinden yararlanan işletmelerde çalışanların projeler itibarıyla sayıları ve nitelikleri, bu personelin projelerde görev aldığı süreler, ücretleri, gelir vergisi stopaj teşvikine konu edilen vergi tutarlarını gösteren liste ile temel bilimler mezunlarının sayıları ve nitelikleri ile bu personele sağlanan desteğe ilişkin bilgi ve belgeler,

d) Dışarıdan alınan test, laboratuvar, analiz, danışmanlık, ekspertiz ve benzeri hizmetlere ilişkin olarak, hizmet sağlayan kişi/kurum adı, T.C. kimlik no/vergi kimlik numarası, alınan hizmetin mahiyeti, fatura tarihi ve numarası, tutarı, stopaj ve KDV tutarına ilişkin liste,

e) Sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ilişkin Ar-Ge ve tasarım merkezlerince verilecek Ar-Ge ve tasarım indirimi tutarlarını gösteren liste.

(2) Türkiye'nin antlaşmalarla taraf olduğu ikili ya da çok taraflı uluslararası Ar-Ge veya tasarım işbirliği programları fonlarından malî olarak desteklenen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinin TÜBİTAK tarafından onaylanmış olması gerekir.

(3) Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde Ar-Ge ve tasarım indiriminin uygulanabilmesi için yukarıda belirtilen belgeleri de içeren yeminli malî müşavir tasdik raporunun ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde bağlı bulunulan vergi dairesine verilmesi zorunlu olup, Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri ve rekabet öncesi işbirliği projeleri için yukarıda sayılan belgelerin beyannameyle birlikte ayrıca verilmesi istenilmez. Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri ve rekabet öncesi işbirliği projeleri haricinde kalan projeler ve 5746 sayılı Kanun kapsamında destek ve teşviklerden yararlananlar için ayrıca yeminli malî müşavir tasdik raporu aranmaz.

(4) Ar-Ge ve tasarım indirimine ilişkin yukarıda belirtilen belgelere tam tasdik raporu ekinde yer verilmiş olması durumunda, Ar-Ge ve tasarım indirimine ilişkin olarak ayrıca tasdik raporu düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

5746 sayılı kanun kapsamında alınan hibe desteklerin durumu

MADDE 7 – (1) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde bulunanların, kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları hibe destekler, desteğin tabi olduğu mevzuat hükümlerine uygun olarak özel bir fonda izlenir.

(2) Bu fonda yer alan tutarlar, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, Ar-Ge ve tasarım indirimi tutarının tespitinde Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak dikkate alınmaz.

(3) Bu fonun elde edildiği hesap dönemini izleyen beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi hâlinde, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi ziyaı cezası ve gecikme faiziyle birlikte işletmeden tahsil edilir.

(4) Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde bulunanların, kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları geri dönüşlü destekler bu kapsamda değerlendirilmez.

Siparişe dayalı Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerinde indirim

MADDE 8 – (1) 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri de aşağıda yer verilen esaslar çerçevesinde Ar-Ge ve tasarım indirimi kapsamındadır.

(2) Ar-Ge veya tasarım merkezleri tarafından siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak ilgili vergilendirme döneminde yapılan harcamaların sadece yüzde ellisi bu merkezler tarafından, bu harcamaların kalan yüzde ellisi ise siparişi veren gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, Ar-Ge ve tasarım indirimi olarak dikkate alınabilir.

(3) Bu uygulama, 1/3/2016 tarihinden sonra verilen siparişler kapsamında yapılacak harcamalar dolayısıyla ortaya çıkacak Ar-Ge ve tasarım indirimleri için geçerlidir.

(4) Siparişi verenin gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyetinin bulunmaması halinde, Ar-Ge veya tasarım harcamasının tamamı Ar-Ge veya tasarım merkezi tarafından indirilebilir. Bu kapsamda, Türkiye'de verilen gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde Ar-Ge ve tasarım indirim hakkına sahip olmayan kişilerce verilen sipariş üzerine yapılan projelerde, bu kapsamda yapılan harcamalar dolayısıyla ortaya çıkan indirim hakkının tamamı Ar-Ge veya tasarım merkezi tarafından kullanılabilir.

(5) Her bir geçici vergilendirme ve hesap dönemi itibarıyla yararlanılabilecek toplam Ar-Ge ve tasarım indirimi tutarının yarısı, Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezi tarafından beyanname verme sürelerinin başlangıcından önce siparişi verene yazılı olarak bildirilir.

Örnek 3: Tasarım merkezi bulunan (B) A.Ş., (C) Limited Şirketinden 2/4/2016 tarihinde sipariş usulüyle tasarım projesi gerçekleştirilmesine yönelik bir sipariş almış ve hazırladığı tasarım projesi 5746 sayılı Kanun çerçevesinde uygun bulunmuştur. (B) A.Ş. 2016 yılında tasarım indirimine konu 1.000.000 TL tutarında harcama yapmıştır.

Bu durumda (B) A.Ş., tasarım indirimine konu harcamalarının yarısı olan (1.000.000 x %50=) 500.000 TL'yi kurumlar vergisi beyannamesinde indirim olarak dikkate alabilecektir. Tasarım indirimine konu harcamaların geri kalan 500.000 TL'si ise 2016 yılına ilişkin beyanname verme döneminden önce (C) Limited Şirketine yazıyla bildirilecek ve (C) Limited Şirketi tarafından bu tutar kendi kurumlar vergisi beyannamesinde dikkate alınacaktır.

(B) A.Ş.'nin siparişi, gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan kişilerden alması halinde, tasarım indirimine konu harcamaların tamamı (B) A.Ş. tarafından dikkate alınacaktır.

(6) Bu uygulama, geçici vergi dönemleri itibarıyla da geçerli olacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Teknogirişim Sermaye Desteğinden Faydalananlara Sağlanan Sermaye Desteklerinde İndirim

İndirim uygulaması

MADDE 9 – (1) 5746 sayılı Kanun kapsamında teknogirişim sermayesi desteğinden faydalananlara, bu desteğe konu projelerinin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmayan kısmı, Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca beyan edilen gelirin ve Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılacaktır. İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 500.000 Türk Lirasını aşamaz. İndirim uygulamasından geçici vergi dönemleri itibarıyla da yararlanılabilir.

(2) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteğinin, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idaresi tarafından kabul edilmiş iş planına uygun biçimde ve destek başvurusundan sonra ihdas edilmiş ve girişimcinin münferiden veya müştereken temsil ve ilzama yetkili olduğu işletmeye sermaye desteğini sağlayan mükelleflerce kuruluşunda veya sonrasında ortak olmak ve sermaye koymak suretiyle sağlanması zorunludur.

(3) İndirim olarak dikkate alınabilecek tutar, gerçek kişiler açısından sermaye desteğinin sağlandığı takvim yılında elde edilen beyana tabi kazanç ve iratların toplam tutarından geçmiş yıl zararları ve tüm indirim ve istisnalar

düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde onu ile sınırlıdır. Kurumlar vergisi mükellefleri açısından ise sermaye desteğinin sağlandığı hesap dönemi başındaki öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak koşuluyla kurum kazancının en fazla yüzde onu ile sınırlı olup indirim tutarının tespitinde kurum kazancı olarak ticari bilanço kârı veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler - geçmiş yıl zararları - tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınacaktır.

(4) Teknogirişim sermayesi desteğine konu projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin iki yıl içerisinde ilgili projenin finansmanında kullanılmayan kısmı için, indirim dolayısıyla sermaye desteğini sağlayan söz konusu mükellefler adına zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

Örnek 4: Bayan (B), teknogirişim sermayesi desteğinden faydalanmak için onay almış ve sermaye şirketi kurmak amacıyla işlemlere başlamıştır. Bayan (B)'nin teknogirişim sermaye desteğine konu projesine destek olmak isteyen (D) A.Ş. ise, yeni kurulacak şirkete ortak olmak için girişimde bulunmuş ve kurulan yeni şirkete 2016 yılında 100.000 TL sermaye koyarak %50 oranında ortak olmuştur.

(D) A.Ş.'nin 2016 yılı beyanname bilgileri aşağıdaki gibidir:

- 2016 yılı dönem başı öz sermayesi ..... : 1.000.000 TL
- 2016 yılı ticari bilanço karı ..... : 700.000 TL
- Kanunen kabul edilmeyen giderler ..... : 150.000 TL
- İştirak kazancı istisnası ..... : 170.000 TL
- Kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınacak bağış ..... : 180.000 TL

(D) A.Ş.'nin sağladığı sermaye desteği, [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler - geçmiş yıl zararları - tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınmak suretiyle hesaplanan kurum kazancının yüzde onunu geçemeyecektir.

- Ticari bilanço karı..... : 700.000 TL
- KKEG (+) ..... : 150.000 TL
- İştirak kazancı istisnası (-) ..... : 170.000 TL
- Kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınacak bağış (-)..... : 180.000 TL
- Kurum kazancı [(700.000 + 150.000) – (170.000 + 180.000)]..... : 500.000 TL
- Kurum kazancının %10'u (500.000 x %10)..... : 50.000 TL

Bu durumda, sermaye desteği olarak sağlanan 100.000 TL, özsermayenin %20'sini aşmamaktadır. Ancak, (D) A.Ş.'nin indirim tutarının tespitinde dikkate alınacak kazancının %10'u 50.000 TL olduğundan, sağlanan sermaye desteğinin sadece 50.000 TL'lik kısmı beyanname üzerinden indirim konusu yapılabilecek, kalan 50.000 TL ise indirim olarak dikkate alınamayacaktır.

(5) Sermaye desteğinin sağlandığı dönemde herhangi bir suretle indirime konu edilemeyen tutarın izleyen hesap dönemlerine devretmesi mümkün bulunmamaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ 1/3/2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

PATENTLE İLGİLİ WEB ADRESLERİ:

www.turkpatent.gov.tr: TÜRKPATENT'in resmi web sitesidir. Bu sitede Türkiye'de tescil edilmiş yerli ve yabancı bütün; patent ve faydalı modelleri inceleyebilirsiniz.

www.adrespatent.com.tr: Türkiye'nin önde gelen patent vekili firmalarından Adres Patent'in web sitesi.

www.patentakademisi.com: Patentlerle ilgili haberler, ilginç buluşlar; eğitici bilgiler ve makalelere bu siteden ulaşabilirsiniz.

www.uspto.gov: Amerika Birleşik Devletleri patent ofisinin resmi web sitesidir. Bu sitede ABD'de tescil edilmiş bütün patentleri inceleyebilirsiniz.

http://www.freepatentsonline.com: Patentlerle ilgili üye olup araştırma yapabileceğiniz ücretsiz bir sitedir. Bu sitede Amerikan Ptentleri; PCT sistemine göre tescil edilmiş uluslararası patentler, Avrupa Patentleri ve Japon patentlerini inceleyebilirsiniz. Aynı zamanda çeşitli ana sektörlere göre hızlı araştırma yapabilirsiniz.

http://www.freshpatents.com: Patentlerle ilgili üye olup araştırma yapabileceğiniz; özellikle de yeni patentleri sektörlere göre, buluşçulara göre vs. takip edebileceğiniz ücretsiz bir sitedir.

http://www.dpma.de: Almanya Patent ofisinin resmi web sitesidir. Almanya'da tescilli patent ve faydalı modelleri bu sitede inceleyebilirsiniz.

http://eng.kipris.or.kr/eng/main/main_eng.jsp: (Güney Kore Patent ofisi); Güney Kore Patent ofisinin İngilizce sayfalarında Güney

Kore patentlerini inceleyebilirsiniz.

http://tr.espacenet.com: Bu sitede Bütün Avrupa ülkelerinin patentlerine ve ayrıca PCT sistemine göre tescil edilmiş uluslararası patentleri inceleyebilirsiniz.

www.patenthatti.com: Patentlerle ilgili haberler, ilginç buluşlar, satılık patentler ve makalelere bu siteden ulaşabilirsiniz.

www.patentfabrikasi.com.tr: Patentlerle ilgili haberler, ilginç buluşlar ve makalelere bu siteden ulaşabilirsiniz.

TEKNOLOJİK YENİLİKTE BİR TÜRKİYE RÜYASI: 10 YILDA 1 MİLYON PATENT!

Yıllardan beri firmalara patentin önemini anlatıyorum. Bazen yazılarla, bazen seminerlerle, bazen de firmalara katılarak patentin firmalar için ne kadar önemli bir rekabet unsuru olduğunu çeşitli örneklerle anlatıyoruz. Bu arada ülkemizdeki patent sayısının diğer ülkelere oranla az olduğunu çok geride kaldığımız anlıyorum.

Yine bir gün patentle ilgili yazılan bir yabancı eserde Amerikalıların 1.000.000 uncu patente 1911 yılında ulaştıklarını 2008 yılı itibariyle 8.000.000 adede ulaştıklarını ve 2010 hedeflerini ise 12.000.000 adet olduğunu görünce beynimden vurulmuşa döndüm.

Bu rakamları görünce araştırmaya başladım. Amerika'nın 1 numaralı patentine ulaştım. Sonra 1.000.000 patenti sonra 2.000.000…… 3.000.000 derken 8.000.000 patentinin ne zaman verildiğini tek tek araştırdım ve not ettim. Tabi bu rakamları gördükçe, Amerikalıların 2. Dünya savaşı sürerken bile yüz binlerce patent aldıklarını, patent sayıları arttıkça da zenginleştiklerini ve dünyanın ekonomisini ve dolayısıyla dünyayı yönetir hale geldiğini gördükçe imrendim.

Sonra düşündüm Amerika artık bu kadar zengin bir ülke tabi ki bizden milyonlarca fazla patent alacaklar dedim. Bizde bir zamanlar 50 yıl önce Kuzey Kore işgal edilmiş ve biz Türkler tarafından yardımlarına koşulmuş olan ve son 50 yılda yeniden inşa edilen Güney Kore'nin patent sayıları bizden ne kadar fazla acaba onlarda Amerika gibi 1.000.000 patenti geçen ülkeler arasına girmiş mi deyip araştırmaya başladım. Güney Kore'nin son 70 yıllık patent istatistiklerine ulaştım ve incelemeye başladım. Birde baktım ki Güney Koreliler de 70 sene önce yılda 1000 civarında patent alıyormuş ve 1990' lı yıllara kadar emekliye emekliye gelmişler. 1990 bile 9000 kadarmış. Ancak 1990 dan sonra patent sa-

yıları ilk önce 10.000 adedi geçmiş, sonra 20.000 adedi sonra 50.000 adedi ve birkaç yıl içinde de 100.000 adedi geçmişler. 2009 yılında ise yerli yabancı patent işlemleri 1 yılda 200.000 adedi geçmiş. Yerli patent sayıları ise 150.000 adete yaklaşmış. Sonra bizim patent kanunumuz 1879 yılında çıktıktan sonra 2009 dahil patent sayımızın toplamda (121 yılda) Güney Kore'nin 2009 yılında yaptığından daha a olduğunu görünce göz yaşlarıma hakim olamadım. Biz bunu hak etmiyorduk. Biz ki yıllarca Dünyanın %40'ına hakim bir ülken doğmuş bir ülkeyiz. Biz ki İstanbul'u fethederken o zamana kadar hiç yapılmamış Topları icat eden Fatih'in torunlarıyız.

Yine baktığım istatistiklere göre 2009 yılı itibariyle Amerika'dan 158 yıl, Güney Kore'den 80 yıl geride olduğumuzu gördüm ve bir karar aldım. Biz yıllarca bu şekilde gidemeyiz. Sanayimizin gelişmesi için patent sayısının arttırılması lazım. Patent sayısı ise birkaç firmanın yılda onlarca patent almasıyla değil üretim yapan bütün firmaların mutlaka yeni buluşlar, yeni geliştirmeler yaparak ve yılda en az 5 adet patent alarak patent sayısının bir anda on binleri geçeceğini düşündüm.

Yine yaptığım araştırmada ülkemizde bulunan 140'ı aşkın üniversitenin bulduğu toplam patent sayısının 50 yi geçmediğini üniversite başına düşen patent sayısının 1 adedinin altında olduğunu görünce , ülkemizde bulunan üniversitelerimizin patent ile ilgili bilimsel araştırmalar konusunda ne kadar geri kaldıklarını gördüm ve düşündükçe üzüldüm. Halbuki 150'yi aşan üniversitemizde bulunan 1000'e yakın teknik fakülte, yüksek okul ve bu üniversitelerde görev yapan on binlerce Prof., Doç. Öğretim görevlisi bulunmakta ve yüz binlerce teknik eğitim gören üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Sadece Akademisyenler ömürlerinde 1 patent alsa bile Türkiye'nin patent sayısı ne kadar artmış olacaktı. Üniversitelerimizdeki potansiyeli dikkate aldığımızda sadece üniversitelerimizde öğretim üyelerinin bireysel aldıkları dahil 1 yılda 10.000 patentten fazla patent almak mümkün. Yeter ki bu hedef konulsun ve bu hedef doğrultusunda eğitim yapılsın ve destekler verilsin.

Ayrıca üniversitelerimizde verilen teknik bölümdeki yüksek lisans, doktora, doçent, profesörlük tezlerini eğer layıkı ile veriliyorsa bunların hepsinin aslında birer patent veya faydalı model konusu olduğunu göz ardı etmemek gerektiğini düşündüm ve üniversiteler için düşündüğüm 10.000 patentinin ne kadar az olduğunu görünce de hevesim arttı. Son 15 yıldan beri patent konusunda danışmanlık yapan birisi olarak en çok düşündüğüm konulardan birisi ülkemizdeki buluş sayısını nasıl artırabileceği dolayısıyla patent ve faydalı model sayısının nasıl arttırılacağı konusunda fikirler vermek, makaleler yazmak. 2009 yılı sonlarında yazmaya çalıştığım ve nihayet 2010 yılı nisan ayında yayınladığım "Kar getiren patent sistemleri / Patentle Kazanmak" isimli kitabımı da ülkemizin 1.000.000 patente ulaşmasında katkısı olacağı inancıyla yazdım.

Kitabım 2010 yılı içerisinde 2 baskı yaptı ve Türkiye'nin sanayicilerine dağıtıldı. İnternet ortamında yüz binlerce kişi tarafından indirilerek okundu. Halen günde binlerce kişi tarafından çeşitli internet siteleri tarafından verilen linklerden ve http://www.adrespatent.com/patentlekazanmak.pdf adresinden indirilip okunmaya devam ediliyor. Bu şekilde patent bilincinin artırılmasına katkım olduysa mutluluk duyarım.

Benim önümüzdeki 10 yıllık süreç için kendime verdiğim görev; ülkemizin bir an önce toplamda 1.000.000 patente ulaşması konusunda çalışmalar yaparak bu hedef uğrunda sürekli yeni projeler geliştirerek sanayicilerin, STK'ların, TEKNOKENT ve TEKNOPARKLAR, üniversiteler ve hatta teknik liselerin ve hatta ilköğretimde okutulan teknoloji-tasarım dersinden de ilham alarak BULUŞÇULUĞU TÜRKİYE HALKINA yaymaktır. Bu amaçla Genel Müdürlük görevindeyken ADRES PATENT'te 2008 yılı başında PATENT FABRİKASI isminde bir proje geliştirdik. Bu projeyle hedefimiz ülkemizdeki her üretim tesisini bir buluş fabrikasına dönüştürmeyi düşündük. Ve projenin başladığı 2008 yılından bu yana düzenlediğimiz 50'yi aşan seminerde 2000'nin üzerinde firmaya eğitim verdik. Ve halen eğitimlere devam ediyoruz.

Bu arada ülkemizdeki patent sayılarının artırılması için ülke çapında bütün sanayicileri ve buluş yapma potansiyeli bulunan kişilerdeki patent yapma güdüsünü tetikleyecek bir toplumsal bilinçlendirme hareketini 2009 yılı sonlarında TÜRKİYE PATENT HAREKETİ isimli bir projeyi başlattık. 1 yıllık sürede İstanbul'un bütün sanayi bölgelerini ve buluş yapma potansiyeli olan ticaretin yoğun olduğu bölgelerde patent bilincini geliştirmeye yönelik hazırladığımız, patenti özendirici katalogları ve patent stratejisi CD sinden on binlerce dağıtarak bu firmaların da kendilerine yıllık patent hedefleri koyması gerektiğini, Türkiye patent hareketine katılarak ulusal ve uluslar arası rekabette rakiplerine fark atacaklarını, hem firmalarının daha fazla kazanç sağlayacağını ve dolayısıyla da ülkemizin zenginleşmesinde katkıda bulunacaklarını anlattık.

Bu üç yıllık çalışma neticesinde aklımızda olan konu ülkemizin 1.000.000 patente ne zaman ulaşacağıdır. Peki biz bu sayıya ulaşabilir miyiz? Yoksa 1.000.000 patente ulaşmak hayal mi? Bizim için bir kızıl elma mı? Yıllardan beri patent danışmanlığı yapan ve dünyadaki onlarca ülkenin yıl yıl patent sayılarındaki artışı incelemiş birisi olarak 1.000.000 patent sayısının hayal olmadığını, ülke olarak bu sayıya 10 yıl içerisinde ulaşacak kapasitemiz bulunduğunu söyleyebilirim. Şimdi bu sayıya 10 yıl içerinde nasıl ulaşacağımızı, bu hedefe ulaşma konusunda kişilere ve kurumlara düşen görevlerin neler olduğunu, ne tür çalışmalar yapmamız gerektiğini açıklamaya çalışacağım. Ancak burada en önemli konu koyulan bu 10 yıllık hedefe inanmamız ve bu inanç uğrunda hedefe ulaşmak için bıkmadan-usanmadan çalışmaktır.

1.000.000 PATENT HEDEFİNE ULAŞIRKEN KİMLERE NE GÖREV DÜŞÜYOR? VE BU SAYIYA NASIL ULAŞACAĞIZ?

1- Öncelikle ülkemizde bulunan ve FABRİKA DÜZEYİNDE üretim yapan sanayi tesislerimizdeki AR-GE departmanlarının ve bu fabrikalarda çalışan bütün mühendislerin özelliklede üretimde çalışan işçi ve

ustalara patent bilinci aşılanmalı, özellikle AR-GE çalışan mühendislere yıllık patent hedefi konmalı ve yine her firmanın yıllık patent hedefi olmalıdır. Yine bu fabrikalarımız, bütün AR-GE personeli ve diğer personelini yenilik üretmeye teşvik etmeli, buluşçuluğa özendirmeli ve önerileri ödüller vererek teşvik etmelidir. Fabrika düzeyinde üretim yapan bir firmanın yıllık belirleyeceği patent ve faydalı model hedefi en az 15 adet olmalıdır.

Şöyle düşünelim Ülkemizde bulunan on binlerce fabrikadan sadece 1000 tanesi bile yılda en az 15 patent hedefine ulaştığında 15.000 adet patent yapılmış olur. Yılda 15 adet patent bu büyüklükteki firmalar için çok büyük bir hedef değildir. Fabrika düzeyindeki en büyük 1000 adet firma yılda 15 patent hedefini aşarken, fabrika düzeyinde olup ta 15 adede ulaşamayan binlerce fabrikadan da ortalama en az 5 adet patent yapabileceklerini düşünüyorum. Bu durumda ülkemizde bulunan on binlerce fabrika düzeyinde firmalardan 1 yılda 50.000 adet patent çıkmış olacaktır. Bu sayı her geçen yıl artarak devam edecektir. 10 yıl boyunca hiç artmamış olsa bile (artmaması imkansız) Fabrika düzeyindeki firmalardan 10 yılda 500.000 adet patent çıkmış olacaktır.

2- Henüz fabrika düzeyine gelmemiş ancak özellikle de teknik fonksiyonu olan bir ürün üreten on binlerce küçük sanayicimiz de yılda en az 5 adet patent veya faydalı model hedefi koymalı ve bu hedefe ulaşma- ya çalışmalıdırlar. Fabrika düzeyine gelmemiş küçük sanayi firmalarında yılda en az ortalama 2 adet patent veya faydalı model yapmak şartıyla bu tarz sanayicilerimizden de yılda en az 25.000 adet patent çıkmaması için bir sebep bulunmamaktadır. Bu tarz küçük sanayi firmalarından 10 yıl boyunca patent-faydalı model sayılarından hiç artış olmasa bile (art- maması imkansız) 10 yılda 250.000 adet patent-faydalı model çıkmış olacaktır.

3- Teknokent-Teknopark, AR-GE Merkezi ve Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren asıl işleri zaten herhangi bir konuda ye-

nilik yapmak olan firmaların her birinin bir yılda en az 10 patent hedeflemeleri gerektiğini düşünüyorum. Buralarda faaliyet gösterip de bir yılda 100'den fazla patent hedefleyen firmaların sayısının da önümüzdeki birkaç yıl içinde 250 adeti geçeceği kanaatindeyim. Buralarda faaliyet gösteren firmaların sayısı 1500 adeti geçmiş, buralarda çalışan AR-GE mühendisinin sayısı ise 15.000 kişiye ulaşmıştır. Bu bölgelerde faaliyet gösteren firma sayısının 10 yıl içerisinde 10.000 adeti geçeceğini ve yine buralarda çalışan AR-GE personelinin sayısının 10 yıl içerisinde
100.000 kişiyi geçeceğini tahmin etmekteyim. Bu durumda bu bölgelerde çıkan patent sayısının 10 yıl içerisinde toplamda 250.000 adeti geçeceğini tahmin ediyorum. Bu tarz teknoloji geliştirme bölgelerinde alınan patentlerin önümüzdeki 10 yıl içerisinde Türkiye sanayisine ve dolayısıyla Türkiye ekonomisine yön vereceği inancındayım.

4- Ülkemizde bulunan 150'yi aşkın üniversitede 1000'den fazla teknik konularda eğitim veren fakülte ve yüksek okul bulunmakta ve bu okullarda eğitim veren on binlerce akademisyen, yine bu okullarda araştırmacı sıfatıyla görev yapmakta olan on binlerce araştırma görevlisi ve bu okullarda eğitim göre yüz binlerce üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Üniversitelerimizin özellikle teknik bölümlerinde patentin zorunlu bir ders olarak okutulması gerektiği kanaatindeyim. Üniversitelerimizde patente gereken önem verilirse; özelliklede okul bitirme tezleri, yüksek lisans tezleri, doktora, doçentlik ve profesörlük tezleri yenilik odaklı olursa ve bu tezlerin konularına da patent alınırsa, en kısa zamanda üniversitelerimiz, akademisyenlerimiz, hatta öğrencilerimiz tarafından binlerce patent başvurusu yapılacak ve bu patentlerin üniversite sanayi işbirliği yoluyla üretime geçirilmesi sonucunda hem üniversitelerimiz kaynak bulmuş olacaklar, hem de akademisyenlerimiz yaptıkları araştırmaların ve geliştirdikleri yeni fikirlerin kazanca dönüştüğünü gördükçe araştırmaya daha çok önem vereceklerdir. Kanaatime göre önümüzdeki 10 yılda üniversite kaynaklı (üniversiteler adına ve öğretim görevliler adına) patent başvuru sayısının 50.000 adedi geçeceği düşüncesindeyim.

Görüldüğü gibi sadece patent üretebilecek düzeydeki 4 merkezden 10 yılda 1.050.000 adet patent-faydalı model çıkabileceğini çok rahat söyleyebilirim. Bu dört merkez haricinde, ülkemizde bulunan yüzlerce teknik lisede görev yapan on binlerce teknik konularda görev yapan öğretmenimizin de buluş yapma potansiyellerinin bulunduğunu ve yine bu tecrübelerini on binlerce öğrencileriyle paylaştığında bu okullarda teknik öğrenim gören on binlerce gencimizin ileride birer buluşçu olarak hizmet vereceğini göz ardı etmemek gerekir.

Yine ülkemizde bulunan ancak herhangi bir firmada AR-GE görevlisi olmayıp, şahsi olarak icatlar yapmaya çalışan binlerce mucidimiz bulunmaktadır. Bu mucitlerimiz de gerekli desteği sanayicilerimizden görürlerse buluş sayılarının artmasına katkıda bulunmuş olacaklardır. Bireysel mucitlere düşen görev, devlet bize destek olmuyor, sanayiciler bize destek olmuyor şeklinde yakınmalar yerine kendilerine destek olacak doğru karar vericileri bulmaya yönelik çaba göstermeleri olacaktır.

Önümüzdeki 10 yıl içerisinde Türkiye'deki patent-faydalı model sayısının 1.000.000 adedi aşacağını destekleyen ve bu kapasitenin ülkemizde var olduğunu gösteren bazı bilgileri de paylaşmak istiyorum.

Ülkemizde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verilerine göre yaklaşık 1.200.000 adet ticari firma bulunmaktadır. Sanayi Bakanlığının verilerine göre ülkemizde 85.000 adetin üzerinde sanayi işletmesi bulunmaktadır. Yine ülkemizde çeşitli mühendislik dallarından mezun olmuş 700.000'den fazla mühendisimiz bulunmaktadır. Ayrıca 2023 yılı Türkiye ihracatının 500 milyar dolar olması hedeflenmektedir. Bu bilgiler ışığında önümüzdeki 10 yılda ülkemizdeki toplam patent-faydalı model sayısının 1.000.000 adedi geçeceğini tahmin etmek zor değil. Bu hedefin gerçekleşmesi durumunda ülkemizde katma değerli ürünler artmış olacak ve dolayısıyla dünyaya katma değerli ürünler satarken, ihracata katkıda bulunmuş olunacak ve dolayısıyla da her yeni bir patent yeni istihdam imkanları oluşturacaktır. Bu hedefe inanan her okuyucunun ülkemizdeki

patent sayısının artmasına katkıda bulunmak için en azından 1 adet buluş yapmayı hedeflemesi ve aynı zamanda da buluş yapma potansiyeli bulunan kişileri teşvik etmesi geleceğimiz açısından çok önemlidir.

Aynı zamanda bu yazımızı okuyan her okuyucunun bu hedefe katkıda bulunmak için bu yazımızı yakın çevresinin de okumasını sağlamalı, mail listesindeki kişilere bu yazıyı göndererek, patent bilincinin artmasına katkıda bulunmuş olacaktır. Burada yazılan hedeflere ulaşacağımıza inanmayan okuyucunun ise, neden ulaşamayacağımıza ilişkin görüşlerini birkaç satırda olsa ali.cavusoglu@adrespatent.com mail adresime göndermesini özellikle rica ederim.

Son söz;

Bir buluş yap ülken kazansın!
Bir buluş yap firman kazansın!
Bir buluş yap sen de kazan !

10 yıl sonra Patentte Dünyanın ilk 10 ülkesi arasına girmiş bir Türkiye dileklerimle, bütün okuyuculara saygılar sunarım.

Saygılarımla,

Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Marka ve Patent Vekili

www.adrespatent.com
http://patentuniversitesi.blogspot.com/
http://twitter.com/ali_cavusoglu
ali.cavusoglu@adrespatent.com
Tel : 0212 347 89 89

KURUMSAL PATENT HİZMETLERİMİZLE; RAKİPLERİNİZE FARK ATIN!

- Patent pazarlaması ve lisanslama
- Patent checkup raporu hazırlamak
- Sınai mülkiyet konularında analiz raporu hazırlamak.
- Patent Araştırma
- Sektörel Patent Analizi
- Firma bazında Patent Analizi
- Patent rekabet analizi
- Firmaya özel patent stratejisi oluşturma
- Patent Eğitimleri
- Sistematik Buluş Yapma-Triz Eğitimleri
- Patent çizimleri, Patent Dosyası hazırlama
- Patent lisans sözleşmesi hazırlama
- Patent satış sözleşmesi hazırlama
- Yeni Ürün Geliştirme Danışmanlığı
- Patent portföy yönetimi.
- Patent izleme-takip işlemi.
- Kurumsal Patent Danışmanlığı
- Patent ihtilaflarının çözümü
- Patent yorumlama ve kıyaslama.
- Patent ve Faydalı Model hükümsüzlük araştırması.
- Patent ve Faydalı Model itiraz işlemleri.
- Avrupa Patent Tescil İşlemleri
- PCT Patent tescil işlemleri
- Patent Dosyalarının Hukuksal Geçerlilik analizi hizmetleri
- Patentlerin ticarileştirilmesi konusunda danışmanlık hizmetleri.
- AR-GE Danışmanlığı

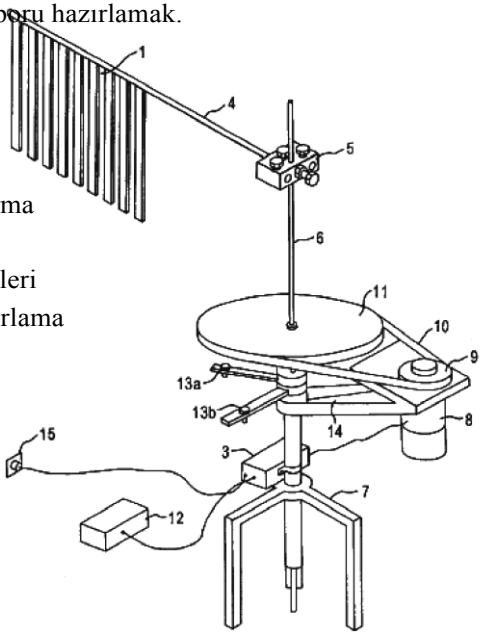

adres patent
"Katma Değerli Hizmet Merkezi"

İSTANBUL MERKEZ 0 (212) 347 89 89
www.adrespatent.com.tr

İSTANBUL (ANADOLU YAKASI ŞUBE)	İSTANBUL (İKİTELLİ ŞUBE)	ANKARA	İZMİR	DENİZLİ	GEBZE KOCAELİ	U.K OFFICE
0 (216) 386 26 88	0(212) 549 43 70	0 (312) 232 62 85	0 (232) 425 20 40	0 (258) 265 69 12	0 (530) 176 85 72	+44 (0) 755 272 59 55
anadolu@adrespatent.com	ikitelli@adrespatent.com	ankara@adrespatent.com	izmir@adrespatent.com	denizli@adrespatent.com	gebze@adrespatent.com	international@adrespatent.com

AR-GE DESTEKLERİ VE PATENT SAYISI ARASINDAKİ DENGESİZLİK NASIL GİDERİLEBİLİR?

PATENTLE İLGİLİ DURUM TESPİTİ

Ülkemizde son yıllarda AR-GE ve inovasyona verilen önem her geçen gün daha da artmaktadır. AR-GE ve inovasyonla ilgili seminerler, konferanslar, yüksek lisans programları, yazılan makaleler, basında çıkan haberler ,hükümet yetkililerinin AR-GE ve inovasyon çalışmalarını destekleyen beyanları gündemdeki yerini korumaktadır. AR-GE ve inovasyon kavramları bu kadar gündemde olmasına rağmen , AR-GE çalışmalarının bir sonucu olan PATENT ve FAYDALI MODEL BAŞVURU sayılarında beklenen artış maalesef bir türlü gerçekleşmemektedir. Bu yazımızda bu konuyu ayrıntılı olarak inceleyeceğiz ve konu hakkındaki önerilerimizi paylaşacağız.

Öncelikle ülkemizdeki patent kanunlarında 1995 yılında yapılan değişiklikten 2014 yılına kadar geçen 20 yıllık süre içerisindeki patent ve faydalı model başvuru sayılarımız hakkında bilgi vermek istiyorum.

1995-2014 YILLARI ARASINDAKİ YERLİ PATENT VE FAYDALI MODEL BAŞVURU SAYILARIMIZ

YIL	PATENT SAYISI	ARTIŞ ORANI
1995	170	
1996	189	11%
1997	202	7%
1998	201	0%
1999	265	32%
2000	258	-3%
2001	298	16%
2002	387	30%
2003	454	17%
2004	633	39%
2005	895	41%
2006	979	9%
2007	1747	78%
2008	2159	24%
2009	2473	15%
2010	3120	26%
2011	3962	27%
2012	4360	10%
2013	4345	0%
2014	4535	4%

YIL	YERLİ FM SAYISI	ARTIŞ ORANI
1995	38	
1996	183	382%
1997	223	22%
1998	290	30%
1999	317	9%
2000	454	43%
2001	631	39%
2002	914	45%
2003	1206	32%
2004	1479	23%
2005	1896	28%
2006	2424	28%
2007	2972	23%
2008	2946	-1%
2009	2842	-4%
2010	2992	5%
2011	3174	6%
2012	3722	17%
2013	3450	-7%
2014	3439	0%

Ülkemizde son yirmi yılda yerli patent başvurusu 20 yılda 26 kat artmıştır. Ancak bu artışa sevinmemiz mümkün değildir. Bu artışa rağmen ulaştığımız rakam , ülkeleri bırakın yüzlerce firmanın yıllık patent başvuru sayısından bile daha azdır. Dünyadaki ilk patent kanunlarından birisi olan İHTİRA BERATI kanununun 1879 yılında yürürlüğe girmesinden bu güne kadar

geçen 135 yıllık zaman dilimi içerisinde ülkemizdeki toplam yerli patent başvurusu sayısı , faydalı modelleri de kattığımızda bile toplamda 100 bin adeti geçememiştir.

www.patentsobserver.com isimli web sitesinde yayınlanan istatistiklere göre ülkemizdeki 135 yılda yapılan patent ve faydalı model başvurusu sayısı onlarca uluslararası firmanın son 20 yılda yaptığı patent başvurusu sayısından bile daha azdır. Güney Kore'de yapılan 1 yıllık patent başvurusu sayısı ülkemizin 135 yılda yaptığı patent başvurusu sayısının 2 katından daha fazladır.

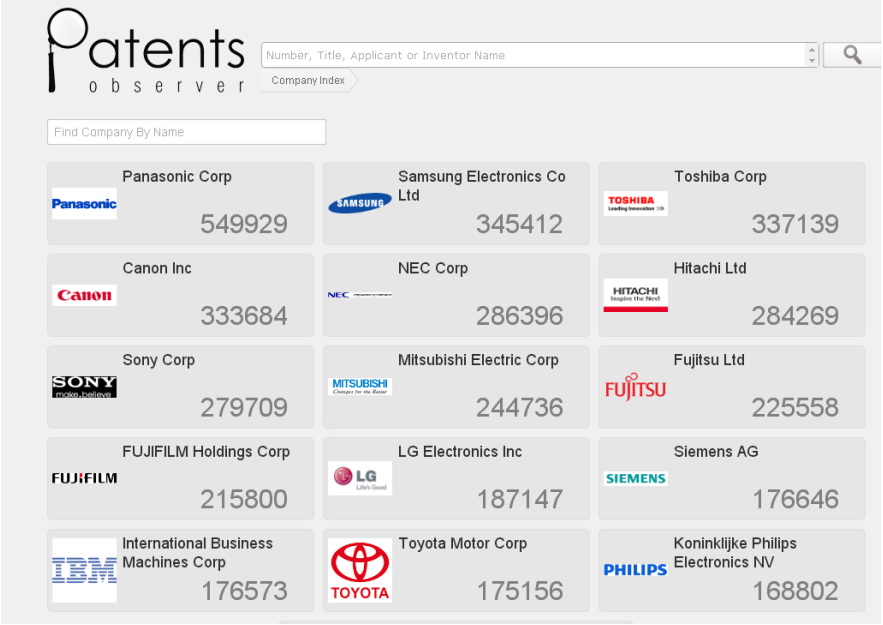

AR-GE MERKEZLERİNİN PATENT PERFORMANSI

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı' nın verilerine göre 2013 Yılı itibariyle ülkemizdeki TAM ZAMANLI AR-GE PERSONELİ sayısı 112.969 kişidir. Bir önceki yıla göre AR-GE personeli sayısındaki artış %7,5 olmuştur. 30 kişiden fazla AR-GE personeli çalıştıran ve faal olan AR-GE merkezlerinin sayısı 165 adettir. 21 adet firma ise AR-GE merkezi belgesi almış olup faaliyete geçmek üzeredir. Bakanlar Kurulu kararıyla AR-GE merkezi kurmak için gereken tam zamanlı AR-GE personeli sayısı 2014 yılında 50'den 30 personele düşürülerek kobilerin de AR-GE merkezi açmasının önü açılmıştır. Ancak AR-GE merkezleri konusunda kobi ve kobi üstü firmalar için bir ayrım yapılarak kobilerin AR-GE merkezi kurabilmesi için gereken

personel sayısının diğer firmalar için konulan sayının yarısına indirilerek 15 adede düşürülmesi kobilerin de diğer firmalar gibi katma değerli ürünler üretebilmesi konusunda fırsat eşitliği sağlamış olacaktır. Çünkü bir çok kobinin zaten mevcut personel sayısı 30 sayısının altındadır. Bu nedenle AR-GE merkezi kurma

konusunda yüzlerce –binlerce personelin çalıştığı firmalarla kobilerin aynı personel sayısıyla ve aynı kriterlerle değerlendirilmesi kobilerin AR-GE merkezi kurmasını zorlaştırmaktadır.

Kobiler için hem personel sayısı en fazla 15 olmalı hem de diğer kriterler yeniden belirlenerek, KOBİ AR-GE MERKEZLERİ nin ayrı bir kategori altında değerlendirilmesi yapılmalı ve KOBİ AR-GE MERKEZLERİ nin artırılması hedeflenmelidir. Dünyadaki bir çok büyük buluşun kobilerden çıktığı dikkate alındığında bu önerimizin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Aşağıda yer alan TÜİK YILLIK İŞ İSTATİSTİKLERİ tablosu da yukarıdaki önerimizi destekleyen bir unsurdur. Kobilerin de katma değerli ürünler üretebilmesini , AR-GE ve inovasyon desteklerinden daha çok yararlanıp daha çok patent ve faydalı model alabilmelerini sağlamak açısından KOBİLERE ÖZEL BİR AR-GE MERKEZİ sisteminin geliştirilip yürürlüğe konulması ülkemizin 2023 yılında hedeflenen 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaşması konusunda büyük kaktı sağlayacaktır.

Sektör ve çalışan sayılarına göre girişimlerin dağılımı:

SEKTÖR (NACE 1.1)			1-9 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	10-49 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	50-249 ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI	250+ ÇALIŞANI OLAN GİRİŞİM SAYISI
	C	Madencilik ve taşocakçılığı	4.326	994	301	63
	D	İmalat	364.513	33.152	6.827	1.381
	E	Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	1.545	204	71	47
	F	İnşaat	147.041	16.596	2.000	250
	G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	1.242.625	35.897	2.448	345
HİZMET	H	Oteller ve lokantalar	253.861	6.939	876	191
	I	Ulaştırma, depolama ve haberleşme	550.884	7.398	714	161
	J	Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	49.642	1.315	123	62
	K	Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	209.366	7.854	1.578	529
	M	Eğitim	8.179	4.185	502	91
	N	Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	42.536	2.817	381	85
	O	Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri	209.665	4.395	383	124
Toplam			3.084.183	121.746	16.204	3.329
Ölçeklerine göre işletmelerin dağılımı			% 95,62	%3,78	%0,50	%0,10
AB 27'de ölçeklere göre dağılım (ortalama)			% 91,8	%6,4	%1,1	%0,2

Kaynak: TÜİK Yıllık İş İstatistikleri 2009 yılı verileri, European Business Facts And Figures 2009.

Yine Bakanlığın verdiği bilgilere göre 5746 Sayılı AR-GE Kanununun Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin 31 Temmuz 2008 tarihinde

yayımlanmasından itibaren 4 yıllık (2012 dahil) değerlendirme sürecinde şu bilgilerpaylaşılmaktadır.
(https://biltek.sanayi.gov.tr/Sayfalar/haberDetay.aspx?haberID=41)

5746 Sayılı Ar-Ge Kanununun Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin **31 Temmuz 2008 tarihinde yayımlanmasından bugüne kadar geçen sürede;**

- Ar-Ge Merkezi Sayısı: **154 Adet**
- Yürütülen Proje Sayısı: **5.186 Adet**
- Patent Sayısı: **1043 Adet**
- Doktoralı Ar-Ge Personeli: **363 Kişi**
- Ar-Ge Personeli Sayısı: **21.578 Kişi**
- (Doktoralı: 363, Yüksek Lisanslı: 4.295)
- Toplam Ar-Ge Harcaması: **7,3 Milyar TL** (2008-2012)
- Toplam Sağlanan Teşvik: **1,7 Milyar TL** (2008-2012)

olmuştur.

Bu tablo durumun içler acısı olduğunu göstermektedir.2008-2012 yılları arasında faaliyet gösteren 154 AR-GE merkezi 21578 AR-GE personeli, 7.3 Milyar TL. AR-GE harcaması ve 1.7 milyar TL. AR-GE teşviğine rağmen toplamda 1043 adet patent başvurusunun yapılmış olması uygulamada bir yanlışlık olduğunu göstermektedir. AR-GE çalışmalarının mutlaka PATENT ODAKLI olması zorunludur. Aksi taktirde yapılan AR-GE çalışmalarının patent odaklı olmadığı, sadece AR-GE yapmış olmak için AR-GE yapıldığı sonucuna ulaştıracaktır. AR-GE merkezlerine verilen devlet desteklerinin de mutlaka PATENT SAYISIYLA ORANTILI OLMASI gerekmektedir. AR-GE MERKEZİ BAŞINA 4 YILDA 6,7 ADET , YILDA İSE SADECE 1.6 ADET patent başvurusunun yapılmış olması, AR-GE merkezlerinin patent odaklı çalışmadığını, patent hedeflerinin bulunmadığını , verilen desteklerin de patent başvurusuyla herhangi bir bağlantısının olmadığı ortaya çıkmaktadır.

2023 yılına kadar AR-GE merkezlerinin sayısının en az 500 adete çıkacağını ve bu merkezlerdeki tam zamanlı AR-GE personelinin sayısın en az 50 bin kişiye ulaşacağını tahmin etmekteyiz. AR-GE merkezlerinin patent odaklı çalışarak Türkiye'nin patent sayısının artırılmasına ve dolayısıyla da ülkemizin patent sıralamalarında üst sıralara çıkmasına katkıda bulunması gerekmektedir. Tam zamanlı 30 AR-GE personeli çalıştıran bir AR-GE merkezinin yılda en az 5 adet patent ve 5 adet faydalı model alma hedefi bulunmalıdır. AR-GE merkezi

başına düşen yıllık 1.6 adet patent sayısı yok denecek kadar az bir sayıdır.

AR-GE merkezlerinin destek ve teşvikleri de yılda almış oldukları patent ve

faydalı model sayısına göre artmalı veya azalmalıdır. Yani devlet destekleri ve teşvikleri PATENT SAYISIYLA ORANTILI OLMALIDIR. Patent sayısı daha fazla olan ve daha fazla katma değer üreten AR-GE merkezleri daha çok desteklenmeli, buluş yapan AR-GE personeli de ödüllendirilmelidir.

AR-GE MERKEZLERİNİN PATENT SAYISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLERİMİZ

1. Öncelikle her AR-GE merkezinin gerçek bir **PATENT FABRİKASI** olması hedeflenmelidir. **ÖNCE PATENT!** Hedefi bütün AR-GE merkezlerinin öncelikli hedefi olmalıdır. **AR-GE merkezlerine yıllık patent karnesi verilmeli ve yayınlanmalıdır.**

2. AR-GE merkezinde çalışan **personel oranında yıllık patent hedefi** belirlemeleri ve bu hedeflerini Bakanlığa bildirmeleri istenmelidir. Bu hedefin AR-GE merkezi için yıllık en az 5 adet patent ve 5 adet faydalı modelin altında olmaması gerekmektedir. Yani 3 personele en az 1 başvuru şeklinde hedef konulmalı ve bu hedeflerin gerçekleşmesi yıllık değerlendirme raporunda dikkate alınmalıdır.

3. Başvurulan patent ve faydalı model sayısına göre bir sistem geliştirilmeli ve firmalar patent ve faydalı model başvuru ve tescil oranlarına göre ayrıca desteklenmelidir.

4. AR-GE merkezlerinin patent vekiliyle çalışması zorunlu olmalıdır. Her AR-GE merkezinin mutlaka bir patent vekiliyle danışmanlık sözleşmesi çerçevesinde çalışması sağlanmalı, patent vekili danışmanlığı da teşvik kapsamına alınmalıdır.

5. AR-GE merkezlerindeki patent bilinci geliştirilmelidir. Bazı AR-GE merkezlerinde geliştirilen ürün ve sistemlerin patent almaya değer görülmediğinden dolayı patent başvurusu yapılmadığı kanaatindeyiz. En küçük bir geliştirmenin bile en azından patent başvurusu olmasa da faydalı model başvurusunun yapılması sağlanmalıdır. AR-GE sonuçlar mutlaka patent veya faydalı model belgesi ile taçlandırılmalıdır.

6. Tubitak tarafından verilen ve tüzel kişilerde yıllık 20 adetle sınırlanan patent desteğinin sayısı artırılmalıdır. Tubitak AR-GE merkezlerinin yıllık patent alma cam tavanını 20 adetle sınırlamamalıdır. 2023 yılına kadar AR-GE merkezlerinin ve tüzel kişilerin ve hatta gerçek kişilerin de Tubitak tarafından desteklenen patent sayısı SAYI İLE SINIRLANMAMALI, YETER Kİ PATENT BAŞVURUSU YAPILSIN ANLAYIŞIYLA TUBİTAK PATENT DESTEĞİ ADET BAZINDAN SINIRSIZ OLMALIDIR. Örneğin 50 AR-GE personeli çalıştıran bir AR-GE merkezi çok rahatlıkla patent maliyetlerini düşünmeden yıllık personel başına 1 adet patent hedefi koyabilmeli ve bu hedefe ulaştığında bütün patentleri Tubitak patent desteği kapsamında olmalı ve personel başına düşen patent sayısı hedefine ulaştığı için hem AR-GE merkezi hem de AR-GE personeli maddi ve manevi ödüllerle motive edilerek ülkemizin patent sayısının artırılmasına katkı verilmelidir.

7. AR-GE merkezlerinde yürütülen projelerin patent başvurusu yapılıp yapılmadığı denetlenmeli, patent başvurusu yapılmayan projelerin başvurusunun yapılması sağlanmalıdır.

8. 6 şubat 2014 tarihinde kabul edilen ve patent ve faydalı model belgesi sahiplerine vergi istisnası tanıyan kanunda yer alan *"Bu Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan elli tam zaman eş değer AR-GE personeli sayısını otuza kadar indirmeye, kanuni seviyesine kadar artırmaya veya sektörler itibarıyla belirlenen sınırlar dahilinde farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir."* Hükmü gereğince Bakanlar Kurulu kobiler için ve sektörlere göre ayrı ayrı AR-GE merkezi kurulum şartlarını değiştirebileceğinden kobilere ayrıcalık tanınarak kobilerin AR-GE merkezi kurması kolaylaştırılmalıdır.

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME MERKEZLERİ,TEKNOKENT VE TEKNOPARK'LARIN PATENT PERFORMANSI

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin patent performansı da AR-GE

merkezlerinin ki gibi içler acısıdır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı' nın verilerine göre Eylül 2014 itibariyle faaliyette olan 41 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde 2956 adet firma 18436 AR-GE personeli ile yaklaşık 10 yıllık sürede toplamda 1168 adet patent ve faydalı model başvurusu yapmıştır. Verilen bu kadar desteklere ve teşviklere rağmen firma başına 10 yılda alınan patent sayısı 1 adet bile değildir. Bakanlığın verilerine göre biten proje sayısı 14194 adettir. Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yapılan ve bitirilen projelere patent veya faydalı model alınmayacaksa başka hangi projelere patent alınacaktır. Bu bölgelerdeki firmaların birçoğunun yazılım firması olduğu söylenebilir, alınan telif belgesi sayısı da 42 adet olup, bu bölgelerdeki firmaların ve yönetimlerin Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının önemini kavrayamadıkları, bu haklara yeterince önem vermedikleri ve **PATENT HEDEFLERİNİN VE PATENT BİLİNCİNİN YETERLİ SEVİYEDE OLMADIĞI** açık bir şekilde görülmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren firmaların Eylül 2014 itibariyle Fikri Mülkiyet durumları aşağıda verilmiştir.

Patent Tescil Sayısı (Ulusal/Uluslararası)	384 adet
Patent Başvuru Sayısı (Süreç devam ediyor)	652 adet
Faydalı Model Tescil Sayısı	102 adet
Faydalı Model Başvuru Sayısı (Süreç devam ediyor)	29 adet
Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı	18 adet
Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı (Süreç devam ediyor)	5 adet
Yazılım Telif Hakkı (Alınan)	36 adet
Yazılım Telif Hakkı Başvuru Sayısı (Süreç devam ediyor)	6 adet

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri de hem Üniversitelerin içinde olması hem de kaliteli AR-GE personeli istihdam etmesinden dolayı ülkemizin PATENT FABRİKALARI olmak durumundadır. Bu

merkezlerde yürütülen projelerin patent odaklı olması gerekmektedir. Teknokent ve Teknopark'larda faaliyet gösteren firmaların da performans

değerlendirilmesi yapılırken PATENT ve FAYDALI MODEL BAŞVURU ve TESCİLLERİ , YÜKSEK PUANLARLA DESTEKLENMELİDİR. Bu merkezlerde verilen destek ve teşvikler de PATENT ODAKLI OLMALIDIR.

Bu merkezlerde faaliyet gösterecek firmaların yazılım ağırlıklı olmasından ziyade reel sektör de üretim yapabilecek ve katma değerli ürünler üretebilecek veya tasarlayacak firmalar ağırlıklı olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Sıradan bir web sitesi yapan veya sıradan yazılımlar yapan firmaların Teknoloji Geliştirme Merkezleri'nin kapasitesini doldurmaktan başka bir değer üretmeyeceği dikkate alınmalıdır. Her firmanın yılda en az 3 adet patent veya faydalı model başvurusu yapması şart olmalıdır. Yıllarca bu merkezlerde bulunup, destek ve teşviklerden yararlanıp hiçbir patent başvurusu bulunmayan firmalar takip edilmeli, patent başvurusu yapabilecek projeler üretmesi konusunda teşvik edilmeli ve desteklerden yararlanmasının kısıtlanabileceği konusunda uyarılmalıdır.

İlan Edilen Teknoloji Geliştirme Bölgesi Sayısı	**59 adet**
Faaliyete Geçen TGB Sayısı	**41 adet**
Firma Sayısı	**2.956 adet**
Yabancı/Yabancı Ortaklı Firma Sayısı	**126 adet**
Akademisyenlerin Kurduğu/ Ortaklı Firma Sayısı	**653 adet**
İstihdam Edilen Personel Sayısı	**Toplam 29.903 kişi** **18.436 kişi Ar-Ge personeli** **6.033 kişi yazılım personeli** **1.209 kişi destek personeli** **3.442 kişi kapsam dışı personel**
Biten Proje Sayısı	**14.194 adet**
Üzerinde Çalışılan Proje Sayısı	**6.902 adet**
Satış Miktarı	**20.473.163.143,00 TL**
İhracat Değeri	**1,7 milyar ABD Doları**
Yabancı Sermaye Yatırımı	**2.5 milyar TL**

2023 yılına kadar Teknoloji Geliştirme Merkezleri'nin sayısının en az 100 adete , bu merkezlerdeki firma sayısının 10 bin adetten fazla olacağını tahmin etmekteyiz.

Ülkemizin 2023 yılındaki 500 milyar dolarlık ihracat hedefi ve Türk Patent Enstitüsü'nün 2023 yılında yerli patent başvuru sayısının

50.000 adete ulaşmasının hedeflendiği de dikkate Teknoloji Geliştirme Merkezlerinin **PATENT ODAKLI** çalışmalarını sağlayacak bir sistem getirilmelidir. Bu merkezlerde faaliyet gösterecek firmaların yılda en az 3 adet patent veya faydalı model başvurusu yapmasını hedeflemesi istenmeli ve bu hedeflerin yazılı hale getirilerek takip edilmesi sağlanmalıdır. Aksi taktirde bu merkezlerden katma değerli ürünler beklemek hayal olacaktır.

ÜNİVERSİTELERİMİZİN PATENT PERFORMANSI

2009 yılında yaptığımız bir araştırmada ülkemizde bulunan 140 üniversite adına yapılan toplam patent sayısının sadece 28 adet olduğunu görmüştük. Ocak 2015 tarihi itibariyle ise ülkemizdeki üniversite sayısı 196 adet olup, üniversiteler adına yapılan ve yayınlanan patent başvurusu sayısının ise 132 adet olduğu görülmektedir.

Üniversiteler bünyesinde yapılıp da , üniversite adına başvurulmayan patentlerle birlikte bu rakamın 500 adete yakın olduğunu söyleyebiliriz. Üniversitelerimizin strateji belgelerini incelediğimizde PATENT HEDEFLERİNİN ÇOK KÜÇÜK OLDUĞU görülmektedir. Yüzlerce teknik bilimin adamının bulunduğu, yüzlerce doktora ve yüksek lisans tezinin yazıldığı bir çok üniversitemiz strateji belgelerinde patent hedeflerini 5-10 adet arasında yazdıklarını gördüğümüzde şaşırmaktayız.

Üniversitelerimizde patent çalışmalarından daha çok bilimsel makale yazılmasına önem verilmektedir. Birçok bilimsel makaleden de patent veya faydalı model olabilecek bir ürün veya sistem çıkabilmesi mümkündür. 2010 yılında 131 Üniversitemizde 42124 öğretim

görevlisi 27364 adet bilimsel makale yazmıştır.

Örneğin nano teknoloji konusunda ülkemizde 1324 adet makale

yazılmasına rağmen sadece 6 adet patent başvurusu yapılmıştır. Üniversitelerimizin ve öğretim görevlilerin de ekonomik açıdan daha çok kalkınması için makale yanında patentli projelerin sayısını artırmaya önem vermeleri gerekmektedir.

(Kaynak : http://www.kuark.org/2014/03/turkiyede-nanoteknoloji)

ÜNİVERSİTELERİMİZİN PATENT SAYISINI ARTIRMAK İÇİN ÖNERİLERİMİZ

- Öncelikle Üniversitelerimizde PATENT ve İNOVASYON kültürünün yaygınlaşması devam ettirilmeli, özellikle teknik fakülte ve yüksek okullarda patent dersleri zorunlu olmalıdır. Özellikle patent araştırma yöntemlerinin öğretilmesi gerekmektedir.
- Teknik bölümlerdeki bitirme tezleri mutlaka patent veya faydalı model başvurusuna dönüşecek projeler olmalıdır.
- Her bir mühendisin mezun olurken en az bir patent veya faydalı model başvurusu yapmış olarak mezun olması şart olmalıdır.
- Teknik bölümlerdeki Doktora ve yüksek lisans tezleri mutlaka patent veya faydalı model başvurusuna konu olacak konulardan seçilmelidir.

- Üniversite Öğretim görevlilerinin bulmuş oldukları patentlerin Üniversite ile ortak tescil edilebilmesinin yolu açılmalı, patent gelirleri paylaşılmalıdır.

- Üniversitelerde yapılan patentlerin tescil maliyetleri üniversite bütçesinden karşılanmalı, öğretim görevlileri patent maliyetlerini düşünmeden serbestçe buluş yapabilmeli ve tescilleyebilmelidir.
- Öğretim görevlilerinin kariyer planında, akademik yükselmelerinde PATENT BAŞVURUSU YAPMIŞ OLMAK daha yüksek puanla motive edilmelidir.
- Üniversitelerde yapılan etkinliklerde AR-GE patent ve inovasyon konularına daha fazla yer verilmelidir.
- Üniversitelerde yapılan buluş yarışmalarında sadece derece girenler değil bütün buluşlar mutlaka tescillenerek, yarışmaya katılanlar motive edilmeli ve projeler sahipsiz bırakılmamalıdır.
- Santez Projelerinde Üniversite ve öğretim görevlileri de patentlere ortak olmalıdır.

BULUŞ GÜNLERİ VE AR-GE PROJE PAZARLARININ PATENT SAYISININ ARTIRILMASINDAKİ YERİ:

Proje Pazarı etkinliğinde en az bir üniversite ile, Sanayi Odası, Ticaret Odası, Ticaret ve Sanayi Odası, İhracatçı Birliği'nden herhangi biri veya daha fazlasının katılımcı olması zorunlu olup, bu katılımcı kuruluşlardan (üniversite, sanayi odası, ticaret odası, ticaret ve sanayi odası, ihracatçı birliği) herhangi biri TÜBİTAK'a etkinlik için destek başvurusunda bulunabilir. 2010 yılından beri Tubitak desteğiyle onlarca proje pazarı etkinliği düzenlenmiş ve bu proje pazarlarına binlerce proje başvurusu olmuştur. Ancak bu sergilenen projelerden patent veya faydalı model başvurusu yapılan projelerin sayısı yok denecek kadar azdır.

2010 Yılından beri ülkemizde düzenlenen AR-GE proje pazarlarına bazı örnekler ve web adresleri:

- Kimya AR-GE Proje Pazarı, http://www.kimyaargeprojepazari.com (4 kez düzenlendi)
- Tekstil AR-GE Proje Pazarı, http://www.utibargeprojepazari.com/ (6 kez düzenlendi)

- Mobilya AR-GE Pazarı , http://www.mobilyaarge.com/ (1 kez düzenlendi)
- Otomotiv AR-GE Proje Pazarı , http://otomotivprojepazari.com/ (3 kez düzenlendi)
- TET AR-GE PROJE PAZARI (Elektrik Elektronik) http://www.tetprojepazari.org/tr/ (3 kez düzenlendi)
- Şekerli Mamüller AR-GE Pazarı, http://www.smprojepazari.org/ (1 kez düzenlendi)
- Bülent Ecevit Üniversitesi AR-GE Pazarı http://projepazari.beun.edu.tr/ (1 kez düzenlendi)
- Makine ve Aksamları AR-GE Proje Pazarı http://www.makineapp.com/tr (2 kez düzenlendi)
- Gıda AR-GE Proje Pazarı http://www.timgidaarge.org/ (2 kez düzenlendi)

Düzenlenen AR-GE proje pazarı etkinliklerinde genellikle ilk 3'e giren projelere 5000 TL ile 50.000 TL. arasında para ödülü verilmektedir. Bu yarışmalara katılan projelerin içerisinde patent veya faydalı model başvurusu yapılmış olanlar yok denecek kadar azdır. Bu yarışmalarda sergilenen ve kataloglara konulan projelerin , patent veya faydalı model başvurularının yapılması mutlaka sağlanmalıdır. Ülkemizin genç beyinlerinin geliştirdiği ve emek verdiği projeler patent veya faydalı modelle koruma altına alınmadığı takdirde , bu eserlerin haksız bir şekilde kullanılması durumunda katılımcı gençlerin ileriye yönelik motivasyonları da olumsuz etkilenecektir. AR-GE Proje Pazarları Etkinliğini düzenleyen, Üniversite, Sanayi ve Ticaret Odaları ve İhracatçı Birlikleri, Türk Patent Enstitüsü, ve TPE siciline kayıtlı Patent Vekilleri ve Tubitak işbirliğinde özel bir bütçe oluşturularak, bu tür etkinliklere katılan ve ön elemeden geçen ve sergilenmeye hak kazanan bütün projelerin patent veya faydalı model başvurusunun yapılması sağlanarak, hem eser sahiplerinin hakları korunmuş olacak, eserlerin ticarileşmesi kolaylaşacak, ülkemizin katma değerli ürünlerinin ve özellikle de PATENT ve FAYDALI MODEL sayısının artmasına katkıda bulunulmuş olacaktır. AR-GE Proje pazarlarında sergilenen projeler için harcanan emeklerin boşa gitmemesi için patent konusu mutlaka en önemli başlık olmalıdır.

PATENT SAYISINI ARTIRMAK İÇİN DİĞER ÖNERİLERİMİZ

1. Patent kavramının öğretilmesine İlkokul' dan başlanmalı. İlk öğretimdeki Teknoloji Tasarım müfredatının muhtevasına PATENT kavramının

öğretilmesi de eklenmeli.

2. "Bu Benim Eserim" benzeri yarışmaların sayısının artırılması sağlanmalı. Bu yarışmalar neticesinde dereceye giren eserlerin patent haklarının ücretsiz tescillenmesi sağlanmalı , çocuklara mucitlik verilerek motivasyon sağlanmalı.

3. İlk öğretimdeki çocuklarımıza mucitlik fikrini aşılayacak kitaplar ve filmler hazırlanarak okullarda gösterimi sağlanmalı.

4.İlk öğretimdeki ileride mucit olma kapasitesi bulunan üstün yetenekli çocuklar seçilerek özel eğitim almaları sağlanmalı ve bu çocukların bütün eğitimleri boyunca desteklenmesi sağlanmalı.

5.Çocuklara yönelik mucitlik atölyeleri, mucitlik kampları açılmalı veya

açılması teşvik edilmeli. Bu atölyelerin açılması devlet tarafından desteklenmeli. Hatta her okulda bir adet mucitlik atölyesi açılması sağlanmalı.

6. Liselerde Fizik, kimya ,biyoloji gibi derslerin müfredatına konuyla ilgili yapılan buluşların ve alınana patentlerin az da olsa bilgisi verilerek, öğrencilere mucitlik fikri aşılanmalı ve aynı zamanda öğretilen teorik bilgilerin nerelerde kullanıldığı anlatılmalı.

7. Teknik liselerde mutlaka patent dersleri okutulmalı ve teknik liselerde okuyan öğrencilerin kendi konularıyla ilgili küçük de olsa buluş yapmaları sağlanmalı ve onların yaptığı buluşların patent veya faydalı model tescil belgesi alınması sağlanmalı.

8. İki yıllık teknik okullarda derslerin ilgili bölümlerinde o konuyla ilgili alınmış bir kaç patentlin incelenmesi sağlanmalı, bu şekilde öğrencilerin patent dosyalarını okuma ve anlama kabiliyeti geliştirilmeli.

9. İki yıllık teknik okullarda patent zorunlu ders olarak okutulmalı ve bu okullardan mezun olan her öğrencinin okul bitirme ödevi olarak küçük de olsa patent veya faydalı model başvurusuna konu olacak bir geliştirme yaparak mezun olması sağlanmalı.

10. Bütün fen fakültelerinde ve mühendislik fakültelerinde patent zorunlu bir ders olarak okutulmalıdır.

11. Mühendislik fakültelerinde patent dosyalarının okunması ve anlaşılması için ders konulmalı. Aynı zamanda bütün mühendislik ve fen fakültesi öğrencilerinin patent araştırma tekniklerini öğrenmesi sağlanmalı.

12. Mezun olan her fen fakültesi öğrencisi ve mühendislik fakültesi öğrencisi bitirme ödevi olarak patent veya faydalı model olabilecek bir geliştirme yaparak mezun olmalı , bu geliştirmeler tescil edilerek mezun olan her öğrencinin en az bir patent veya faydalı model belgesine sahip olduğu bir eğitim sistemi geliştirilmelidir.

13. Bütün mühendislik fakültelerinde buluş yapmanın formülü olan bütün dünyanın kullandığı TRİZ SİSTEMİ ders olarak okutulmalıdır. Bütün mezun olan mühendislerin TRİZ SİSTEMİNİ bilerek mezun olması sağlanmalıdır.

14. Mühendislik fakülteleri ve fen fakültelerindeki yüksek lisans tezleri ürün geliştirme odaklı olmalı ve patent veya faydalı model tesciliyle taçlandırılmalıdır.

15. Yine doktora, doçentlik ve profesörlük tezleri ürün geliştirme odaklı olmalı ve mutlaka patent belgesiyle taçlandırılmalıdır.

16. Üniversitelerimizin yıllık patent hedefi olmalıdır. Patent yapan bütün üniversite mensupları ödüllendirilmeli, buluşlarına sahip çıkılmalıdır.

17. Üniversitelerimiz bulundukları bölgelerdeki sanayicilerimizin ihtiyaçların tespit etmeli, onların üretimde işlerine yarayacak ürünler geliştirmeli veya sanayicilerimizin verimliliğini artıracak yöntemler üzerinde araştırma yapmalıdır.

18. Üniversitedeki derslerin bir kısmı sadece teorik olmayıp, doğrudan sanayicilerin işlerine yarayacak şekilde dizayn edilmeli, mezun olan mühendisler veya teknikerler herhangi bir sanayi firmasında işe başladığında üniversitede öğrendiği bilgileri doğrudan uygulayabilmeli, ürün geliştirebilecek şekilde eğitimler dizayn edilmelidir.

19. Ticaret ve Sanayi odaları üyelerini yenilik yapmaya teşvik etmelidir. Ticaret ve Sanayi odaları en çok patent ve faydalı model başvurusu yapan üyelerini ödüllendirmeli, patent ve inovasyon konularını sürekli gündemde tutup, yenilik yapan üyelerini motive etmelidir. Yapılacak eğitici çalışmalara ve patentle ilgili yayınlara özellikle destek vererek bu tür yayınların üyelerine ulaşmasına yardımcı olmalıdır.

20. Sanayici ve İşadamı Dernekleri de odaları üyelerini yenilik yapmaya teşvik etmelidir. Ticaret ve Sanayi odaları en çok patent ve faydalı model başvurusu yapan üyelerini ödüllendirmeli, patent ve inovasyon konularını sürekli gündemde tutup, yenilik yapan üyelerini motive etmelidir. Yapılacak eğitici çalışmalara ve patentle ilgili yayınlara özellikle destek vererek bu tür yayınların üyelerine ulaşmasına yardımcı olmalıdır.

21. Özelliklede patent başvurusunda çok geride kalmış olan illerimizdeki; ticaret ve sanayi odaları, işadamı dernekleri, organize sanayi sitelerinin yönetimleri, bu illerimizdeki üniversite yöneticileri, valiliklerimiz ve belediyelerimiz ve o illerde bulunan yazılı, görsel ve internet medyasının yöneticileri bu işi görev edinerek illerinin inovasyon karnesini yükseltmek gayreti için patent hareketi başlatmalı, patent hedefleri koyarak illerindeki patent sayısını artırma yolunda çalışmalar yapmalarının önemli olduğunu belirtmek istiyoruz.

22. Ülkemizdeki herhangi bir konuda üretim yapan her sanayi firmasının ciro hedefi olduğu gibi yıllık patent hedefi de olmalıdır. Pazarlama bütçesi ayrıldığı gibi her firma mutlaka yenilik yapmak için de her yıl bir bütçe ayırmalıdır. Yenilik yapmaya ayrılan her kuruşun daha sonra daha yüksek kazançlar şeklinde döneceği her zaman bilinmelidir. Aynı şekilde firmaların hızlı büyümesinde patentli, tasarımlı , katma değeri yüksek ürünlerin çok önemli olduğu dikkate alınarak firmaların gelecek planlarında mutlaka patent ve tasarım hedefleri yer almalıdır.

23. Ülkemizde TRİZ sistemini bilen mühendis sayısı en kısa zamanda on binleri, 2023 yılına kadar da yüz binleri geçmelidir. Çünkü Triz Sistemini bilen bir mühendisin yenilik yapması, buluş yapması daha kolaydır, ve Triz Sitemini AR-GE çalışmalarında uygulayan firmalar daha kısa zamanda sonuç alıp, daha çok patent başvurusu gerçekleştirebiliyorlar .Bunun için Triz sistemini en iyi bilen yurt dışından uzmanlar getirilerek eğitimler verdirilmeli ve bunu da ilgili kamu kurumları yapmalıdır.

24. Patent işlemlerinde KDV alınmamalı ya da en fazla %5 olmalı.

25. AR-GE çalışmalarından kullanılacak ürün veya hizmetlerde KDV alınmamalı ya da en fazla %5 olmalı.

26. Patent, İnovasyon ve TRİZ gibi yeniliği özendirici eğitimler desteklenmelidir, bu tür eğitimlere katılmak isteyenlerin ücretleri ilgili bakanlıklarca karşılanmalıdır.

27. 2008 yılında çıkartılan AR-GE teşvik kanunu en az 50 mühendis çalıştıran ve daha sonra 30'a düşen ve AR-GE merkezi şeklinde örgütlenmiş firmalara teşvik sağlamaktadır. Bu kanunla gelir vergisi desteği, SSK desteği ve sağlanan diğer teşvikler, muafiyetlerin sadece en 30 adet ve üstü tam zamanlı AR-GE personeli çalıştıran firmalara sağlanması AR-GE yapmak isteyen ve buna imkanı olmayan Kobilerimizin gelişmesine engel olmaktadır. Bu kanunda yer alan en az 30 personel sayısının acil bir şekilde düşürülmesi gerekmektedir.

28. Hatta AR-GE birimi kurmak isteyen firmalar için en az 2 tam zamanlı AR-GE personeli bile çalıştırsa bu desteklerden yararlandırılması sağlanmalıdır. Aksi taktirde bu desteklerden kobilerimiz faydalanamayacak , sadece belirli büyüklükteki firmalar yararlanabilecektir ki bu durum da ülkemizde yenilik yapmak isteyen kobilerimizin gelişmesini önleyecektir. Sanayi Bakanlığı'nın 2011 yılı verilerine göre ülkemizde zaten en az 1 AR-GE personel çalıştıran ve bünyesinde AR-GE birimi bulunan 4826 adet sanayi firması bulunmakta olup, bu firmaların toplam AR-GE personeli sayısı 23026 kişidir. Ülkemizde yeniliklerin önünün açılması ve patent sayısını artırılması için en azından 10 yıllığına bünyesinde AR-GE birimi bulunan bütün firmalar AR-GE teşvik kanunundan yararlanmalıdır.

29. Yenilik yapmak amacıyla AR-GE mühendisi çalıştıran (1 mühendis bile çalıştırsa) firmalara patent-faydalı model başvurusu şartına bağlı olarak teşvikler verilmelidir. Örneğin; Bünyesinde 2 tam zamanlı AR-GE mühendisi çalıştıran bir firma yılda mühendis başına 1 patent yaparsa AR-GE teşvik kanunundan %50 oranında ; mühendis başına 2 patent yaparsa AR-GE teşvik kanunundan %100 oranında yararlanabilir.

30. Ülkemizde patent ve faydalı model başvurusu yapan firmalar ve buluşu yapan şahıslar en azından yıllık patent sayısı 50 bin adedin üzerine çıkıncaya kadar nakit para ile ödüllendirilmelidir. Örneğin patent başına 5000 TL nakit ödül verilerek (Tubitak teşvikleri hariç) nakit ödülün yarısı buluş sahibine yarısı da firmaya verilebilir. Bireysel mucitler, araştırmacılar, öğretim görevlileri, öğretmenler , mühendisler kısacası buluş yapan herkes 5000 TL ile ödüllendirilmiş olur, bu şekilde buluşçuların motive olmaları sağlanır.

31. Başvurusu yapılan patentlerin ve faydalı modellerin üretime geçebilmesi için ve ticarileşebilmesi için teşvikler verilmelidir. Çok uzun vadeli hibe veya faizsiz krediler verilerek buluşçuların yaptıkları buluşlardan para kazanmaları sağlanmalıdır. Buluşundan para kazanan buluşçu daha fazla buluş yapacak; buluşçuların para kazandığını gören diğer kişiler de buluş yapma konularında

motive olacaktır.
32. Patentle ile yenilik yapmayı teşvik edici Tv-Radyo programları devlet tarafından ve ilgili kamu kuruluşları tarafından desteklenmelidir.

33. Patentle ilgili yazılan kitapların, dergilerin ve diğer yayınların basımı desteklenmelidir.

34. Patent vekili firmalarda çalışan mühendislerin maliyetinin bir kısmı devlet tarafından desteklenmelidir.

35. Buluşçuluğu, patenti özendirici tv -radyo-gazete reklamları desteklenmelidir.

36. Büyük sanayicilerimizin yılda en az 15 adet patent-faydalı model hedeflemeleri gerekir. Sanayicilerimiz bu 15 adetlik patent hedefini yazılı hale getirerek, bütçe hedefleri gibi ve kalite politikalarını çerçeveletip astıkları gibi bu patent hedefini de çerçeveletip , yönetim binalarına, fabrikalarına , özellikle de AR-GE birimlerine asmaları gerekmektedir. Bu şekilde en üst yönetim den alt kademe çalışanlara kadar şirket için patent kelimesi beyinlere yerleşmiş olacaktır. Daha Sonra üst yönetimden ve AR-GE personelinden başlayarak bütün personel patent ve faydalı modelin önemi ve şirket içindeki yeni fikir üretmenin kendilerine, firmalarına ülkeye yapacağı katma değerle ilgili eğitimlere düzenlenerek, tüm şirket genelinde patent bilinci oluşturulmalıdır.

37. Yıllık patent hedefini koymuş olan sanayicilerimizin yapması gereken en önemli çalışmalardan birisi de sektörlerinde daha önce alınmış yerli ve yabancı patent ve faydalı modelleri inceleyerek rakip analizi yapmalarıdır. Yurt dışında başarılı olmuş firmaların patent stratejilerini inceleyerek onlardan kendilerine uyan stratejileri firmalarında uygulayabilirler.

38. Her AR-GE personelinin yıllık patent hedefi olmalıdır. Yine şirket içerisinde beyaz yakalı-mavi yakalı ayrımı yapmadan tüm personelin fikirlerini sunabileceği bir öneri sistemi olmalı, bu öneriler çok titizlikle incelenerek, verimliliği artıran, enerji kaybını azaltan, üretim sürecini kısaltan , ürünlerin çeşitli problemlerini çözen vs. ürün geliştirmeye yönelik veya yeni bir ürün üretilmesini öneren öneriler mutlaka ödüllendirilmeli, bunlar içinde patent konusunu oluşturan öneriler varsa özellikle, buluş

yapmayı özendirecek şekilde maddi ve manevi ödüllerle teşvik edilmelidir.
Her türlü geliştirme küçümsenmeden incelenmeli, çok küçük geliştirmelerin

bile patent veya faydalı model olabileceğini ve rekabet unsuru olarak kullanılabileceği dikkate alınmalıdır.

39. Ülkemizde patent sayısının artırmak için yapılması gereken en önemli çalışmalardan birisi de mevzuat değişikliğidir. Özellikle Ceza Maddelerinin Anayasa Mahkemesi tarafından 2009 yılında iptal edilmesinden sonra, 2013 yılında Meclis Komisyonundan geçmiş olmasına rağmen halen ceza maddeleri kanunlaşamamıştır. **Ülkemizde halen bir patent kanunu mevcut değildir**, 1995 yılında çıkartılan 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çok acele bir şekilde yeni şartlara uyularak patent kanunu çıkartılmalıdır. Açılan maddi ve manevi tazminat davalarının bazılarında ise taklitçilerden gerekli tazminatlar alınamamaktadır. Yapılacak yeni kanuni düzenlemelerde; hem cezai yönden hem de maddi ve manevi tazminatlar yönünden yaptırımlar ağırlaştırılmalıdır. Patenti veya faydalı modeli taklit edilen şahıs veya firmalar taklit dolayısıyla uğradıkları zararı daha kolay bir şekilde tazmin edebilmelidir. Örneğin marka cezalarında taklit eden kişiye 2.000.000 TL ye varan para cezaları verilebileceği belirtilmektedir, ancak tazminat davalarındaki ispat zorlukları nedeniyle cezadaki kadar tazminatların alınabilmesi çok zor gözükmektedir. Burada verilen ceza devlete ödenecek bir cezadır, halbuki zarar gören marka sahibidir(veya yeni düzenlemelerde patent sahibi olacaktır), burada ceza davasında verilecek maddi cezaların en az %50'si marka-patent-tasarım sahibine verilecek şekilde bir düzenleme yapılmalıdır.

40. Ayrıca tazminat davalarında her taklit olayı başına ödenecek en az tutarlar belirli olmalı, üst sınırları tabi ki edinilen fayda veya uğranılan zararın ispatına bağlı olabilir, ancak; alt tazminat sınırı olmazsa ispat yükünün zor olduğu veya özellikle de taklitçinin kayıt dışı çalıştığı durumlarda , yaptığı taklit yanına kar kalabilmektedir. Bu nedenle tazminat davalarında patent sahibine mutlaka bir bedel ödenmelidir. Patent hukukunda yaptırımlar ne kadar ağır olursa, tescillemiş olduğu patentin taklidi durumunda çok olumlu sonuçlar alan ve taklitçilere uygulanan yaptırımlar nedeniyle zararını tazmin eden bir patent sahibi daha çok patent yapmaya başlayacaktır ve dolayısıyla patentten kazanç sağlayan firma ve şahısların sayısı arttıkça yerli patent sayısında patlama yaşanacaktır. Aynı zamanda yabancı firmalar da ülkemizde patent tesciline daha olumlu bakacaklardır.

41. Teknokent , Teknopark ve Teknoloji Geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren firmaların mutlaka patent odaklı çalışmaları sağlanmalıdır. Buralarda çalışan AR-GE personelinin mutlaka patent konusunda bilinçli

olması sağlanmalıdır. Yıllarca teknoparklarda faaliyet gösterip de 1 adet patenti olmayan firmaların çokluğu dikkat çekmektedir. Teknokent yönetimleri patentle ilgili bilinçlendirme, seminer ve yayınlarla üyelerinin patent odaklı çalışmasını teşvik etmelidir.

42.Ülkemizde PATENT KÜTÜPHANELERİ KURULMALIDIR. Dünya çapında tescil edilen patentlerin sektörel olarak kategorize edilerek , incelenmesi yapılmalı ve sanayicilerin bilgisine sunulmalıdır. Bu şekilde her sektörde en son teknoloji takip edilerek, ülkemizdeki teknik bilginin artırılması sağlanacaktır. PATENT KÜTÜPHANELERİ , Üniversiteler, Sanayici ve İşadamı Dernekleri, Organize Sanayi Siteleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Tubitak kurarak , araştırma sonuçlarını kamuoyuyla paylaşarak teknik bilginin artmasını ve dolayısıyla ülkemizdeki patent bilincinin de artmasına katkıda bulunarak dolayısıyla ülkemizin patent sayısının artmasına da katkı sağlayacaktır.

Türkiye'de bulunan 1.300.000 firma, 2 milyona yakın esnaf, 1 milyona yakın mühendis, 200'e yakın üniversite, 186 AR-GE merkezi, 50'den fazla Teknopark ve milyonlarca gencimiz yılda sadece 4500 patenti hak etmiyor. Daha fazlasını yapacak güçteyiz. **Patent Hedefiniz olsun**. Patentle Kazanın.

SON ÖNERİ: Ülkemizin Patent sayısını artırabilmemiz için ,bu yazımızı okuyan herkesin mutlaka 1 adet daha önerisi olacaktır. Lütfen önerinizi alicavusoglu@alicavusoglu.av.tr adresine göndererek bizimle paylaşın biz de kamuoyuyla paylaşalım.

Saygılarımla,
Av. Ali ÇAVUŞOĞLU
Marka ve Patent Vekili
alicavusoglu@alicavusoglu.av.tr